SEHLSTEDT
SÅNGER och VISOR

ÄNNU ETT HÄFTE!

SÅNGER OCH VISOR

AF

ELIAS SEHLSTEDT.

(SAMLADE SÅNGER OCH VISOR. IV.)

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1871.

Innehåll.

En sommarafton på landet.

Idyll.

Dagen slutat sitt värf,
Qvällen andas så tyst.
Blå är himlen och ren,
Och af vinden, som djerf
Nyss i tallarna hven,
Hörs nu aldrig ett knyst.

Vikens spegel är klar,
Ej en imfläck han har.
Och hvar skimrande våg,
Som i sprittande takt
Nyss på fjärden jag såg
Morgonfrisk och kokett,
Nu till hvila sig lagt
Efter dagens balett.

Uti qvällsolens brand
Skimrar skogen så grann.
Och en gås med sin man
(Stolta djur i sin klass)
Drar ett gyllene band,

Drar af perlor en rad
Kring den bugtiga strand,
Kring den gullgula vass
På sin sjöpromenad.

Stolt och fri och galant,
Står en mås på sin brant.
Saffransgul är hans byx,
Och af snöhvita dun
I den rikaste lyx
Är hans frack och hans väst.
Superfint är hans bröst.
Och med hån, som det tycks,
Uppå gåskarln och frun
Har han ögonen fäst,
Då han höjer sin röst:
"Menskan, känd som geni,
Har mig kristnat till mås:
Nå, det är jag, förstås,
Och kan annat ej bli,
Det är faktiskt, gunås!
Men jag känner och vet
Att jag heldre är det
Än en *gås*.

"Se! der simmar han dum
Med sin dumma madam
Och, med halsen i krum,
Paddlar tarfligt sig fram;
Super strändernas dam,
Och i stinkande skum

Får han ljustra sin mat,
Får han muddra sig ned,
Stå i vattnet på lut,
Liksom upplagd till stut,
Och får nöja sig med
Att bli stek på ett fat
Sviskonbarkad till slut
Ackurat.

"Jag är fri. Då jag far
Öfver böljorna blå,
Nors och strömming jag har,
Som till mötes mig gå
Under längtan och hopp,
Då jag gör mina dopp,
Att bli slukade opp.

"Menskan går oss förbi.
Men vi skulle nog vi,
Dumma gäss! liksom ni
Skojaraktigt och fräckt
Slukas opp i parti
Utaf menniskans slägt,
Om ej hållning och sätt
Ingett henne respekt
För vår friborna ätt."

I en drömmande ro,
I en slumrande frid
Står på berget en ko
Med sin fröken bredvid.

Hvad hon tänker och vet
Är en djup hemlighet,
Som hon gömmer och spar.
Men det säkra är det,
Att hon inte blir fet
På den utsigt hon har.

Mellan björkar och lönn
Syns en prestgård vid sjön.
Der bor prestfar, en bit
Ifrån kyrkan, som hvit
Ni kan se ända hit. —
Gubben är jesuit,
Ortodoxisk och dryg.
Stod han här uti smyg
Och fick lyssna i fred
Att jag sjöng om *natur'n:*
Det gick aldrig utur'n,
Jag fick dåligt besked
Och betyg.

Mellan oss, som kan ses,
Något samband ej ges:
Vi ha hvar vår katkes.
Trots det eviga skrik,
Trots hvar dundrande röst
Om den luggslitna *Tron*,
Fins i hufvud och bröst
På min lilla person
Ej en vrå, ej en flik,
Ej en skymt, som är lik
Dogmatik.

Solen lampan har släckt
Och till hvila sig sträckt
I sin blå paulun.
Ej ett drag, ej en fläkt
Rör det ringaste fjun
På det daggiga blad.
Och hvar fågel, som qvad
I sitt anletes svett,
Gömt sitt hufvud i dun.
Och hvar fjäril, som for
Genom lunderna glad,
Har om nattqvarter bedt
Uti blommornas stad. —
Öfver slumrande fjord
Himlen hvälfs som ett kor,
Och kring strand och kring fjord
Nattens skymning sig bredt
Som ett flor.

Vackert så!

Du klagar, men du klagar dumt,
Min gamle hedersvän!
Ditt öga ser allting så skumt,
Som om det grott igen.
Hvad, som ditt sinne stämmer ned,
Jag icke kan förstå.
Du är ju *född*, att börja med,
Och det är *vackert så*.

Hvar gång du dig i spegeln sett,
Så såg du väl deri,
Att dig en sällsam ära skett,
Att du fått *menska* bli.
Du är mot larver och insekt
En sol att se uppå:
Du är af Adams stolta slägt,
Och det är *vackert så*.

Vår jord tar hand om vår person
Från början och till slut:
Är man ej född med pretention,
Så kan man slå sig ut.

Om du i skogen gör en titt,
Så kan du lita på,
Att du har svamp och blåbär fritt,
Och det är *vackert så.*

Vår jord visst sparsam vara kan
Att *ge,* då man vill ha,
Ty hon vill helst, att menniskan
Skall komma sjelf och ta.
I berg och floder fins det gull,
Och om man friskt går på,
Så kan man stoppa fickan full,
Och det är *vackert så.*

Har du ej gratis fått förnuft
Att bruka som du vill,
Och dito vatten, sol och luft
Och snö och månsken till?
När se'n du en förnyad hud
Hvart sjunde år lär få,
Jag tycker, sannerligt för Gud,
Att det är *vackert så.*

Och när till slut du andan mist,
Och du är kroppen qvitt,
En himlafärd du gör till sist,
Som du får kostnadsfritt.
Hvem vet, kanske en skönhet då,
Som du ej tänker på,
Skall till din graf med rosor gå,
Och det är *vackert så.*

Ja, något är det!

Jag vet ej hur det är med mensklígheten,
Men skröpligt är det, som det synas vill.
Det börjar att bli ruskigt på planeten
Och luften mulnar mer och mera till.
Det är ju tråkigt alldeles förbannadt,
Och hvart man går, man stöter på en kant:
En vill ha felet der, en ser ett annat —
Men något är det, det är visst och sannt.

Ett dystert vemod menskoanden pinar,
Och stundom han också ger till ett rop.
Är det bekymret, som mot honom grinar?
Vill debet ej med kredit gå ihop?
Är det krediten, som kanhända reser,
Då öfver allt man ropar på kontant?
Är det biskopar eller långkatkeser?
Men något är det, det är visst och sannt.

Hvart samqväm bär liksom en tyngd på ryggen,
Och sjelfva dansen ser betänksam ut.
Man kan afundas bromsarna och myggen
Och frestas byta lefnadssätt till slut.

Att nu för tiden mycket mindre skrattas
Än fordomdags, är allom väl bekant:
Det må nu vara hvad som helst som fattas,
Men något är det, det är visst och sannt.

Är det för godt måhända om supéer?
Är man på lyx kanske för mycket het?
Det fins kanske för mycket af arméer,
För litet skolor, der man något vet?
Om det är påfven man vill missivera,
Om rysskolossen syns oss för bastant,
Om det är arrestanten på Caprera —
Men något är det, det är visst och sannt.

Man spekulerat kanske öfverdrifvet,
Man tänkt bli rik uti ett enda språng?
Kanske också, godt folk, att menskolifvet
Blott mognar till en bättre öfvergång!
Ja, hvad vet jag! I sjelfva det ej veten,
Kanske ej mer än månan är bekant,
Hvad som nu gör allmänna trumpenheten —
Men något är det, det är visst och sannt.

En blick på naturen.

Naturen är så underbar
Från sol'n till gräs och strån,
Att både jag och en och hvar
Stå fallna som från mån'.
Hur vidt man än tycks se sig kring
Och tro sig allt förstå,
Så se vi nätt opp ingenting,
Om vi glo aldrig så.

Man solen ser hvar dag förtjust
Och känner att hon bränns,
Och att man drog sin sista pust,
Om hon på ljus blef läns.
Men som för tusen år förut,
Man ser ej mer än då,
Hur hon som *bostad* tar sig ut,
Om man glor aldrig så.

På trädens grenar ser du hur
Med löf de prydda bli,
Men formen, som de pressas ur,
Du får ej tag uti.

Du blommans färg och form och skott
Förstår dig grannt uppå.
Dess inre lif blir gåtor blott,
Om du glor aldrig så.

Jag vet om djur och mensklighet
Din kunskap är i rop:
Du hela knotsystemet vet,
Och hur det knåpas hop.
Men hvad, som gör att *kräket* går,
Har du ej klart ändå:
Du kuggad och bortkollrad står,
Om du glor aldrig så.

Du ser vid stöten af din staf
Att isen bär att gå;
Men innan du vet ordet af,
Så bär det ned ändå.
Man har ju ej det minsta hum,
Hur man bör gå och stå:
Man ser ej sjelf att man är dum,
Om man glor aldrig så.

Fast af natur'n man fötter fått
Och ben, då man kom hit,
Man går ej sjelf, man flyttas blott
Som byster hit och dit.
Fast ögon hon oss år från år
För syn skull tycks bestå,
Så är man blind och blindbock går,
Om man glor aldrig så.

En fluga i April.

Lilla fluga, är du här igen!
Ännu är ej någon vår i norden:
Du en månad visst kan sofva än,
Sedan kan du komma, snälla vän!
Och se efter hur det är med jorden.

Känner du ej huru nordan drar?
Kära barn, var inte öfverdådig!
Hvarför blef du inte der du var:
Du är stukad, om du stannar qvar,
Du har ju så ytterst lite på dig.

Låt mig se: en sommarfrack af flor
Till klimatet icke rätt sig fogar;
Ingen mössa, inga ytterskor —
Du gick visst i sömnen, då du for,
Drömmande om guld och gröna skogar.

Här är ännu snö uti parti,
Ännu ligger is på alla vatten:
Res för all del, du förkyld kan bli;
Du är redan *domnad* och förbi
Som *Valerii fluga vinternatten.*

Allt ännu är tyst och vinterdödt:
Ingen humla trummar uti häcken,
Ingen fjäril vingen guldbestrött,
Himlens väglag bottenlöst och blött
Hindrar solens vagn att gå ur fläcken.

Kanske att du klokast gör och bäst
Att du reser, tills det mer sig vårat.
Dock, det lider snart till vårens fest:
Dröj så godt med ens och blif min gäst
Och förlåt mig, om jag dig har sårat.

Men jag blef fundersam i min håg,
Då jag först dig såg uti min stuga;
Trodde, att en hund derunder låg —
Men jag blef så lycklig, då jag såg,
Att du verkligt var en *riktig fluga*.

Sång vid Djurgårdsstranden.

Mel.: "Ren kalad jag spår och tror".
BELLMAN.

Ute blåser sommarvind.
Vänligt susa rönn och lind;
Fåglar qvittra,
Böljor glittra,
Solen gassar röd och trind.
Molnen segla i det blå
Med små lätta segel på;
Måsen fiskar,
Vinden friskar,
Göken ropar då och då.
Bromsarna brumma. I skogen, i skogen
Öm och trogen, öm och trogen
Hörs en orrtupp slå.

Blomsterdoft af alla slag!
Floras ynnest och behag
Låt oss fånga:
Känn hvad ånga,
Jag har näsa äfven jag!
Eken frodas hög och stark,
Herrlig står professorns mark:

Träden gunga
På det unga
Qvickjock uti *Frisens park.*
Björkarna stå med försilfrade stammar.
Vägen dammar, vägen dammar:
Der far vår monark.

Sekelgammal och erfar'n,
Der står gamla oljeqvarn.
Gubben redan
Stod der, medan
Adam var ett litet barn.
Som en prost han framstå vill.
Ortodoxiskt lugn och still
Lifvet tar han;
Också har han
Biskopsudden näst intill.
Der bor Pehr Wikström, der borta i viken:
Om I kiken, om I kiken,
Skymtar *Listonhill.*

Se, der borta tittar fram
Forssberg med sin jagtmadam *).
Jag bland vänner
Igenkänner
Gubben Zins i akterstam.
Lifvets våg står aldrig still:
Der en norsk, som fraktar sill.
Här gå briggar,
Skepp och giggar:

*) En liten ångbåt med namnet Diana.

Se hvad slupen lägger till!
Der susar Flory med *Thule* mot polen:
Midnattssolen, midnattssolen
Han betrakta vill.

Ser ni der mot andra strand
Gurli med förgyllda rand!
Hvad hon blänker!
Skummet stänker.
Bäckström står med tub i hand.
Jag ej riktigt skönja kan;
Men nog tusan är det han —
Mycket lika:
Låt mig kika!
Grefve Rosen, jo, min sann!
Der syns Mathilda om udden nu skjuta:
Fan till skuta, fan till skuta
Till att ligga an.

Der går *Velamsund* med fart.
Jag blir stämd så underbart:
Står jag länger
Här och blänger,
Börjar sjön mig suga snart.
Låt oss göra ett förslag:
Hasselbacken eller *Blag?*
Skulle mera
Er genera
Franska värdshuset ett tag?
Der hvimla menskor och vagnar och wurstar:
Dit gå furstar, dit gå furstar,
Dit går äfven jag.

Snöfantasi.

Från molnen falla silfverhvita lappar,
Och kanske redan flere tusen kappar
Ha kommit ned, om man dem skulle samla.
Men vore det nu silfvermynt som skramla,
Vi bure dem i säck allt hvad vi orka
Till kakelugnen hem, för att dem torka.

Det vore ganska eget, och tillika
Vi kunde i en hast bli mycket rika.
Bekymren då ej blekte våra lockar:
Man ju behöfde endast göra bockar.
Då gingo alla, både folk och kungar,
Och samlade i kolossala pungar.

Men om I nu handgripligen dem fatten,
Så fån I händren fulla utaf vatten.
Men fryser det, så är man så erfaren,
Att man tar skidor på och går på skaren,
Och får man ingen *varning* af polisen,
Så tar man skridskor på och går på isen.

Se nu för roskull omkring land och sjöar,
Hur allt blir hvitare, ju mer det snöar,

Och får det hållas några dygn i raden,
Så händer att det går långt öfver vaden.
Då blir det lif och brådska utan måtta
Att bana väg, som kallas för att *skotta.*

Visst vore snön till mera praktisk nytta,
Om man af massan kunde få en bytta,
En soppterrin, fregatter och kasteller,
Prostgårdar, fängelser och bönkapeller.
Molin då kunde fort och billigt forma
Statyer åt oss alldeles enorma.

Då blef oss vintern kär, och hela massan
Af snö och drifvor till fördel för kassan.
Man finge boningar för kristlig hyra,
Och arkitekter blefve ej så dyra.
Naturen kunde då tillhopasnöga
Ett *universitet* som kostar föga.

Då blef det luft i luckan uti norden,
Och polen blef det bästa land på jorden.
Ett föremål blef drifvan för exporten,
Ty alla ville ha af nya sorten.
Man lefde opp, och ingen tänkte mera
Att ta till chappen eller emigrera.

Sol och vår.

Sånggudinna! är du rent förryckter:
Hör du ej hur alla lärkor slå!
Här är lyran: inga undanflykter!
Sjung, madam, seså!

Sjelfva himlen klar sin panna stryker,
Som en vink att våren nu begynt;
Och ur jordens öppna fönster ryker
Klister, dam och dynt.

Solen gassar, ängarna florera
Med en gröda, som stod nyss och skalf.
Trädens kronor kupas mer och mera
Till ett tempelhvalf.

Örnen spänner sina breda segel,
Myran vaknat ur sin vinterköld,
Och vid kusten ligger hafvets spegel
Som en solblank sköld.

Fink och trastar sig i träden skocka:
Det är klang och fröjd och harmoni,
Och i skogen höres vårens klocka
Med sin kuku i.

Zephyr far på sommarlätta vingar
Och tar lifvet som ett tidsfördrif,
Och en fjällbäck genom dalen klingar
Med sitt positiv.

Lilla svalan flyger upp och neder
Kring sin takås utan ro och rast:
Glad att snart få *sätta bo*, hon reder
Hem och härd i hast.

Sädesärlan ses i luften hugga:
Det är knott hon ljustrar och förtär.
Ankan seglar på sin egen skugga
Mellan land och skär.

Våren fattat sjelfva gamla tuppen:
Maken till *crescendo* ingen gör.
Spricker han kanske och dör på kuppen,
Rår jag ej derför.

Lifvet spritter genom all naturen,
Våren skapar om oss på en gång,
Och för menniskan och kreaturen
Kammarn blir för trång.

Djur och menniskor hvarandra härma,
Se på kornas längtansfulla drag:
Allt vill ut att lufta sig och svärma —
Så vill äfven jag!

Stockholmsbild.

Våren öfver jorden andas.
Allehandas
Skeppsnotiser stå som förr i spalt.
Sommarnöjen, sjö- och gyttjekurer,
Ångbåtsturer
Annonseras öfverallt.

Det är lif i alla ändar:
Solen bländar
Och oss alla utom knuten drar.
Våren *suger* också, jo, var säker!
"Allt som kräker"
Törstande en solklunk tar.

Fraktgods hela Skeppsbron packas,
Kaffe stackas —
Buffelhudar och bokhållarspring!
Skepp och skutor, som till land sig närma,
Lustigt svärma
Mäklare som flugor kring.

Hamnkaptener och grossörer,
Kontrollörer,

Lotsbestyr om lästetal och fot!
Ångbåtspipor, rök och hvin i tågen,
Gamla vågen,
Reisens portvin midt emot!

Kettingsskrammel, packhusherrar,
Häst och märrar,
Rodd och stadsbud och visitation!
Strömmingskorgar, hvita jungfrustubbar,
Dillströms-gubbar,
Frat och dunst på fiskarbron!

Skräll och skrammel uti slussar,
Omnibussar,
Vinsch- och pumpspel hela hamnen rund;
Ålands-ostar trillas om och borras,
Skånska skorras,
Knick och knack i bränvinssprund!

Mun och ögon opp nu spärren!
Strömparterren
Nyss föryngrad utur böljan sprang.
Bacchi halfö fångat har publiken —
Och musiken:
Är den ej gudomlig? Klang!

Gräset grönskar, varm är sunnan.
Det går unnan:
Myggen dansar öfver vågens bryn.
Det är Djurgåln, ni kan se den sjelfva:
Träden hvälfva
Vänligt kronorna i skyn.

Luften gudaskönt man snusar:
Varmt han susar
Huldrikt öfver lifvets slägt.
Ja, Gud vet, om någon snus-sort heller
Tillfredsställer
Som en pris af vårens fläkt!

—·:·○·○·○·:·—

En söndagsmorgon i skogen.

Ja, jag hör, ja, jag hör,
Hur det susar i skog:
Det är vårvindens fläkt,
Sedan vårsolen log.
Och det porlar i berg och i dal på en gång:
Det är vårbäckens sång.

Lärkan sjunger sin hymn
Öfver dalar och fält,
Och i jublande lof
Under himmelens tält
Klingar trastarnas sång uti björk och i alm
Som i kyrkan en psalm.

Och ett tempel förvisst
Är naturen, som står
Majestätisk och hög
I den blommande vår.
Och dess öfversteprest i sin talarestol
Är den strålande sol.

Och den bok, hon slår opp
På sitt altarebord,

Är en evighetsskrift
Af Guds lefvande ord.
Och dess lära är hög, och hvar dogm, som hon har,
 Är som stjernorna klar.

Hvad som skimrar i dal,
Kanske inte du vet,
Hvad som skiftar på äng,
Skall jag säga dig det:
I hvart strå, i hvar knopp, i hvar blomma, som ler,
 Guds församling du ser.

Heligt visst är det rum,
Der du andaktsfull står,
Och den skugga du ser
Öfver ängarna går,
Och som går uti dag, som i sekler den gått,
 Är Guds mantelfåll blott.

Allt är redo till bön,
Allt är helgadt till frid.
Sjelfva luften sig skilt
Ifrån oro och strid.
Allt är lugnt, allt är fritt ifrån agg, ifrån hat —
 Låt oss hålla sabbat!

En restur
från Stockholm till Göteborg.

Kanaliter.

"Ursäkta, är det kapten Langborg, jag har den äran att tala med?"

"Ja, mycket riktigt!

"Jag ämnar göra en kanalresa och söker derför ett fartyg, som jag med möjligaste säkerhet kan förtro mig åt; och som jag hört, att Wadstena under vintern genom en grundlig reparation förskaffat sig de egenskaper, jag afser för min resa, hoppas jag ha vändt mig åt rätta hållet."

"Mycket riktigt! Var god stig ombord!"

Med största artighet fördes jag ombord och anvisades en hytt, der jag genast instufvade min nattsäck och andra för resan erforderliga effekter. En broms hade behagat taga plats i fönstret, der han i brummande ton tycktes vara mindre belåten med mitt inträdande och mitt för öfrigt ogenerade sätt att göra mig hemmastadd i hytten. Att maka gräl innan resan ens var började och förstöra min lugna sinnesstämning, hade jag ingen lust till, utan undanbad mig endast helt enkelt hans kamratskap och förde honom på en broderad lineal ut genom fönstret under försäkran, att den fria luften vore för hans helsa och välbefinnande mera passande, och att hans röst skulle ta sig ojemförligt bättre ut i Guds stora salong än i min lilla knapphändiga reskula.

"Helsa slägten!" ropade jag efter honom och stängde mitt fönster. Denna märkvärdiga händelse inträffade precist klockan half fem eftermiddagen.

Vädret, som förut varit regnigt, hade blifvit bättre på eftermiddagen, så att då fartyget lade ut från land, var himlens stortvätt öfverstökad och solen sken i ofördunklad glans från det rensopade himlahvalfvet.

Det är mycket noga med tiden på en ångbåt, ty om man kommer endast en minut efter fartygets afgång, så är det redan för sent. Jag kom, gudskelof, i rättan tid.

Mälaren krusas af en lätt vestlig vind. En Stockholmslots yttrade en gång ombord på ett fartyg: "Ja, kapten, vinden är så vestlig den kan bli, och vestligare blir han frampå dagen."

Nu kan ni se er omkring, mitt herrskap! Der ha vi sammanbindningsbanan, för att tala om något nytt och intressant. Turkiska rikshistoriografen Isi yttrar sig om en byggnad sålunda: "Vid åskådandet af denna herrliga byggnads grundvalar häpnade arkitekternas forskande förstånd; de nedsänkte sina hufvuden på beundrans knä och beto sig i förvåningens finger."

I detta herrliga och oförmodadt påkommande solväder manas man till sång och uppbyggelse. "Solen glimmar blank och trind" är en mycket vacker melodi, som flödat ur fader Bellmans rika sångarhjerta och lämpar sig särdeles väl till sådana här gungande Mälareförhållanden.

Sångmö i Neptuni hof,
Låtom oss nu sjunga,
Medan vi på Langborgs skrof
Öfver Mälarn gunga.
Vinden, lätt uti sitt lopp,
Lyfter vimpeln högt i topp.
Sol och sjölif friska opp
Mage, bröst och lunga.

Se, hur staden kilar bort,
Snart ses sista fliken.
Allt försvinner innan kort.
Här är Skinnarviken.
Der syns, ja, det vet ni nog,
Banan, som vår kassa tog;
Jo, nu tror jag, att jag slog
Hufvudet på spiken.

Öfver Mälarns *trånga* plats
Fåfängt att I svärjen!
Der syns tjufvarnas palats
I den gråa färgen.
Lärkan hörs i solens brand,
Barnen sola sig i sand;
Sång och klappträn ifrån strand
Eko ge i bergen.

Här för glycerin och krut
Ej min lyra strängas.
Herr kapten, håll styrbord ut:
Här kan resan stängas!

Ingen vet så noga mer
Hvad på Vinterviken sker:
Ingen fröjd jag deri ser
Att i luften sprängas.

Så, rätt så! Nu är jag lugn,
Rädd jag var som katten.
Himlen glöder som en ugn,
Blir visst blåst till natten.
Måsen, som på klippan står,
Mälarvattnet ej försmår.
Klang, herr mås! Vi ta en tår
Bara sodavatten.

Öfverallt kring land och strand
Se hvad blom och gröda!
Uti aftonsolens brand
Torn och tinnar glöda.
Här en Telges gamla stad.
Här dricks vatten och tas bad:
Rundare bli ben och vad
Och små kinder röda.

Här af bakverk alla slag
Ordagrannt man gödes.
Gick man här till domedag,
Pepparkakor bjödes.
Här man vänner träffa får.
Der en gammal knallhatt står;
Hos Sankt Ragnhild år från år
Rinman pånyttfödes.

Ibland dödliga äro pepparkaksmadamerna i Södertelge de djerfvaste figurer, man någonstädes kan få skåda. *Bums i kanalen!* är ingenting för detta handlande slägte, då det gäller affärer eller att *göra i pepparkakor*, och mången madam har, oaktadt ett djerft hopp att komma inom relingen, stannat utanför i najadernas rike, utan annan risk än en tvättad kjol och en rensopad korg.

Stadens kyrka har en vacker tornspira, från hvars öfversta spets man lär ha en vidsträckt utsigt. Trädgårdar och smakfulla planteringar omsluta de täckaste sommarboningar. Åt Östersjösidan blir naturen mera storartad, liksom kroppen börjar känna sig mer och mer sugande.

Himlen börjar se mulen och olustig ut. Ett långsträckt moln ligger som ett rynkadt ögonbryn öfver solens öga.

Och när qvällsolen flytt,
Gick jag ned i min hytt.

Jag ej dit hade gått,
Om ej qvällsvard jag fått.

Ty med riktigt uppsåt
Jag en aborre åt.

Hela hafvet var stillt.
Jag drog på mig min filt.

Och på ryggen jag låg
Och i taket jag såg.

I min mun med en hast
Stod cigarrn som en mast.

Och jag blåste en ring,
Som var blå rundt omkring.

Och en bok jag mig tog
Och på läsning mig slog.

Jag der såg, att om mån'
Taltes nästan med hån;

Hur der ej fins en sqvätt
Utaf vatten till tvätt;

Ingen läskning bestås,
Ingen tuting kan fås.

Jag såg straxt vår förmån
Att ej bo uti mån'.

Kanske jag först borde beskrifva min hytt, innan jag går vidare i dessa intressanta skildringar. Jag skall vara så kort som möjligt.

Hytten med sitt lilla fenster
Är en hytt af prima klass,
Och till höger och till venster
Står en soffa med madrass;
Golfvet fem fot långt vid pass.

Att man ej af sol må lida,
Fönstret har en röd gardin,
Och bredvid på hvar sin sida
Stå två glas med karafin
Och cigarrkopp af porslin.

Jag skall kort här sammanfatta
Hvad jag i betraktan tar:
Golfvet har sin vaxduksmatta,
Väggen tvenne hyllor har,
Gjorda för en bra lång karl.

Jag får nämna nu vördsammast:
Färgen zinkhvit är och klar,
Soffan öfverdrag af dammast
Och en spegel väggen har
Samt af handdukar ett par.

Vänta nu blott lite granna,
Bordet skall beskrifvet bli:
Der fins handfat, der fins kanna,
Tvålkopp med en tvålbit i,
Och inunder — hi, hi, hi!

Om man håller sig vaken och vill vara på däck om natten, kan man bland mycket annat smått och godt få se Oxelö-sund i Nyköpings-skärgården, dito en liten bit af Östersjön samt Bråviken, som, i likhet med Bantingarna, magrar och afsmalnar mer och mer, tills den slutligen som en smal sprätt omfattas af Vikbo- och Östgötalandet. Vill man deremot icke vistas på däck, så kan man helt

enkelt och utan att utsätta sig för anmärkningar gå ned beskedligt i sin hytt, ta fram sin nattmössa, i fall man begagnar något så afskyvärdt, och göra alldeles som jag:

Ty jag somnade sött,
Som en menniska gör,
Då hon känner sig trött
Och då ingenting stör,
Eller ingen har stött
Hennes glada humör;
Ty *då* är det förbi
Med att uthvilad bli.
Då är blodet upprördt,
Då är sinnet förstördt;
Då är allting kuriöst,
Då är helvete löst.

o. s. v.

Morgongryning. Slätbaken — fult namn! — står som en spegel (jag hade så när sagt akterspegel) med några små molnbilder som flugfläckar på spegelglaset. Jag stack mitt hufvud ut genom fönstret, som jag försigtigtvis först öppnade för att utröna temperaturen, innan jag vågade mig upp på däck. Försigtigheten bjuder sådant på ångbåtsresor. Jag är dessutom af naturen förskräckligt rädd för allt slags oväder till sjös: "*Det är icke i min väg, sa flundran, drogs upp på land.*"

("Ack, hvad för en usel koja.")

Klockan redan klämtar fyra,
Skepparn har sin morgonrast.
Skutan knogar som en myra
Rastlöst med sin tunga last.
Skön och frisk är morgontimman.
Herrligt uti solens brand
　　Skog och land
　　Klarna ur dimman,
Samsjoe rätten har om hand.

Hvem står der på ön och spökar?
Säg mig, du, som kunskap fått!
Det ett näste är för hökar,
Fordomdags ett kungaslott.
Mången lans här blifvit bruten,
Mången skalle blifvit knäckt;
　　Engelbrekt
　　Högg här på truten
Danska fogdar oförskräckt.

Tornet speglar sig i viken,
Slottet ramlat längese'n.
Tiden hårdhändt är och sniken,
Grusar både folk och sten.
Hela slottet kröp i skrinet
Slutligt efter hand så smått:
　　Stockholms slott,
　　Kronmagasinet
I Norrköping teglet fått.

Vi nalkas det ställe, der år 1832, den 26 September, Göta kanal öppnades med pukor och trumpeter för segelfarten, då det första fartyget löpte in uti Mems sluss för att lära ut konsten att på ett lättare sätt komma från Östersjön till Kattegat. Ni ser der redan skymten af *Sveriges blå band*, hvartill kanalen kristnats af någon fyndig skaldemenniska.

Här är packhus, här är tullen,
Här är herresätet Mem.
Der i huset uppå kullen
Har jag en gång haft mitt hem.
Här jag pysslat om kaptener,
Här jag först min lager skar.
Ännu qvar
Ser jag syrener,
Som jag visst planterat har.

Ännu hinner jag beskrifva
Att på ängen står en kalf.
Tolf apostlar tros massiva
Ligga här i källarhvalf.
Ser ni kråkan der vid pussen,
Hur hon tar sin morgonklunk!
Om bror Funch
Öppnar på slussen,
Gå vi se'n i *sakta* lunk.

Passagerarna börja nu röra på sig mera allmänt. Vi passera Liljestad och få sigte af Ramunders häll, derifrån man lär ha en herrlig utsigt, men som vi komma att gå

miste om, emedan kaptenen ursäktar sig med den förklaringen, att det är förenadt med många svårigheter att gå dit upp med fartyget.

Våra kikare vi ställa
Och ta i betraktan allt:
Söderköping med sin källa
Och sin vattenkuranstalt.
Bredbent står och valkar bussen
Skepparn på en holländsk koff,
Och i nattrock går på slussen
Brodren Wetterhoff.

Gudskelof att här fins vatten,
Som kan hjelpa oss till vägs.
Staden slumrar som om natten,
Klockan är ej slagen sex.
Ingen störe sömn och hvila!
Stilla höjer sig vår båt.
Slussen öppas och vi kila
Vidare framåt.

Grupper uppå däck formeras,
Muntra efter nattens blund.
Kaffe, som på däck serveras,
Doftar utaf hjertans grund.
Det skall göra godt i kroppen,
Själen upprymd bli och yr.
Solens bild står midt i koppen
En miniature.

Lärkan sjunger, korna böla,
Solen bryter fram ur mist.
Låt oss ej gå här och söla:
Elda på, herr maskinist!
Vi ha ännu många branter
Innan vi få hvila se'n.
Vi ha fyrti emigranter,
Raska på, kapten!

Ombord på Vadstena serveras alltid middag på däck, då väderleken tillåter. Kapten Langborg är en utmärkt artig och tillmötesgående värd, som vill att gästerna skola få spisa i det gröna; och sannerligen är det också bra angenämt att sitta vid dukadt bord och under skämt och gamman ta i betraktande den ena herrliga landskapstaflan efter den andra, medan man susar förbi plumsande och mumsande. Restaurationen ombord är i allo förträfflig och tillfyllestgörande.

Nära sjön Asplången, innan man kommer till Snöfvelstorp, har man förtjusande utsigter. Man liksom seglar i luften högt öfver berg och backar, hvilka man nästan hisnande ser under sig. Gamla Munkeboda, nuvarande Norsholm, passeras och man kommer in i Roxen, som lär vara två och en half mil lång och en mil bred. Jag kunde ej kontrollera uppgiften, emedan jag ej hade någon tid öfrig för sjömätningar och kapten Langborg sjelf hade ingen lust att dröja för min skull. Djupleken af Roxen hade jag heller ingen lust att undersöka. Jag antog på en höft att den var betydlig, i synnerhet de på djupare

ställena. Luften mulnade allt mer och mer, och menniskorna sågo mer och mer tråkiga ut.

Hvad det är roligt på en sommardag
Och helst på resor, då det inte regnar;
Då himlen visar oss sitt välbehag
Och gladt och vänligt oss med solsken fägnar
Och lyckas göra oss i lag.

Humöret är af ett ömtåligt slag
Och likadant bland qvinnor och bland männer.
Med vädret skifta själ och anletsdrag:
Som luften kyler eller solen bränner,
Man intryck tar — och så gör äfven jag.

Nu hade vi en större backe emot oss, som Bergs slussar fått i uppdrag att hjelpa oss öfver. De hade göra i tvenne timmar och lyckades slutligen efter femton kraftiga handtag. Under tiden vandrade en del paraplyförsedda passagerare på kanalbanken mot Vreta kloster i ett ganska vått och osnyggt åskväder. Om man gör sig besvär och vänder om hufvudet, har man en förtjusande utsigt öfver Roxen med dess kolossala spegelglas, blåsvart som skyarna.

En präktig ruin af gamla Stjernarp skulle, efter hvad som berättas, afteckna sig mot skogen, ehuru jag ej lyckades upptäcka densamma i anseende till den täta och envisa regntjockan. Sankt Pehr i Linköping stack upp sitt jättetorn öfver den ofantliga slätten. Tornet är vackrare på ju längre afstånd man ser det. Det gör ett effektfullt afbrott i det vidsträckta landskapet, men är, som man vet,

i sjelfva verket ytterst fult. Sedan man betraktat ofvanbeskrifna utsigt, kan man vända om hufvudet igen, då man får syn på Vreta klosters prydliga tornspira, som sticker upp öfver lummiga och åldriga trädmassor. Vreta var en gång, men det är ganska längesedan, ett rikt och otvifvelaktigt mycket muntert nunnekloster. Gustaf Vasa, som egentligen icke var någon särdeles artig fruntimmerskarl, missunnade nunnorna deras goddagar. Klostret försvann och nunnorna blefvo förmodligen ladugårdspigor på Gripsholm. Vreta kyrka är vacker, men mörk och dyster.

Innanför på kungalik man snafvar,
Helgonbilder, mejslade i sten,
Utanför i skuggomslutna grafvar
Stilla nedlagt sina herdestafvar:
Lindblom, Lehnberg, Wallquist och Hedrén.

Ångbåten är nu uppe i de sista slussarna. Vi bjuda gamla Vreta farväl och ånga förbi kyrkor och herrgårdar genom leende nejder mot den lilla romantiska sjöungen Boren, som på lätta vågor gungar oss 245 fot öfver Östersjön och har ett vatten liknande Vetterns i klarhet och rörlighet. På södra stranden ligger Ekbyborna kyrka, i hvars torn Sancta Britas kammare visas.

Vi passera Brunneby, det mest förtjusande af alla ställen vid kanalen. Vädret var duskigt och gjorde omkringskådandet ej så behagligt som man hade önskat, helst då kanalen från sista slussen vid Borenshult går genom en enda herrlig park, hvars lummiga kronor här och der bilda ordentliga hvalf öfver den slingrande vattenvägen.

Motala verkstad besöktes och beundrades. Der kunde man gå i många år och betrakta och vara lika dum ändå.

Vi färdades i en liten öppen ångbåt till Platens graf, hvarom Tegnér sjunger:

"Lefvande han aldrig svigtat;
Derför död han hvile tryggt
Vid de vågor sjelf han diktat,
"På den strand han sjelf har byggt."

Vi gingo till fots till Motala köping och embarkerade sedan på vår gamla ångare. *Borta bra, men hemma bäst.*

Att man emellanåt sofver på resor behöfver jag ej tala om, liksom att man då och då, som *ett bränsle på lifvets härd*, förser lilla magen, eller *buketten*, som han också kallas, med mat och dryck. Jag förbigår dessa materiella nödvändigheter och berättar, att Vettern, denna oroliga sälle, emot all förmodan var oss särdeles bevågen och lät oss på ett stilla och fredligt sätt komma till det gamla märkvärdiga Vadstena, som i sin vik ligger drömmande om sin flydda, kanske aldrig mera återkommande storhet. Här lossas och lastas en liten stund, så mycket att en passagerare kan få räta ut sina ben på fasta marken.

Till Vadstena rese man
Ej i onödan.
Här bodde Seseman;
Nu är han död, han.
Han var ett mönster
I aritmetiken.
Här i ett fönster
Vardt Johan nyfiken;
Smög sig till fröken
Och mådde som göken.

Saken man trummade
Ut så bedröfligt.
Erik sig dummade
Mer än behöfligt.

Äfven här gick en storm öfver den heliga Brigittas klosteranläggning. Nunnorna, de aldrasomsötaste töser, fördrefvos. Munkklostret blef kurhus och nunneklostret dårhus! *O tempora! O mores!* Staden sjönk allt mer och mer. Den enda förtjenst man bespetsade sig på var *knyppling*, hvilken industri ännu, som jag tror, fortlefver. Nu har staden småningom knåpat sig upp till en Enskild bank, väfverier, bryggerier, samt har en liflig sjöfart med östgöta-spanmål på Göteborg m. m. Slottet, som är bygdt af Gustaf Vasa, är storartadt och förtjenar att ännu en gång i återställdt skick, som ett herrligt minnesmärke och lika vördnadsbjudande som fordom, få blicka ut öfver Vetterns svallande vågor. För närvarande användes det understundom till upplag för spanmål och ena tornet emellanåt till jernvåg.

Från Vadstena begifva vi oss åter ut på Vettern mot vestgöta-linien, kasta en blick på Carlsborgs fästning, kila in i Bottensjön, för att vid det herrliga Sjötorp taga ett ömt afsked af Göta kanal, samt derefter pröfva Venerns stolta vågor och kullra utför Göta elfs sluttande vattenförhållanden, för att slutligen stoppa och backa och förtöja oss vid Vesterhafvet.

Venern.

Det blåser en storm så barsk och våt:
Vår arma mage vill Venern åt.

Det lyckas förträffligt, var god och hör,
Hur *Ulrik* ropas båd' akter och för.

De emigranter de våndas för-ut:
Hvad skall det bli innan resan är slut!

Men akter-ut är det ej heller fred:
Der emigrerar rätt mycket med.

Och samma skrän hörs på samma gång,
På däck och i hytt och i dam-salong.

En ligger på magen, en ligger på knä,
En balanserar att hinna i lä.

En länge och väl vid relingen stått
Och ändå ej märkt att regnet är vått.

För Kinnekulle och Leckö slott
Tycks ingen det ringaste sinne fått.

Hvad jag på Venern lärt utantill,
Jag nu i tysthet er säga vill:

Att den som är sjösjuk mår aldrig för godt.
Ett helvetes göra har jungfru *Charlotte.*

Hon har också praktiserat som städerska i elfva år på samma ångbåt och på samma äfventyrliga farvatten samt tillvunnit sig alla passagerares aktning för sitt beundransvärda tålamod, sitt försakande af all egen beqväm-

lighet, då det gällt att hjelpa, trösta och hugsvala. Mången har gjort mindre för medaljen. Hon borde ha en sådan *för tapperhet till sjös.*

Det var en mindre angenäm, men ganska lärorik morgonstund. För-ut logerades fyrtio emigranter, dels på däck, dels under däck. Försalongen var fullt upptagen, och akter-ut hade, tyvärr, icke alla passagerare fått hyttplatser, hvarför många nödgades hålla tillgodo med korridorer och trappgångar. Utanför undertecknads hyttdörr postade en hedersvakt af tvenne kammarjungfrur, hvilka lågo framstupa på knä, så att jag måste klifva öfver de arma offerlammen för att komma ut och in, och det fordrades både konst och lycka, om man kunde göra det torrskodd. Barnskrik och gammalt folks jemmer varierade i alla möjliga och omöjliga tonarter, och damsalongen, ja, damsalongen, hvars dörr under fartygets slingring ej alltid kunde stå igen, företedde lefvande och kostliga modeller i de äfventyrligaste ställningar.

Frukost kunde ej dukas den vanliga tiden, klockan åtta. De matfriska bland passagerarna, hvilka ej voro många, fingo gå sugande till klockan elfva, då vi kommo in i lugnare vatten och kall mat kunde serveras.

Solen började ändtligen skina fram mellan molnen, och en gladare sinnesstämning förspordes genast bland passagerarna, isynnerhet som tornet af Venersborgs kyrka fjerran vid horisonten tillhviskade oss tröst och hopp att snart vara inne i den vänliga stadens lugna hamn. Venersborg har en täck belägenhet mellan det väldiga Halleberg på ena och Dalslandet på den andra sidan. Vi gingo i land för att vederqvicka oss af landtluften, hvartill vi hade tjugu minuters permission. En typ för allt hvad

sjöbussar heter mötte jag just som jag vek om ett gathörn. Jag hoppade till af pur respekt.

Se, hvilken buse till sjökapten!
Skäggig som skogen och brun som tjära.
Svart som beck är hans ögonsten
Och munnen skapad att svära.
Blårandig tröja och eldröd duk,
Hållning och skick en båtsman värdigt;
Utspända kindben på sjömansbruk
Med två tuggbussar! Porträttet är färdigt.

Efter en knapp halftimmes uppehåll är man på god väg till Trollhättan. Vädret är kyligt och regndusket tillbakakommet. Ytterrock och galoscher i Juni månad, jo, det tacklar, tror jag! Det tycks ej vara någon reda med solen i år, sedan Ericsson börjat för egen del ta henes krafter i anspråk. Gud låte henne bättra sig frampå sommarn, ty det här går för långt. Usch!

Säg, om du har
Tröttnat, o sol!
Bättre du var
Så här dags i fjol.
Då sökte man skuggan
Bland träden beständigt,
Då tände man snuggan
Med solglas behändigt.
Vid ytterplagg var man som nu icke van:
I skjortan man kunde ha gått hela dan.

Hvad skall det bli
På detta vis?
Barkbröd och kli
Bli väl vår spis.
Om du oss regerar
På sådana grunder,
Då är ingen under
Att folk emigrerar.
Kom åter och gif oss ditt strålande dop
Och låt inte Ericsson få alltihop!

Min poetiska utgjutelse gjorde hvad den kunde. Solen fann sig knuffad och kom strålande fram ur de tjocka molnen, då vi landade vid Trollhättan. En skara passagerare vandrade af till de brusande fallen för att skåda och beundra. Vi gingo sedan genom skog och mark ned till slussarna, dit vår ångare, som ej kunde gå samma väg som vi, hade begifvit sig sjöledes. Den skogsväg vi tågade var förtjusande med sina de herrligaste utsigter. Jag trodde till en början, att vägen var beströdd med pudersocker från något liberalt sockerbolag, men fick vid närmare undersökning se att det endast var sågspån, som vi larfvade uti. Mjukt och behagligt var det emellertid för ömfotade bergvandrare.

Trollhättan har jag ej åtagit mig att beskrifva. Jag skulle dertill behöfva minst två år, och så länge har jag hvarken tid eller kappsäck att stanna. Jag har dessutom min egen åsigt om saken, som jag i korthet skall anföra:

Trollhättan af ingen besjungas kan,
Af den orsak — att det inte går an.

Af ingen artist hon målas kan —
Han tog sig vatten öfver hufvu't, han.

Och derför vet jag så väl som ni,
Att den lyckas bäst — som låter bli.

En berömd författare har också uttryckt sin tanke derom i följande ordalag: "Der naturens ande, stolt i känslan af sitt mäktiga, aldrig fjettrade majestät, talar sitt dånande kraftspråk utöfver berg och dal — der böjer sig i omedveten ödmjukhet den beundrande och häpnande menniskan för dess makt, och utan strid afstår hon ifrån att för sin like i bild eller ord söka försinnliga den storartade scen, som uppfyller henne på en gång med fasa och förtjusning."

Vi ha lemnat Trollhätte kanal och betrakta nu som bäst den förtjusande punkt på kanal-linien som kallas Lilla Edet, der jag skulle haft mycken lust att stanna, antingen för att i den blanka elfven hugga mig en lax, eller i byn slå mig på ölbryggeri, garfva läder, färga, göra piller, såga bräder, sköta posten eller predika i kyrkan; ty till allt detta funnos tillfälle och inrättningar, efter hvad jag såg och förnam. — Öfverallt är vegetationen herrlig och rik. Till vester ligger Ströms storståtliga herregård, efter hvilken kanalen fått sitt namn. Två slussar till, och man är stolt att ha kommit i jemnhöjd med hafvet. Naturen blir nu mindre storartad, mindre lummig. Kala, skrofliga berg blåna i fjerran, under det ögat icke saknar en mängd vackra, leende landskapspartier.

Göta elf får nu en lugnare sinnesstämning, går tystare och utvidgar sig mer och mer, ju närmare den nalkas Göteborg. Och, om vi vilja, kunna vi nu när som helst snöra ihop våra kappsäckar, tacka vår artige och uppmärksamme ångbåtsbefälhafvare för en angenäm resa och bereda oss på att göra vårt inträde i den för verldshandeln särdeles lyckligt belägna staden, hvars höga torn och tinnar vi nu med kikare och lorgnetter mangrannt och nyfiket bekika.

Så är man då kommen till Göteborg,
Den mycket beprisade staden:
Linierade gator och vackra torg!
En kungaborg
Blott fattas och vaktparaden.

Jag gick till fots som en annan gesäll
Och efter herberge gnodde;
Men Rubenson viste mig god och snäll
till Bloms hotell,
Der sedan förträffligt jag bodde.

I stan var det *möten* af alla slag:
En smälta man såg af artister,
Och dito i godt och förtroligt lag
Ett sammandrag
Skandinaviska publicister.

Det var, ta mig katten, en väldig hög,
Försvarande hvar sina pressar.
Från alla landsändar hit man flög —
Och Erik Bögh
Och andra vidtfrejdade bjessar.

Och mellan konserter, middagar och bal
Man hann som knappast sig vända.
I *Trädgårdsföreningens* festlokal
    Var sång och tal
Och skålar förutan all ända.

Till *Lorentzberg* for man då och då:
Det gör man, om ej man är dummer.
Till *Masthugget* var jag en middag också
    Och smakte på
Fru Backlunds räkor och hummer.

Och *Danska vägen* jag såg och stan,
Den *gamla,* och *Örgrytes* lundar
Med templet och bäcken, som sorlar kring plan,
    Och sjelfva fan
Och yttersta domen, som stundar.

Och *Öfverås* såg jag, ett riktigt slott
Fullkomligt till punkt och pricka.
Der skulle jag sjelf ha trifvits godt,
    Om ödets lott
Så fallit uti min ficka.

Med *Luddes* jag åkte uti kalesch,
Åt middag på *Edvards* veranda.
Vi rodde på ån bland blommor och gräs
    Till *Quibergsnäs,*
Der värden oss bjöd att landa.

Jag mycket har att berätta än
Och kanske mer än I vänten.

På Bjurslätt var jag på Hisingen
Allt hos min vän
Med *Victor* och *Intendenten.*

Jag mådde *som perla i guld* hvar dag,
Om ute jag var eller inne.
Af Göteborgsvännernas hjertelag
Behåller jag
Ett kärt och ovanskeligt minne.

Nyårsmorgonen 1870.

"Jag spelar och jag dansar,
Jag sjunger och jag ler."

Det gamla året slutat
Sin mödosamma gång,
Och nya året tutat
Sin första morgonsång.
Det gamla for,
Det nya kom:
Det är, jag tror,
Alldeles som
Det bara
Skall vara,
Det kan jag tala om.

Jag bör ej tiga heller
Med hvad det gamla gjort,
Fast kanske mången gnäller
Att det ej väger stort.
Men deri ser
Jag inga skäl.
Att göra mer
Med kropp och själ
Det hann ej:
Man kan ej
Arbeta sig ihjäl.

Jag kan ej annat finna
Än året varit godt.
Och häst och kor så stinna
Man sällan skåda fått.
Oss sjön försett
Med sill och lax,
Och jorden gett
Oss hö och ax,
Så lador
Och vador
Ha stått sig hittilldags.

Det säkraste beviset
Är just, att utomlands
Vår ost stått högt i priset
Och hafran gått med glans.
Mång tusen säck
I fullgodt skick
Inunder däck
Med *Duncan* gick;
För smöret
På öret
En *krigare* man fick.

Jag tager nu ett skutt i
Min sång ett litet grand
Och helsar Anno *Sjutti*,
Som spiran tar om hand.
Dess majestät
Ej börjat strängt,
Men skall, då det

Blir mera slängdt,
Kanhända
Fullborda
Hvad gamla året tänkt.

Om nu I rätt mig fatten,
Förhåller det sig så:
Vår sjöfart vill ha vatten
Och minsta krokväg gå.
Trots kif och gräl
Och skrik och hot
Jag i min själ
Tror tvärtemot,
Att *Stäket*
Trots bräket
Får sina tjugu fot.

Kors, hvad min sångmö hoppar!
Men hvad rår jag för det?
Hon vill ha *hvitbetstoppar*
Och universitet.
Hon vill bli qvitt
Onödigt tvång,
Att ordet *fritt*
Skall hålla stång.
Men detta
Berätta
Skall hon en annan gång.

Ett godt nytt år med samma
Jag eder önska vill.

Sankt Jakobs fönster flamma
Och folket strömmar till.
  Det redan ringt:
  Ursäkta då!
  Min sångmö flinkt
  Får raska på,
  Emedan
  Jag sedan
Skall uti Ottan gå.

Salig farmor.

Min salig farmor var så rar
Med sina många år på nacken.
Hon hade egna tänder qvar
Och eget hus i Pelarbacken;
Gift med en magistratsperson,
Då döden plötsligt skar af bandet,
Fick hundra banko i pension
Och bodde somrarna på landet.

Hon många kungar lefde ut
Och såg med krona omkring pannan.
Hon mindes Tredje Gustafs slut
Och grät dervid, om ingen annan.
Hans glans och snille hon beskref
Och segern sjuttonhundranitti,
Och salig Thunbergs sats hon dref:
"*Att man den kungen sköt för bitti*'."

Hon såg hans majestät stå lik
Och var mot adeln mäkta bister.
Hon tålde aldrig politik
Och ej en skymt af publicister.

Dem gaf hon ingen gång pardon
Och ville rakt ur verlden sopa,
I ty hon en gång fått den tron,
Att det var bofvar allihopa.

Förståndig i sitt lefnadssätt,
Till sällskapsdam hon hade katten.
Hon åt sig aldrig mer än mätt
Och drack för resten bara vatten;
Var kry i gamla år ännu
Och återhållsam utan måtta;
Åt qväll hvar afton klockan sju
Och gick till sängs tre qvart till åtta.

Ap'tek hon ansåg rätt och slätt
Blott som en straffanstalt för magen;
Gick ständigt uti grön kaschett
Och varma tofflor hela dagen.
Hon var, om jag så säga får,
En praktupplaga bland naturer
Och lefde nära hundra år
Förutan doktor och mixturer.

Ännu i sina sista år
Hon stundom satt och spann vid rocken,
Och var, kort sagdt, med hull och hår
En dundergumma att *stå bocken.*
Men var man frågvis, hur hon nått
Sin ålder, svarte hon de orden:
Att ålderdom är konsten blott
Att lefva länge här på jorden.

En qväll, då man om åldern stred
Och ville reda ha i saken,
Gaf hon ett raskt och klart besked,
Nyss ur en liten slummer vaken:
"Ja, herre Gud, hvad tiden går!"
Skrek gumman till och tog af ljusen,
"Jag fyller nittinie år —
Och fattas bara *ett* i tusen!"

Stamboks-vers.

1.

Hvad skall jag i din vackra stambok skrifva,
Som ej är skrifvet än?
Det är väl bäst jag ber att få förblifva
Din gamle, gode vän.

2.

Den udd, hvarmed din mun oss stundom plägar snäsa,
Är fullt ut lika hvass som spetsen af din näsa.

3.

Emellan oss får intet dunkel finnas,
Ditt hjertas våg vill jag se klart uti:
Glöm gerna bort, om du mig ej kan minnas,
Förgät mig ej, om du kan låta bli.

4.

Min lärde vän! Du trifs med skäl
Bland sången, ungdomen och lyran.
Du glömmer icke att må väl,
Fast du är arbetsam som myran.
Men vore styrkan som mitt mod,
Låt vara, att det tycks förmätet,
Du hann ej nysa förrn du stod
Hos oss med hela lärosätet.

5.

Hvad skall jag skrifva på din bröllopsdag!
Din vackra gård, ditt namn och ditt bohag,
Din snickarverkstad, dina jern och yxor,
Dem tar du nog till vara här vid lag —
Men dina byxor?
Dem blir du af med, det ser jag.

6.

Landtbrukare till profession
Och mjölnare, fastän baron,
Och väldig fiskare med tretti skötar
Och andra fiskredskap och garn!
Nu kan du sköta dem — och rifva ned din qvarn.
Den står nu spöklikt blott på berget der och rötar,
Se'n Ericsson har sagt, en man som har reson,
Att solen sjelf i egen hög person
Vill mala mjöl till våra grötar.

7.

Att verlden ej är oss i lag,
Vi veta att berätta.
Förslag man hvälfver på förslag
Att komma på det rätta.
Det bästa dock man förbiser
Bland de förslag som hvälfva:
Att verlden bättre blir, ju mer
Vi oss förbättra sjelfva.

8.

Om du får ur lyckans rika brunnar
Hvad du önskar sjelf, så der omkring,
Och dertill allt godt, som jag dig unnar,
Hoppas jag dig fattas ingenting.

Vaggan och grafven.

VAGGAN.

Har du dess inre mening rätt förstått?
En våg, som rullar mot okända zoner,
På hvilken menskan, född i koja eller slott,
För lifvet vaggas in — i illusioner.

GRAFVEN.

I denna boning är ej hyran dyr,
Och man befarar icke den förtreten
Att blifva uppsagd. Ty för den som hyr
Kontraktet uppgjordt är för evigheten.

Månskensidyll vid hafvet.

Sandhamn.

Den bleka månan tittar ned ur skyn
Och tyst är byn,
I sömnens milda blomsterkedja bunden.
Och nattens stjernor glittra i det blå,
Och molnen gå
I mjuka tofflor öfver himlarunden.

Med nattens vind de trötta vågor fly,
Och denna sky,
Hvart tar han vägen, han liksom de andra?
Än tycks det, som de ginge hand i hand,
Och än ibland
Som vore de i lufven på hvarandra.

Jag kan ej riktigt vänja mig ifrån
Att se på mån',
Som vid vårt nattqvarter sin lampa ställer.
Då intet menskligt öga vaka kan,
Då vakar han
Och störs ej af vår lilla snarkning heller.

Den stolta fyrbåk tändt sin lykta re'n,
Och vid dess sken

Man faller lätt på gamla *Gluntens* tankar:
Att jordens ljus och lampor i en bundt
Är bara strunt
Mot en af himlens hemmastöpta dankar.

Der borta, ack, hvad rör sig? Hvilken syn
Vid skogens bryn!
Det hafsfrun är kanske som sjelf sig närmar.
Hon nalkas! Ack, det kunde jag väl tro:
Det var en ko,
Som slickar månsken och idylliskt svärmar.

Hur fridfullt slumra icke haf och land
Vid månans brand!
Och sjelf jag drömmer, att på detta viset,
Med samma lugn och stilla välbehag
Som kon och jag,
Gick söta mor med far i paradiset.

Men hafvets vind är ej det minsta slägt
Med Edens fläkt:
Förlåt, jag varnar lilla frun för vådan!
God natt och dröm om mig, om hon så vill,
Och helsa till
Sin lilla gubbe, om hon har en sådan!

God natt, o måne! Menskans barndomsvän
Är sömnen än;
Lycksalig du, som ingen sömn behöfver!
Låt goda andar vaka som i qväll
Kring våra tjäll
Och lys som nu din frid alltjemt deröfver!

Ett torp i skärgården.

O, egde jag den hyddan der på näset
Och två, tre kor, som svepte i sig gräset,
Och två, tre får och en och annan gås!
Om bytesrättighet I se'n mig gåfven,
Jag icke ville byta plats med påfven
Och knappt med biskopen i Vesterås.

Bland blomstren skulle jag idyller sjunga,
I viken skulle jag der borta gunga
Med slant och drag, då gäddan är i svang.
I bergen skulle jag romanser dikta
Och efter villebråd i skogen sigta
Med bössan understundom. — Pang!

Hvad grädde jemt jag skulle i mig skumma!
Och hvad hon skulle må, min lilla gumma,
Och hvad hon skulle vara nätt och fin!
På denna bänk vi skulle kaffe dricka;
Jag läste högt, hon skulle strumpor sticka
I detta fönster med sin balsamin.

Med flit vi skulle dagens längd förkorta
Och se med fröjd, hur väderqvarn der borta
Med vinden tar en glad och nyttig sväng.
Här skulle jag mitt *Gefle Vapen* bolma,
Här skulle vi vår lilla höskörd vålma
Och kullra om bland blommorna på äng.

På speljakten Mathilda.

Våren kommer! Ja, gu gör han så — san,
Stockholms segelsällskap riggar på — san,
Vind och vågor sjunga,
Jakterna de gunga,
Oskarsflaggan svajar gul och blå — san.

Lördagsqvällen, innan solen flyr — san,
Hissas seglen och eskadern styr — san
Utåt vägar skilda:
Edvard med Mathilda
Satte kurs i går på Korsö fyr — san.

Edvard är kapten och menskovän — san,
Håller präktigt bord för sina män — san:
Vin som heter duga —
Sjön må gerna suga,
Magen kan ta skadan här igen — san.

Casper har ombord sin styrmansroll — san.
Fast han endast ser på nära håll — san,
Skärgål'n väl han känner.
Det var han, go vänner,
Som vann priset uti Par Brikoll — san.

Vågen plöjer han och slår sin drill — san,
Eols vän och Musernas dertill — san.
Jag hört folk bedyra,
När han slår sin lyra,
Får han vind och väder som han vill — san.

Klingom, gubbar, för Mathilda gladt — san,
Må hon lycka ha båd' dag och natt — san:
Vindar ha, som leka
Dit hon sjelf vill peka,
Liksom fordom konung Väderhatt — san!

Här vi ligga lugnt och godt på svaj — san,
Frukosterande vid Sandhamns kaj — san.
Och att det bedyra,
Året *sextifyra*
Skref jag visan *tjuguförsta* Maj — san.

En höstdag vid hafvet.

Det var attan till att storma,
Det är höstens lif och lust:
Vågor, alldeles enorma,
Välta mot min öde kust.
När man böljor ser så stora,
Kan man få en nervattack.
Ingen tid är att förlora:
Flora,
Ge dig af med pick och pack!

Ja, naturn oss ryggen vänder,
Herthas sommarfröjd är slut,
Och en snöplog utaf änder
Ställt sin kosa söderut.
Lyckligt, om de se att styra!
Solens fyrbåk släckt sitt ljus.
Mygg och bromsar fått sin hyra:
Myra,
Nu är tid bli inom hus!

Tall och granar stå och knarra,
Vresiga i skog och mark.
Buskar och rabatter darra,
Snopna som de fått en spark.

Björk och lönn mot jorden buga,
Nakna med en blick så blyg.
Teglet ryker från hvar stuga:
 Fluga,
Sök dig nu en fönstersmyg!

Molnen regn och dimmor ösa
Skamlöst öfver höjd och plan:
Borde tockna få gå lösa?
Nej, de borde väl så fan.
Spruckna äro Æols påsar,
Nordan som en vilde far.
Haglet piskar tak och åsar:
 Måsar,
Ha ni mage att bli qvar!

Lilla fågel, du som qvittrar,
Har du alla skrufvar qvar?
Hör du ej hur stormen splittrar
Stam och grenar der och hvar?
Dina toner, ack, de friska,
Frysa nu väl bort till slut!
Jag kan endast till dig hviska:
 Siska,
Hvarför for du ej förut?

Är han frusen lilla vingen?
Annars res din kos på stund!
Här är väder, så att ingen
Ens vill släppa ut sin hund.

Dig, hvars sång vårt lif förljufvar,
Dig jag endast varna vill:
Fly, ty döden på dig rufvar!
Ufvar
Hör blott detta väder till.

Vingad blott — likt örn som simmar
Fritt i sin arkipelag —
Inga långa skeppartimmar
Gjorde jag, det lofvar jag.
Från mitt skär, förr'n dagen grydde
Och förrän jag blåst till hafs,
Jag min bättre känsla lydde,
Flydde
Ögonblickligt som ett naffs.

Skymningssång.

Min snugga stoppar jag ibland,
Och vid dess portativa brand
Jag blåa röken blossar.
Då händer att jag till den grad
Blir upprymd och olympiskt glad,
Att jag pegasen lossar.

Och så bär det elektriskt af
Med lyran i galopp och traf
Igenom rymder vida.
Och nyser jag invid min knut,
Så är jag, förr'n jag nysit ut,
På jordens andra sida.

Och öfverallt, som sångmön vill,
Jag far och ser hur det står till,
Ibland vid sjelfva hofven.
Från nordens silfverpol till Cap,
Jag tittar i Vesuvii gap
Och gör visit hos påfven.

Jag ser och hör allt som jag vill:
Kristina Nilssons silfverdrill

Och hur kabyler lefva.
Jag ser vår gamla midnattssol
Och hör Neruda på fiol
I en och samma vefva.

Se'n jag vid Suez sett kanaln,
Jag högst belåten med lokaln
Till Fez, Marokko, kuskar.
Och *en passant*, om jag har tid,
Jag tar Egyptens pyramid
Uppå försök och ruskar.

Och verldens myckna tokeri
Jag ser och hör och far förbi
Och skrattar åt för resten.
Men för hvad ädelt är och godt
Jag vördsamt lyfter min kalott
Och bugar mig på hästen.

Blir resan tröttsam, nå välan!
Jag vet ej hvad som hindra kan
Min pegasus att vända.
Jag har då gjort en liten tur,
I botten rökt min pipa ur —
Och qvällen gått till ända.

I snöväder.

Länge nog vi väntat, nu är vintern här.
Termometern visar åtta ungefär.
Öfver land och skär
Faller snö omsider:
Hvitt i alla tider
Våra vintrar klär.

Nyss man läppen hängde, missnöjd, dum och trög.
Nu man gläds, ju mera drifvan växer hög.
Det var snö som dög!
Om ett vad I hållen,
Svänger jag med bollen
Om vår gamla flög.

Redan stången darrar, då jag lägger an.
Titta den som hinner: pang, der sitter han!
Med en stjerna grann
Vred jag väderhanen;
Knappt kanske I anen,
Hvad en stjerna kan.

Öfver Djurgåln stryker nordan med ett dön.
Snöhvit dignar skogen, som var nyss så grön.

Ifrån Lidingön
Surran med sin krake,
Morgonmjölk och lake
Larfvar fram i snön.

Öfverallt förnimmes bjellrors melodi.
Breda vägar skottas till hvart schweizeri.
Ingen krog förbi
Bryggarkampen trafvar.
På hvar korg jag stafvar:
Nürnbergs bryggeri.

Nyss om väderleken var ett fasligt skrän.
Nu ha vi en vinter snart som i Ukrän.
Snön till våra knän
Hinner visst till natten.
Nu ger lärkan katten
Gotlands pärontrån.

Liten sparf sig gömmer lugnt uti sin skog.
Brödmadamen hastar in på närmsta krog.
Bonden slår med fog
Snön ifrån kasketten.
Oxar öfver slätten
Knoga med sin plog.

Hasselbackens portar öppnats ha med dån.
Blå och gula flaggan svajar derifrån.
Nu har Davidsson
På sin köksdörr gläntat.
Mången gom har väntat
Få sig ett gudslån.

Vintern är välkommen, som jag vet ej hvad.
Nu tar lifvet opp sig i otrolig grad.
Hostan i vår stad
Flyr ur alla husen.
Nu är marken frusen.
Nu är landtman glad.

—◦:◦○◦○◦:◦—

Min skugga.

Månskenspromenad.

Icke med formaliteter
Må vi öda bort vår tid:
Skugga, eller hvad du heter,
Låt oss en gång talas vid!

Långa år vi gått till ända,
Utan att ett ord du fällt:
Du är döfstum född kanhända,
Eller har du dig förställt?

Mycket ondt du dock kan vålla,
Om du sqvaller tog dig för:
Det är väl, att du kan hålla
Tungan på dig, som du gör.

Fick jag dig på lifvets bölja
Att dra med mig som ett kors?
Eller hvarför jemt mig följa
Liksom smidd vid min galosch?

Kom du att mitt sällskap blifva
Som ett himlens gunstbevis?
Hör du till de detektiva
Inom andarnas polis?

Jag ser helst att jag får vandra
Utan påhäng fram min väg;
Eller ha vi med hvarandra
Något ouppgjordt, så säg!

Kanske om du tänker öfver
Och uppriktigt talar ut,
Kanske att du mig behöfver
För din existens till slut.

Då jag ej ditt väsen känner
Mer än nätt och jemt om mitt,
Låt oss hålla hop som vänner,
Då jag ej kan bli dig qvitt!

Derför, om det dig kan båta,
Lef och följ mig, som du vill!
När jag dör, blir det en gåta,
Hvad du se'n skall ta dig till.

På en gästgifvaregård

under väntan på häst.

Jag på rapphöna satt
Med en körsven i hatt
Och en häst, som, gunås, hade anlag för spatt.
Stoln på kärran var fäst
Med ett rep. Jag vet bäst
På en sex fjerdingsväg hvar det kändes som mest.

Svår var vägen och hård;
Men en gästgifvargård
Tog till slut min person i den ömmaste vård.
Jag fick smörgås och ägg.
Jag tog spegeln från vägg
Och för ordningens skull högg jag af mig mitt skägg.

Så en halftimme mest
Fick jag vänta på häst.
Kopparstick jag beság, som på väggen man fäst:
Det var Job med sitt qval,
Ulla Vinblad på bal,
Det var mån', som stod lull uti Ajalons dal,

På en hög balustrad
Satt kung David och qvad:
Det var visst, då han såg fru Bathseba i bad.
Kring en gammal ruin
Gick en herde med svin —
Nu kom kaffe mitt in uti zinkadt porslin.

Dagbräckningen.

(Efter Longfellow.)

Och vinden han far öfver böljans skum
Och ropar åt dimman: "Ge rum, ge rum!"

Och skeppen han helsar på böljans bryn:
"Till segels, kamrater! Det bräcker i skyn."

Han susande far inåt landet se'n
Och ropar: "Vak upp, det är dag alltre'n!"

Han ropar till skogen med vänligt sus:
"Häng ut dina fanor i solens ljus!"

I fåglarnas nästen bland löf och ljung
Han ropar: "O, fågel, vak upp och sjung!"

Till tuppen han far under bondens ås:
"Det dagas; vak upp, tag trumpeten och blås!"

Han hviskar till åkern, af kornax tung:
"Vak upp och dig buga för dagens kung!"

Till bykyrkans torn han ställer sin väg:
"Vak upp, o klocka, och tiden säg!"

Men kyrkogården han nalkas intill
Och hviskar: "Ej än! Ligg still, ligg still!"

Sommarqvällen.

Eklog.

Det är i dag ett så gudomligt väder,
Att jag förtjust min pipa tar och qväder
En herdesång så obeskrifligt söt.
Ni visst mitt tycke för naturen delar;
Var god och hör, hur vackert jag nu spelar
Om menniskor och nöt!

Se denna äng med grönska som ett sammet
Och dessa får och oskuldshvita lammet,
Som dansar med behag kring söta mor;
Och unga herden, som med hemlig bäfvan
En herrgårds-Daphne ser, som går med stäfvan
Att mjölka sina kor.

Gudomligt sött! Det råmar uti dalen,
Och nymfen Echo repar opp finalen,
Och bäcken spelar på sin silfversträng;
Ekorren lätt från gren till gren sig svingar,
Och fjäriln tar på purpurväfda vingar
Sin lilla hambo-sväng.

Och lilla myran vandrar tyst och stilla,
Och trastens djupa aftontoner trilla

Med silfverklang igenom skog och lund
Och välluktmättad vestanvinden kular,
Och lätt och lekfull lilla böljan hjular
Utöfver fjärd och sund.

Och som en bön är skogens stilla susning,
Och kreaturen sucka af förtjusning
I aftonsolens sken kring dal och höjd.
Med silfverdagg sig blomsterfolket fuktar;
Naturen som ett himmelrike luktar,
Och allt är frid och fröjd.

När skapelsen som nu sig uppenbarar
Och uti sång och bilder sig förklarar,
Då är det ljuft att akta på naturn.
Det är en diktkonst, som är oupphunnen:
Då är det bäst att skalder hålla munnen
Och tiga tyst som murn.

Strödda minnen af resor till lands och sjös.

Min skapelse är började, men ej slutad,
Är ett fragment.
Med denna bikt jag, lugnt mot harpan lutad,
Kan se i ögat hvarje recensent.

RIDDERSTAD.

Ursäkta, mitt herrskap! Jag skall blott taga mig en pris snus, så skall jag genast börja dessa intressanta berättelser. Ni kommer väl ihåg en stor skalds ord:

"Ej Fredrik den store har gjort hvad han gjort,
Om icke han snusat beständigt."

Och som jag tagit för gifvet att kung Fredrik visste hvad han gjorde och att "Davidsharpan i Norden" ej sjöng i fåvitsko, så har jag i mitt författareskap tagit saken ad notam och gjort mig till regel att alltid taga mig en pris snus, då jag börjar ett arbete, och en dito, då jag slutar — arbetet må för öfrigt vara litet eller stort. Ty att snusa "beständigt" som kung Fredrik, dertill har jag hvarken någon passande näsa eller afgjord böjelse, och några mellanprisar få alldeles icke förekomma, helst jag anser hela snuseriet för ett riktigt snusqvamperfektum. Altså, sedan jag nu tagit den oumbärliga begynnelseprisen, så kan jag berätta att jag far till Norrtelje på ångbåten Carl von Linné. Jag undrade mycket på hvad gubben skulle säga, om han steg upp och fick se sitt namn på en

ångpråm, som med all sin ånga ej är i stånd att föra det frejdade namnet längre än från Stockholm till Norrtelje och Östhammar, via Furusund. Apropos Furusund. Vi lade till der och blefvo af med flera passagerare, hvilket var rätt väl. På bryggan såg jag rådman Weser med en brun, vidunderlig mössa eller kaskett på hufvudet, hvilken likväl mycket förhöjde hans genialiska utseende. En herre, som köpt en korg med jordgubbar vid Östanå, hemtade visserligen korgen, som var öfvertäckt, men befanns tom. Hvem, som ätit upp de dyrbara bären, stod ej på korgen. Hvad menniskan är för ett glupskt djur, i synnerhet då det är fråga om att bära i sig. Postmästaren i Furusund hemtade bref ombord, men ställets egare, långa fabrikören, såg jag ej till. Jag påminte mig ett stycke af ett skåltal, som hölls för många år sedan på samma ställe vid en festtillställning och som vore synd att ej rädda undan glömskan:

På detta gröna, sommarfriska ställe,
Det vidtberömda, glada Furusund,
Jag har en vän, som kallas Långa Pelle,
Hvars skål jag dricker utaf hjertans grund.
Jag hjernan plågat har med rim och meter,
Gick in vid Tulln, der troligtvis jag dör.
Han visste bättre, han har gjort tapeter
Och blef i hast en väldig fabrikör
Och med sitt rätta namn Pehr Wikström heter.
På honom lyckans gunst sig öfverlät
Och stekta sparfvar flögo uti gapet:
Han löjtnant blef till häst vid Borgerskapet
Och bjöds på kalfstek hos Hans Majestät.

Nu sviker mig minnet, och då läsaren troligen icke förlorar något derpå, så vill jag ej plåga eftertanken med att krafsa upp någon fortsättning. Vi gungade vidare på vår gamla skuta. Middagen smakade rätt bra, men ehuru maten var oklanderlig, fick uppasserskan uppbära temligen ampra förebråelser för bristande insigter i den ädla kokkonsten af en herre med månsken i nacken. Han var lika orättvis som osmaklig i sina utlåtanden och förrådde, om ej bristande insigt i kokkonsten, åtminstone brist på uppfostran. "En menniska utan uppfostran," säger Linné, "lemnad åt sig sjelf, liknar mera en markatta än Guds beläte." Och sannerligen hade icke hans ansigte någonting markattsaktigt, och när han vände sig om, var hans månsken afskyvärdt. "Månsken," säger en förnäm författare, "kan man ledsna på i beskrifningar, men aldrig i verkligheten, så vida det icke slår sig ned i ens nacke." Ja, man måste ledsna på det, ty det är bra fult, i synnerhet när det sitter i nacken på en oförskämd menniska. Det är en gammal iakttagelse, som jag vid detta tillfälle kom ihåg, att de, som visa sig mest pockande hos andra, hafva i allmänhet hvarken något att bränna eller bita på i sitt eget hem. Adjö, min herre! Låt oss aldrig träffas mer! Hafvet är en orolig inrättning. Det har ingen ro i sin själ. Det är ett evigt guppande. Än sätter skutan ner näbben som ankorna med stjerten i vädret, än rullar hon på sidorna och roar sig med öfverhalningar. Man är öfverlemnad åt vindarnas "oåtkomliga pack".

"Hanar och hönor och kycklingar små". — Nej, nej!
Ångbåtar äro, som man vet förut,
Ett sat-tyg till slut.
Och aldrig man nånsin kan finna sig trygg
Uppå böljornas rygg.

Bäst lugnt man tycks flyta
På spegelblank yta,
Bums stormarna ryta,
Man kastas och vräks,
Man rådbråkas och späks,
Törs jag säga: man kräks?

Hos sjösjukans offer ej någonsin fanns
En gnista af sans,
Man är som ett barn, som föddes i natt.
Man heldre än klaga
Är färdig sig laga
Sig afdagataga,
Blott man rådde med sin kropp.

Det brusar och susar och gnisslar och gnyr
Och hafsskummet yr.
Det osar, så fan må ta näsa och svalg,
Af tran och af talg.
Det svärs och det läses,
Man knuffas och snäses,
I köksspiseln fräses.
Man ångrar i sitt qvaf,
Att man nånsin gaf sig af
På det ödsliga haf.

Och så kom jag till Norrtelje, en stad med elfvahundra invånare, hvaraf jag vid min ankomst ej såg mer än tre stycken, men så mycket fler badgäster af alla kroppskonstitutioner. — Badhuset är prydligt och utmärkt både innan och utan, och uppassningen lär också

vara till badgästernas stora belåtenhet. Det är rätt väl att slippa höra några ledsamheter, då man så här kommer till städerna. Flera ekipager voro nere vid landgångsbryggan, för att taga emot passagerare och föra dem till, Gud vet hvilka ställen i grannskapet. En af passagerarne, en frodig och välmående fru, skulle transportera sin lilla förtjusande hund i land, men hade den oturen att se sin älskling trilla från landgången i sjön. Det blef en förfärlig uppståndelse, och jag tror frun dånade. Det lilla kräket försvann i djupet. Klock, klock, klock!

"Jeg hörte den ej skrige,
Jeg den ej hörte klynke.
Den kunde ikke stige —
Og saa maatte den synke."

Den lille badgästen kom likväl sedermera i land, till stor fägnad för egarinnan, som, Gud ske lof, snart hemtade sig från sin förskräckelse. En ung man, som skulle resa på kondition och hvars åkdon väntade, var den lycklige räddaren. Apropos kondition och den unge mannens afresa, föll mig i minnet följande versstump, som jag sett eller hört på något ställe.

"Ack, på kondition blir man ej fet,
Ej tas examina, ej läsas pensa.
Der läses i katkesen: Hvad är det?
Der hör man pojkar deklinera *mensa.*
Och dagen om gör rottingen sin dans.
Man kan ej nästan klokare använda'n!
Ty hufvudsak vid pojkars tukt och ans
Är att man börjar uti rätta ändan."

Jag vandrade upp åt staden för att skaffa mig herberge. På gatan mötte jag en tjock prest i skinnmössa och med något liknande en snusburk under armen; tycktes vara från landet och var hjulbent. En gumma stod på en trappa och syntes tala för sig sjelf, en ugns-sopa i hand och tofflor eller galoscher på fötterna. Det var samma trappa, fast icke samma gumma, som för femton år sedan gaf anledning till följande poetiska utgjutelse vid ett dylikt sommarbesök i samma stad. Vi kunna kalla stycket för:

Lilla frun i stubben.

Jag såg en gumma mera kort än lång,
Hvars man var någonting vid borgerskapet.
Hon stod och gapade liksom en tång,
Ty några tänder såg jag ej i gapet.

Den långa näsan, sammanklämd och tunn,
Gaf åt det hela något hvasst och syrligt.
Och som en hink, som hänger vid en brunn,
Hon öfver svalget hängde äfventyrligt.

"Förlåt," jag sade, "hvar är sta'ns hotell?"
Jag skäms att jag lät ryggen stå och buga.
"Jag känner ej Hodell!" — och med en smäll
I dörrn hon skrek och stängde till sin stuga.

Sen fick jag höra af en skänkmamsell,
Att mannen jemt på krogen är och klubben.
När han från nobis kommer sent en qväll,
Så får han dask af lilla frun i stubben.

Jag tog in på gästgifvaregården, hvilken är temligen bra, då jag undantar den derstädes herrskande oseden att underhålla en sådan välsignad mängd med tuppkycklingar, att resande ej få någon riktig nattro. Åtminstone började dessa galningar redan klockan 3 på morgonen göra sina rösträttigheter gällande. Jag öppnade fönstret för att göra lämpliga föreställningar: "Mina herrar! Jag är visserligen en främling här och kan tyckas ej vara berättigad att uppträda med några anmärkningar emot denna stads respektive invånare och deras lefnadsvanor; men då en resande beskattas ganska drygt för att få sofva, så bör han väl också kunna påräkna en ostörd hvila under de få timmar hans reströtta lekamen finner behöfliga för sin vederqvickelse. Jag hemställer till herrarna, huru pass behagligt det skulle vara, om jag midt i natten skulle intränga i herrarnas eget hönshus och förstöra eder tupplur. Jag är fullkomligt öfvertygad, att det blef ett helvetes kackel och att jag fick dyrt plikta för mitt öfvermod. Som herrarna se, står jag i bara skjortan och kan möjligen ådraga mig en förkylning. Jag slutar derför mitt tal, hvilket jag ej anser mig behöfva fortsätta, sedan jag vädjat till herrarnas rättskänsla." Jag skulle just stänga till mitt fönster, då ett annat öppnade sig strax bredvid och en figur i nattmössa stack ut sitt hufvud och adresserade sig till mig i följande ordalag: "Herre! Ni har talat som det egnar och anstår en man i första kammaren, och jag, som är i den andra, vill blott tillägga, att jag bjuder herrn på frukost i dag, för att hjelpa mig äta upp hela den här fördömda tupphögen, så att vi åtminstone nästa natt måtte få nattro för våra penningar. Mitt namn är Hjort, från Östhammar. Mjuka tjenare! Vi träffas klockan 10."

Frukosten gick för sig, och vid närmare kollationering utröntes, att båda skjortgubbarna voro gamla bekanta, som ej sett hvarandra på många herrans år. På aftonen besökte vi stadens societetshus, en stor, präktig byggnad med veranda, rymlig för hela staden, och en festsalong så stor som Carl den Trettondes torg, med undantag af höjden i taket och måhända någon afprutning på längden och bredden. Der träffade vi "Den tykke", som han kallas i Norge och derifrån han nyss kommit, vår älsklige vän Uddman, som nu var i Norrtelje endast för att hvila upp sig efter den norska triumfresan och under tiden profva några gyttjekostymer. Vi stötte tillsammans med flera andra notabiliteter och bland dem stadens borgmästare, som bjöd oss på hvarjehanda förfriskningar, hvarunder aftonen förflöt i glam och munterhet utan skoj. Dagen derpå satt jag på rapphöna i solsken och dam, med ressnuggan i hand och tobakspungen i knapphålet.

Solen bränner i min rygg.
Kors, hvad mygg!
Jag skall sätta er i knipan
Och er sopa
Allihopa,
Bara jag får eld på pipan.

Hvem har rättighet er gett,
Att med bett
Fredliga turister gästa?
"Puff!" sa snuggan.
Håll nu tuggan,
Annars får ni mer till bästa!

"Puff"! Nu har ni respass fått.
Kort och godt:
Ryk och ränn för hundra attan!
Gefle Vapen
Egenskapen
Har att hålla mygg på mattan.

Nu kan jag få resa trygg
Utan mygg,
Som vill ha min blod till soppa,
Segren vann jag,
Och nu kan jag
Pipan uti säcken stoppa.

På afstånd såg jag en mängd kreatur, som lågo och solade sig. Jag kunde ej begripa, hvad det var som oupphörligt rörde sig fram och åter på en oxes rygg. Skjutspojken upplyste slutligen att det var kråkor, som spatserade af och an och sökte insekter. Oxen lät dem hållas och tycktes med det mest stoiska lugn upplåta sin ryggrad till promenadplats. Jag förvånade mig öfver djurets tålamod och undrade om detta märkvärdiga tålamod vore det, som George Sand, eller madame Dudevant menar, då hon anser tålamod endast vara "tröghetsstyrk. Nu vet ag ej riktigt om skjutspojken eller George Sand hade rätt. I förra fallet skulle oxen vara tacksam att på ett så beqvämt sätt blifva af med en hop sommargäster, som plågade honom, och hans obeskrifliga lugn derigenom blifvit förklaradt. I sednare fallet vore styrkan att vara trög mer än oförlåtlig, då man akterut är utrustad med ett så förträffligt flugborthviftar-instrument, som äfven af

kråkor skulle respekteras, om det användes med behörigt eftertryck. Jag tror att pojken hade rätt och att oxen tålte kråkorna och deras perukmakarebestyr, derför att de gjorde honom en ren tjenst. Egennyttan är en stor diplomat. Hvad det är angenämt att resa, der det icke fins jernvägar. En rapphöna är ett himmelrike mot en kupé, der man alltid måste räknas till inskränkta menniskor. Och man är icke allenast inskränkt, utan man är ordentligt fängslad och inlåst som ett för menskligheten vådligt subjekt.

Aldrig, om jag ej är piskad,
Reser jag uti kupé.
Ingenting man der får se.
Liksom flundror är man fiskad
Och insläppt i sump som de.

Inklämd sitter man och slagen,
Oförklarligt dum och slö.
Intet fins att sig förströ.
Ej är värdt få ondt i magen:
Det är bättre då att dö.

En är het som eld och svafvel,
Här fins folk af alla slag,
En är frusen, blek och svag,
En vill fönstret ha på gafvel,
En predikar öfver drag.

En med köld med föttren sparkar,
En har skor af ryska skinn,
En tar Hoffmans droppar in,
En mot grannens axel snarkar
Och tar näsan hans för sin.

En till tröst skall namnam söka
Åt en femårs rustibus,
En har tandvärk utaf fluss,
En, i stället för att röka,
Tar sig en försvarlig buss.

Nog är allt detta trefligt i en bur, som är tre alnar lång och på långt när ej så bred och som ändå måste rymma åtta personer. Nej, jag tackar! Jag föredrar till och med rapphönan, i fall ej något beqvämare åkdon står mig till buds, blott jag får åka fritt och otvunget, utan någon konduktör, som befaller. Är det icke behagligt (jag förutsätter alltid på rapphönan vackert väder) att liksom nu få säga till sin skjutspojke: "Hör du, min lilla gubbe! Stanna här eller kör i sakta mak, ty jag vill betrakta denna lilla förtjusande bäck, som tumlar utför branten, och höra på fåglarnas halsbrytande koloraturer!" Han stannar villigt, visserligen utan att deltaga i min förtjusning, men ändå nöjd att få hvila sin gamla krake och ge honom en näfve gräs från dikeskanten, under det han gnolar på någon favoritmelodi. Äfven jag sjunger:

Lilla skogsbäck! Hvad du snackar
Och tar skutt och kilar på!
"Silfverfotad", jo, jag tackar!
Gnistrande från topp till tå!
Läspande bland ros och lilja
Hör jag dig vid trastens rop,
Fast jag ej kan orden skilja,
Ty persilja
Är det nästan alltihop.

Dock, jag hör och ser dig gerna,
Älsklig, sorlande och sval,
Då din blick vid dagens stjerna
Blixtrar genom skog och dal.
På naturen vill jag akta,
Den är ny för mig hvar gång,
Derför kör jag nu så sakta,
Att betrakta
Gracen i din dans och sång.

Hvar du börjat och skall sluta
Dina färder, vet ej jag;
Må du fritt och gladt få njuta
Nordens korta sommardag!
Årens tyngd du ej befarar,
Än har du ej sjungit ut.
Då din sång, som eko svarar,
Ännu varar,
Då är min förglömd och slut.

Det är nu hela tre dagar sedan jag satt på rapphönan och gjorde föregående poetiska betraktelser. Efter några större reskrokar stannade jag vid en småtreflig gård, som en af mina fordna skolkamrater nu innehade på arrende och som gaf honom rättighet att kallas patron. Jag tillfrågade en rödhårig pojke, som öppnade den rödmålade grinden, om hans patron var hemma. "Han sitter der," svarade pojken och pekade på ett päronträd, der min hederlige ungdomsvän verkligen satt, försedd med en stor trädgårdsknif, hvarmed han var sysselsatt att afskära en nedhängande afbruten gren. "Zacheus!" ropade jag,

"stig snarligen ned, ty jag vill gästa i ditt hus." — "Hvem är det?" svarade Zacheus och steg ned ur trädet. — "Kom närmare," sade jag, "här skall du finna troheten och en hungrig mage." — Sedan vi skakat händer, förfogade vi oss in i stugan, der jag emottogs af hans fru, en den allra som trindaste lilla bruna böna man kan tänka sig. Middagsbordet var dukadt, ehuru det nu undergick en liten förändring, som endast bestod deruti, att stolarna fingo maka åt sig och en plats bereddes för undertecknad. "Ni får bara fläskpannkaka," yttrade värdinnan muntert, under det värden och jag vid bränvinsbordet — det smakfullaste af allt hvad bord heter — togo oss den mest välgörande Blombergare.

Ack, fläskpannkaka, det är himlagodt!
Trikiner finnas, det kan väl ej nekas,
Ett dåligt rykte ha de om sig fått,
Men alls ej farliga — om blott de stekas.

Vi åto och glammade obarmhertigt, gingo sedan ut i det gröna och tände våra nikotin-trumpeter.

Här på Fredriks gröna udde
Ätes middag som förslår.
Sen så får man sig en kudde
Och sig ned i gräset slår.
Sen man slutat har att lura,
Kaffe i det gröna fås;
Och en bricka med toujoura
Punschglas med butelj, förstås.

Dagen derpå, ty en sådan kom också, voro vi bjudna till en granngård, belägen en half mil in i skogen. Der

firades tvenne flickors födelsedag, hvaraf den ena var dottern i huset, den andra blott sommargäst, båda med det vackra namnet Anna och tillika de allra intimaste vänner. Meningen var, att några englar skulle komma på gratulation ifrån en närbelägen holme. Båten var prydd med blommor och englarna förtjusande. En af englarna hade den oturen att, då han skulle gå i land, föll han, så bevingad han var, i sjön, som likväl ej var djupare vid bryggan än att han kunde vada i land. Hela drägten, inberäknadt vingarna, var gjord af Aftonblad och tog sig ej illa ut; men då den nu blef genomblött, föll det ena stycket efter det andra ifrån tråcklingen och gjorde att gossen, som gråtande sprang hem, nästan fullkomligt liknade en engel innan han uppnådde gårdens trappa. Den lilla improviserade scenen störde icke den allmänna glädjen, utan blef fastmer ett ämne till många muntra anmärkningar. Middagen intogs i det gröna, och skålar, sånger och tal aflöste hvarandra. Bland andra sjöng husets fordna guvernant, fröken Beata, på samma melodi som "Tiden bortilar, men icke min smärta":

"Snälla, små flickor! Hvad hjertligt jag tänker,
Jag uti detta poemet er skänker.
Ni skall finna deri
All min filosofi,
Jag är äldre än ni.

Glädjens och fröjdens så mycket I kunnen,
Ungdomens tid är så hastigt försvunnen:
Snabba vingar han har,
Fort som skuggan, som drar
Öfver ängen, han far.

Fåfängt är tiden tillbaka att hålla.
Puder han öfver oss alla vill sålla.
Han är hårdhändt, den karln,
Man blir grå och erfar'n.
Se på mig, söta barn!"
o. s. v.

Bland andra deklamerade en genialisk kamrerare följande "Önskningsrim":

"Jag er önskar
Gård och stuga,
Äng, som grönskar,
Hus, som duga,
Höns och kretter,
Får i skockar,
Häst och getter,
Dito bockar,
Svin och stiga,
Fat och pannor,
Dito piga,
Som tål bannor
Och kan tiga.
Om den stuga
Jag beskrifver
Borglig blifver,
Må hon duga!
Äfven greflig
Må hon vara
Gerna, bara
Hon är treflig.

Dito gubbe,
Som med heder
Delar med er
Fröjd och smärta:
Ingen tubbe
Gubbens hjerta
Sen från eder!
Han bör hafva
Nit och ifver,
Så och grafva,
Lagom spara,
Aldrig vara
Tvär och sensam.
Dock vi mene,
Nota bene,
Gubben blifver
Ej gemensam,
Det vill säga,
Att ni skulle
Båda ega
Hvar sin egen
Gård, belägen
På en kulle,
Skilda bara
Af den klara
Fjärdens spegel,
Som skall vagga
Hvar er gubbes båt och segel,
Prydd med flagga,
Sydd af Anna,
Och med granna

Färgers hvimmel:
Blått och gult som sol och himmel."
o. s. v.

Sednare på aftonen var bal i en löfprydd loge, och jag påminner mig en visa af en soldat på Grunnebohed, der det heter:

— — "Ett ord jag nämna må
Om de flickor, som gå
Här på Grunnebo så fina och så rara,
Med stora krinoliner,
De dansa så det hviner,
När musiken blott riktigt stämmer in."

Närmare midnatten skildes sällskapet i den gladaste sinnesstämning, som endast på landet har sitt rättaste uttryck. Jag for med Zacheus och hans fru, de andra har jag ingen reda på, men förmodar att de, liksom vi, reste hem för att taga sin lilla tupplur, för att sedan med Börjesson på poetiskt vis kunna betrakta och afvakta den tidpunkt då

"Ur denna rörda jordens sköte slog
Sin tusenfärgglans blommornas förtjusning
Och sina skuggor trädens fläkt."

Efter en dags hvila hos min hederlige Zacheus, hvilken på aftonen skjutsade mig till närmaste gästgifvaregård, der jag stannade öfver natten, satt jag åter på den dammiga landsvägen och betraktade den herrliga naturen, som är outtömlig på lyckliga framställningar, under det

brunte med inöfvadt gästgifvarlunk framskaffade det hjulbenta åkdon, hvarpå jag krånglat mig upp och lyckats intaga en ganska upphöjd plats. Lynnet var muntert och cigarren understödde den angenäma sinnesstämningen. "Den som icke röker," säger Bulwer, "har antingen aldrig haft någon sorg eller också nekat sig den ljufvaste tröst näst den, som kommer från himmelen." Sångmö, låt oss sjunga en stump!

Se, huru skyn sig målar
Och skogens rund!
Det solen är som strålar
Med gull i mund.
Hon pannan redan pussat
På bergets topp,
Och blommorna, som sussat,
Hon purrat opp.

Och lilla bäcken kilar
Sin brant utför.
Och med en brådska ilar
Hvar gärdsgårdsstör.
God morgon, gamla kråka!
Hvad hörs för nytt?
Tror du att du får åka
Med mig? Jo pytt!

Det der kan jag bedyra
Är herrgålns torp,
Der torparn är en myra
Men herrn en korp.

Det kan jag se på vallen,
Som står så sur,
Och stugan som, förfallen,
Har rutor ur.

En snorvarg står och grinar
Med soln i strid.
Och ned en gris sig svinar
I dyn bredvid.
En tupp förnämt sig vräker,
Och på en stock
Figurn, som står och bräker,
Är torparns bock.

Och glada toner nyper
En trast rå rask.
Och fram i solen kryper
Harkrank och mask.
Att sola sig i glansen
Tillhör allt kryp.
Nu brunte gaf med svansen
En broms ett nyp.

Förtjust, naturens under
Jag ser och hör:
Hur solen berg och lunder
Med guld beströr;
Hur vestanvinden läspar
I björk och ask.
Min körsven bara gäspar
Och hör ej fnask.

Nu lyckan så har fogat,
I allsköns ro
Att vi oss fram ha knogat
Till Ensta — ptrro!
Tänk hvad oss nu skall smaka
En frukostbit,
Sen vi så här fått skaka
Två mil *en suite.*

Magen har sina oafvisliga kraf. Redan den "mångpröfvade" Odyssevs kände det, då han från den "illberådda" Kalypso kom drifvande till fäakernas land och, som Homeros sjunger, enligt akademiedocenten Johanssons tolkning:

"Ty skamlösare något ej fins än
den pockande magen,
Hvilken med tvång om sina behof
påminner oss alla,
Äfven den mest nödställde och mest
hemsökte af sorgen."

Det var vid samma landningstillfälle som den olycklige Odyssevs klagade, enligt samma uttolkare:

"— — — — mig bränningen
nära förderfvat,
Hvilken mot väldiga klippan mig slog
på ett hiskeligt ställe."

Jag satt vid öppna fönstret och spisade stekt gädda, då en liten vacker katt kom och helsade på mig. Han kom

genom fönstret, tittade sig omkring och nös. Prosit! Kattnysning är betecknande för väderleken. Jag tänkte på fortfarande vackra resdagar.

Välkommen, silfverhvita,
Brunögda tös!
Du skall ha tack och heder
För att du nös.
Jam, jam! — Jag gläds och känner
En luft så frisk.
Får jag ej lof att bjuda
En tallrik fisk?

Jag strök dess rygg och smekte
Dess hals, men ack!
Hon klöste mig och fräste
Jam, jam! till tack.
Jag mig att aldrig hata
Har föresatt,
Men det skall satan mata
Gästgifvarns katt.

Flera resande inträffade och deribland några bekanta, både damer och herrar, hvilka skulle resa för att bada. Somliga beklagade sig öfver en vacklande helsa (det var riktiga kalasmenniskor), andra öfver den tryckande värmen (jag tyckte det var ingenting öfver sig). Somliga hade gikt och reumatism (rikemanskrämpor!). Pappa hade hosta (toddy och förkylning!), fröken växte snedt (snörmakeri!), pojken hade för stort hjerta (det krymper nog ihop med tiden!). Den ena ville ha regn (för sina åkrar), den andra

ville ha solsken och vackert väder (jag tänkte på mig och min resa!). Stackars menniskor! Ingen var nöjd.

Uti naturen ibland djuren alla
Kuriös man menniskan visst må kalla.
Den ena ej riktigt vet hvad hon vill,
Den andra hör samma sorten till.
Fins någon klok ibland hela skocken,
Var god och visa mig på en tocken.

Tills vidare tror jag det får bero,
Hvad man om Guds afbild skall riktigt tro.
Är det regn eller kallt, så går hon och gnäller,
Är det varmt, är det ej bra det heller.
Och då hon ej vet hur hon vill ha,
Så har hon hitta på att gå med *en-tous-cas*.

Hon känner sig besvärad af lifvets fjettra'
Och söker med snörlif sitt lif förbättra.
Då blir hon krokig och får hektik:
Då går hon att bli rak på gymnastik.
Hon vet att fråsseri och nattvak skadar,
Men hon kalaserar ändå — och far sedan och badar.

Jag önskar herrskaperna mycken lycka att träffa på de rätta kurmetoderna. Vi reste åt hvar sitt håll, men jag fann snart, att gamla märken ha ingen betydelse och hållbarhet nu mera. Kattnysningar gälla ej en smul mera än andra spådomar. På vägen från Ensta öfverraskades vi af ett oförmodadt oväder.

Så går det, när menskan skall tro på skrock,
Som kattor snacka:
Fast kattkräket nös, det regnar ändock.
Min bockskinnsrock
Jag måste ur kappsäcken packa.

Allt närmre och närmre hörs stormen gny
Och åskan mullra
Ur himmelens hvalf, som ser ut som bly,
På paraply
Regndropparna smattra och kullra.

På tordönets frågor ge bergen svar
Och blixten ljungar,
Och regnet i skjutsbondens halsgrop far;
En droppe qvar
På nästippen hänger och gungar.

Och gubben han svärjer en liten stump,
På grålle raskar:
Och grålle ger till ett hej duktigt skump
Och ben och gump
Och svansen med lervatten plaskar.

Hvar skola vi nu, min gubbe, säj,
Mot skurn oss värja?
Kör in till "klockarn i Danderyd"! Nej!
Han lefver ej.
Kör in till löjtnanten på Berga!

"Nej, håll!" ropade jag, "låt oss köra raka vägen till hufvudstaden," hvilket jag efter närmare besinnande fann

vara det klokaste. Regnet hade saktat sig och en och annan blå fläck syntes på himmelen.

Vi hade ej kört långt, då vi hejdades af en vagn, som stod midt på vägen, och hvars ena draglina var i olag. Det var en bättre vagn med sufflett, en afundsvärd pjes i regnväder. Min skjutsbonde blef anmodad att hjelpa kusken; och under tiden gjorde jag den angenäma upptäckten, att den resande, som satt ensam inkrupen i suffletthörnet och åkte med egna hästar, var en af mina intimare vänner. Det blef handslag och hurrarop, och som vi hade samma väg och linan var lagad, så satt jag på inbjudning snart instufvad i andra hörnet vid min hederliga väns sida. Vägen fortsattes under glam och samspråk, men allt som vi nalkades hufvudstaden, mulnade min väns ansigte, och han utbrast slutligen: "Det är ju satan till menniskor, som aldrig kunna få denna fördömda väg så pass farbar, att man en gång kunde slippa få gallfeber, då man olyckligtvis skall fram här. Det är ju en kaviar, som är bottenlös. Gör en visa om detta. Det är ju både ett djupt och högt ämne. Låt oss börja, jag hjelper till." Och vi började vår gemensamma sång:

JAG.

Det fanns vägar i Abdera,
Der man ständigt stöp omkull.

MIN VÄN.

Men så djup fanns ingen lera,
Som den här vid Roslagstull.

JAG.

Som en soppa kan den ösas,
Som i sjö gå hjul och naf.

MIN VÄN.

Här kan lifvets gåta lösas
I den bottenlösa graf.

JAG.

Maken kungsväg får man söka,
Maken ock till större skam.

MIN VÄN.

Den är gjord för dem som böka,
Ej för folk, som färdas fram.

JAG.

Aldrig sådan smuts och lera
Såg jag, till hvad stad jag kom.

MIN VÄN.

Vi kört vilse till Abdera,
Håll för Guds skull och vänd om!

JAG.

Det är sorgligt att berätta,
Men man får väl lof till slut.

MIN VÄN.

Det kan själ och sinne lätta
Att ibland få sjunga ut.

JAG.

Att få trummor här och diken
Får man stöta i basun.

MIN VÄN.

Stockholmsfolk! Förstår ni piken?
Den är ställd till er kommun.

En vinterdag.

Är i dag ej vintern lyckad?
Låt oss derom komma sams!
Hela Djurgården står smyckad
Uti silfverfiligrams.
Hela viken ligger frusen,
Skogens rand står snöbetäckt.
Grönt och *hvitt* har i årtusen
Hört till vinterns ordensdrägt.

Tallbekrönta bergen stupa
Emot *Slättens* hvita grund,
Öfver solen som en kupa
Himlen hvälft sin blåa rund.
Hela verlden ut han narrar,
Folk och sparfvar ha så brådt.
Emot snön min sula knarrar,
Som jag nya stöflar fått.

Lustigt öfver *Slätten* spränger
Hvirfvellikt ett slädparti.
Upp i drifvan det mig tränger:
Trafva, gubbe, och klif i!

Det går undan så man hickar,
Som hvar häst man vingar gett.
Jag bekanta ser och nickar:
Mjukis! Mjukis! allt i ett.

Jag er helsar, stolta ekar!
Kanske var det här bredvid
Fredmans stråke, lust och lekar
Hördes i er ungdomstid.
Kanske sjelf ni honom kände,
Gåfvo skydd mot qvällens sol,
Då den ystra skalden spände
Strängarna på sin fiol.

Innan dagen släckt sin låga,
Sångarns bild jag skåda vill.
Store Bellman! Törs jag fråga
I en hast hur det står till?
Qvällens guld dig öfverströmmar,
Solen sjelf din lager kysst.
Kanske stör jag dina drömmar,
Jag skall gå förbi så tyst.

Tidens snabba flygt jag glömmer,
Man hushålla bör med den.
Går jag längre här och drömmer,
Hittar jag ej hem igen.
Vintern hela nejden söfver,
Tyst är slottets kungasal,
Månen skiner vänligt öfver
Josefinas Rosendal.

Natten öfver skog och stränder
Lampan tändt och fällt gardin.
Jag gör höger om och vänder
Klokast hem till min kamin.
Jag har ingenting mot Bore,
Att han nyper i mitt skinn,
Blott att näsan skapad vore
Som en tub att skjutas in.

Talgoxen på mitt fönster.

Jag vet ej hur du hit har hittat
Från hemmet och din gröna skog;
Det är mitt fönster, som jag kittat,
Som du vill åt, jag ser det nog.

Jag ser dig gerna och jag prisar
Din hållning, som är graciös;
Men sättet att ta för dig visar
En snålhet, som är gudalös.

Om du, i stället att förstöra
Min ruta, sjöng för mig en sång,
Det vore bättre än att göra
Skälmstycken hela dagen lång.

Ni skapades ju för att leta
Insekter och dem öda ut;
Det har jag just i dag fått veta
Af *Flugis* på hans institut.

Och då naturn af frön och larver
Ett yppigt kosthåll ger dig fritt,
Det blott okynne är, din slarfver,
Att äta upp mitt fönsterkitt.

Jag undrar hvem som mig kurerar,
Om jag vid sjuksängen blir fäst
Och lungsot får, som *galopperar*
I bröstet som en åkarhäst.

Det fins ej folkvett å din sida:
Ett kyligt luftdrag redan känns;
Å min går godheten för vida
Och tålamodet har en gräns.

Snart har du hackat lös min ruta
Och jag får sitta här i drag.
Talgoxe, om du ej vill sluta,
Jag knäpper dig på näsan, jag!

Noach.

Jorden fostrat stora männer.
Utaf alla, som jag känner,
Gubben Noach *var en hedersman;*
Ja, det var visst han.
Gubben var sexhundra år vid lag,
Då han order fick en vacker dag;
Sålde guld och nipper,
Byggde sig en *klipper*
För okända vattendrag.

Man sig i hans ställe sätter!
Inom några dar och nätter
Jorden skulle uti mist och natt
Dränkas som en katt.
Upp med himlens fönster det befalls.
Regnets dån var som ett vattenfalls;
Springa undan tog ej,
Hålla upp förslog ej,
Paraply ej dugde alls.

Hvad af häfden man förnimmer,
Arken utaf bästa timmer
Hade ett ofanteligt omfång.
Hytter och salong.

Femti styfva alnar var han bred,
Tio famnar minst rätt upp och ned;
Längden var horribel;
Illustrerad bibel
Kan för resten ge besked.

Regnet ned i strömmar öste.
Noach hufvudstupa föste
Sin familj med mat och boskapshjord
Frukostdags ombord.
Kor och småkryp stå i alla hörn,
Lejonet med roparn står i förn,
Folk och fä förskräcker.
Elefanten räcker
Ut sin snabel att ta törn.

Gubben sjelf fick gå och plocka.
Sem och Ham och Japhet mocka.
Arken mellan grund och skär och ref
Låg pompös och dref.
Sjökort och kompass gaf gubben hin,
Ingen logg han hade af *Klintin;*
Men uti kajutan
Var ej gubben utan
Lilla tumlarn och kantin.

Fram och åter skutan vräkte,
Regnet genom fönstret läkte.
Gubben längtar efter eget torp,
Släppte ut en korp.
Han flög ut att pröfva jordens halt,

Men kom ej igen, som var befaldt;
Blef väl sjelf en torpar'!
Eget är att korpar
Slå sig bra ut öfverallt.

Gubben råddes med sin gumma,
Hörde djur och menskor brumma,
Släppte genom dörrn till slut
Liten dufva ut.
Gladt hon flaxade af hjertans grund,
Kom tillbaka om en liten stund,
Flög omkring och kuttra,
Tröstade de buttra
Med en grön oliv i mund.

Solen gassar öfverdrifvet.
Gubben, trött vid sjömanslifvet,
Gick i land och blef en vingårdsman:
Detta gjorde han.
Första drufvan fram i dagen sprang.
Gubben har bland oss en högre rang.
Han är allaredan
Död för längesedan:
Skål för gubben Noach, klang!

Skärgårdsepistel.

Sandhamn 1868.

Till höst det redan stundar,
Som hvar man ser.
Och solens öga blundar
Allt mer och mer.
Och nordanvinden skalar
Omkring med dån,
Och takets ränna sqvalar
I vattensån.

Knappt sommarn hinner titta
Inom vår port,
Så flyr han bort: besitta,
Hvad den går fort!
Vi berga knappast kunna
Den skörd vi sått.
Af strömming knappt en tunna
Har måsen fått.

Bäst vi af blommor tjusas
I solens sken,
Af höstens vinge grusas
Hvarenda en.
Men, ack, hvad hjelper klander?
Jo, på sin höjd
Att man, liksom Mothander,
Får vara nöjd.

Dock ljuf har sommarn varit
Uppå vår ö.
Och hit har folket farit,
Som ej tänkt dö.
Det också var beviset
På sundt förnuft,
Ty här är paradiset
Af sjö och luft.

Här gick man klädd i lakan
På hafvets strand.
Här satt man opp till hakan
I sol och sand.
Man seglade och rodde
Och röd blef kind,
Och alla krämpor gnodde
Med hafvets vind.

Väl plågsam lilla *nåden*
Sin ryggvärk fann,
Men hafvet blåste på den,
Så den försvann.
Fanns här en skymt allenast
Af gikt och pjunk,
Så ropte vågen genast:
"Var god och sjunk!"

Här sjökaptener traskat
Och plöjt vår våg,
Och alldeles förbaskadt
Vi fått med råg.

Men jemt jag hörde skriken
Och medge vill:
"Att hindra här trafiken
Är tullen till."

Af fäder, barn och muttrar
Vi haft besök,
Sjömätare och kuttrar
Med läckra kök.
Och slutligen en trea
Från Helikon:
Octavia och Lea
Och Rubenson.

Jag glömma bör ej heller
Att vi ha läst
Och plockat kantareller
Och stekt och fräst.
Och torskar ha vi fångat
Med krok och knep.
Och ofta ha vi gångat
På kafferep.

Och säga knappt behöfva
Jag kan en gång,
Att vi mest blifvit döfva
Af spel och sång.
Att nu förtälja detta
Mig sången lyft,
Men stoff till att fortsätta —
Fins ej ett *dyft*.

Skärgårdsbref.

Då du vill veta något nytt här utifrån den yttersta svansspetsen af den stockholmska skärgården, så är det bäst att jag till en början låter dig veta något om väder och vind, hvilka, i synnerhet denna tid på året, hålla ett lefverne som, i anseende till deras oåtkomlighet, får ostraffadt passera, ehuru det kostar på att tåla och lida deras oförskämdheter. En tjutande nordvest, en riktig luftvarg, jagar nu som argast de arma böljorna, hvilka som vilda, hvitulliga får störta ut huller om buller i det oändliga hafvet, der de tröstlösa, det förstås, få se sig om bäst de kunna.

Fins något otäckare än en storm eller något vederstyggligare än hafvet? Det fins ingen sjöbuss, han må vara så rödbrusig som helst, som tycker om hafvet. Han är litet kaxig, då han kommer i land med blankhatt och silkesnäsduk och vill inbilla folk att han längtar ut igen; men det är bara puder och skepparlögner. Han vill ej ut, han, mer än jag, och då kan du lita på att hans längtan inte är stor. Jag har aldrig hört att en erfaren sjökapten någonsin önskat att hans son skulle blifva sjöman. Nej, tvärtom har jag hört honom stämpla sjömanslifvet som det otacksammaste af alla menskliga påhitt och yrkesfunderingar. Och jag tror verkligen att så förhåller sig, ty öfverallt ser jag gamla sjömän lika fattiga som utslitna. Hvad mig sjelf angår, blir jag arg, då jag ser hafvets

retfulla bondgrin och grimaser och hör vågornas olidliga och tröttsamma löpningar och tjutöfningar. Med Guds hjelp blir jag heller aldrig någon sjöman.

Tacka vill jag att i land
Trygg få gå med käpp i hand,
Sofva lugnt i stugans hägn,
Ha galoscher emot regn
Och ha både vår och höst,
Silkeshatt och hvita bröst.

Hellre än att ha som gast
Sommarnöje i en mast,
Dingla uti rå och vant,
Vingla uppå vågens brant;
Hellre traskar jag med plog,
Bryter sten och hugger skog.

Sjöman har ett fasligt värf:
Köpmans vinst är hans förderf;
Han skall våga lif och blod
Att få saffran i hans bod;
Våndas och gå vakt på däck
För vanilj och kaffesäck.

Att få redarn tät och trind,
Skall han trotsa våg och vind,
Stufva i hans magasin
Tobaksstjelk och apelsin.
Han får törsta mången dag,
Fast han för hans vinförlag.

När han, fastän styf och käck,
Ej för storm kan stå på däck
Och i mörker, oförsagd,
Tar in ref, på magen lagd —
Då far redarn i sufflett,
Tar på Rydberg sin kottlett.

Stormen har öfvergått till snöyra. Berg och backar ha i hast blifvit öfverpudrade. Det är naturligtvis ej på fullt allvar, ty vintern brukar ej komma så tidigt härute. Det är blott ett ögonblickligt skämt. Vattnet ger sig ej tid att formera några vågor. Det är en röra alltihop. Det ryker som mjöl, tjuter och skäller, skräller, ramlar och skramlar. Tolf fartyg ligga i vår hamn. Ingen skeppare törs ut. Sydvester och Helsingörspelsar hvimla i land. Man ser hvad man har att vänta, då man kommer till sjös. Man går in i handelsboden och dricker öl eller vin. Bränvin får ej säljas. Begär man en sup och en smörgås, så är man kuggad. Man tröstar sig, det förstås. Men blicken irrar oroligt omkring utåt hafsgluggen, dit man förr eller sednare får lof att *sticka ut*, så snart sjötjockan hunnit skingra sig. Vinden är god, det duger ej att ligga stilla, ty då blir det i stället oväder på Börsen i Stockholm, der man puttrar öfver söl och skeppartimmar. Jo jo, men! Telegrafen sqvallrar. Men det blåser för hårdt, börsgubbar! Ni få lof att ha liten smula tålamod med edra sjöplöjare.

KÖR AF SKEPPARE.

Upp genom luften, bort öfver hafven
Stormbyar tumla så långt man kan se.

Sommarens drottning med *rosiga stafven*
Funnit för godt att på flykt sig bege.
Se, hur det ryker
Och rifver i skyn!
Hafsguden stryker
Kring böljornas bryn.
Sjötroll och gastar ha kommit på trafven,
Hafvet det kokar och bjuder på te.

Tackar ödmjukast! Men vi komma sedan,
Vi stå oss bättre att ligga vid bron.
Dessutom segla vi aldrig på freda'n:
Vi ha läst bättre vår navigation.
Ingen oss narrar
Till sjös att bege.
Vinden bedarrar
I morgon kanske.
Satan må segla i djupaste nedan,
Helst när ej vindarna taga reson.

Sakten er, vindar, och *simmen, Tritoner*,
Kring våra kölar med mildare sqvallt!
Jemt oss i kikarn ha våra patroner:
Låtom oss segla, dit de ha befallt!
En skall till Kina
Och en skall till Råå,
En till Messina
Och en till Bordeaux.
En till Oporto och hemta citroner,
En till S:t Ybes och kånka hem salt.

En skall till Holland och kumminost packa,
En till Havanna och hemta farin,
En skall med stångjern till Albions bracka,
En, gudskelof, till Rouen efter vin.
En skall till Skotland
I stenkolsaffär,
En skall till Gotland
Och lägga sig der.
En till Arabiens kuster skall flacka,
En skall för vintern gå hem till Stettin.

Vinden har mojnat. Det blir lif och rörelse bland fartygen. Lotsflaggan hissas på förtoppen. Kettingar skramla. Ankaret kryper upp under bogen. Märsseglet sträcker på sig. Flaggen svajar under gaffeln. Lotspojkarna kasta loss undan för undan. Fartygen försvinna mer och mer, tilldess de slutligen se ut som flugor på horisontskynket. Ännu några minuter — och herrligheten är förbi.

För några dagar sedan firades här ett lotsbröllop af det större slaget. På det du ej må onödigtvis göra dig några oriktiga föreställningar om ett lotsbröllop härute, så vill jag bibringa dig några redigare begrepp i berörda hänseende.

En liten snäll och förmögen lotsgubbe gifte bort sin fosterdotter med en ung, hygglig lots. Hör på nu, hvad jag säger. Samlingen var talrik, inemot tvåhundra personer "med qvinnor och barn". Brudskaran, som i hemmet hemtade bruden, tågade upp till en för tillfället upplåten större lokal, under kanonskott och musik af *dragspel* och fioler, utstofferade med rosenfärgade sidenband.

Salen, der vigseln förrättades, var bländande upplyst af stearinljus, oberäknadt de ljuslågor i trearmiga stakar, hvarmed marskalkarna instakade och under vigseln temligen närgånget bestrålade brudparet.

Bruden var klädd i svart siden med blombuketter utefter kjolen, från axeln till fotabjellet, krans och krona af myrten samt en hvit slöja, som sopade golfvet. Brudgummen bar svart bonjour och hjertbukett. Brudtärnorna, hvita, mjuka, smidiga som unga måsar — men dunfria.

Jag var icke med och klädde bruden, men jag vet att silfverpluringar inlades i hennes skor, som bruket här kräfver, äfvensom att bruden sjelf, innan brudskaran satte sig i gång, inpraktiserade silfverslantar i fiolerna. Att hafva penningar i brudskorna lärer vara ett tillförlitligt medel att i äkta ståndet få dansa på rosor alltigenom. Att lägga dem i spelmansinstrumenterna måtte innebära lycka i äktenskapets hasardspel, så vida det ej helt enkelt betyder en blifvande god klang i de så kallade *äktenskapsfiolerna.*

Sedan vigseln var förrättad och lyckönskningarna och slägtpussarna voro öfverstökade, kringbars kaffe med ty åtföljande alla form-möjliga stockholmska sockerbagarekrumilurer. Derofvanpå kom den för manfolket oumbärliga, konjaksdoftande kaffehalfvan, som äfven kallas *gloria mundi,* hvarefter dansen började och fortsattes med lif och anda till klockan ett på natten, då de äldre aftågade till en annan lokal, der bröllopsbordet var dukadt. Ungdomen, som under tiden fortsatte dansen, fick sedan utgöra andra *backlaget* och undfägnades i samma lokal under en vida högre och ungdomsmessigare munterhet.

Bordet var storartadt försedt med Guds gåfvor. Der fattades icke en gång krokanformiga tårtor. Allt var full-

komligt herrskapsmessigt och sjelfva aptiten gaf ingalunda någon herrskapsaptit efter.

Då måltiden var vederbörligen slutad, återtogs dansen, som sedan fortgick eller forthoppade till klockan fem på morgonen, då balen afblåstes, sedan man på öfligt sätt dansat kronan af bruden.

Att ett väldigt toddybord var anordnadt i ett särskildt rum och som efter tedrickningen flitigt anlitades, under det att damerna mellan danserna serverades med vin och allehanda bakverk, behöfver jag knappast säga dig. *Nemo saltat sobrius.*

Hvad som i början af dansen gjorde litet uppseende var, att tvenne inbjudna sjökaptener trådde dansen under njutande af blossande cigarrer, hvilket nya mod lotsarna, troende att det möjligen var brukligt i Portugal, Spanien eller Storbritannien, men antydande att de här icke ville hafva ett så infernaliskt mod infördt på sina dansnöjen, allra minst vid bröllopstillfällen, på höfligt sätt bådo Neptunisönerna bortlägga, på samma gång de underrättade dem om det allmänna ogillandet af deras stinkande och eldsprutande rökelsetraktering.

"Der har ni penndrag få, men sanna,
En sjögast, en djerf, så fan förbanna!
En äkta krabat på Guds försyn."

Neptunisönerna sväljde lotspillerna och afstodo från rökningen.

Presten, som var tillkallad för att förrätta vigseln, lyckades icke göra något godt intryck på församlingen. Han var nykommen till orten och ville göra sin person gällande, men tog miste om sättet — och blef löjlig.

Vid kaffets servering ansåg han sig på något sätt mankerad, kanske i det hänseendet att han icke bjöds *först*. Allt nog, han tog sin hatt, gick på härvarande nykterhetsvärdshus och intog sitt kaffe; kom sedan tillbaka och berättade för fruntimmerna, att det smakat honom särdeles väl. Roligt såg det äfven ut, att han hela aftonen, under det dansen pågick som allra lifligast, sysselsatte sig med ett envist studerande af bibeln. Om det var texten eller illustrationerna deri, som upptogo hans oaflåtliga uppmärksamhet, kunde icke utrönas. Ett lika underligt beteende visade han under hela bröllopshögtiden; men med dessa sorgliga ämnen vill jag nu icke vidare sysselsätta mig. Han störde emellertid ganska betydligt dagens glädje och trefnad, och jag instämmer i hvad en gammal lots yttrade: "Gudskelof, att han bor på en annan ö!"

Andra dagen var frukost klockan tolf och likaledes dans på aftonen. Men som jag icke var med längre, så har jag igenting att förtälja derom. Jag är öfvertygad, att allt gick ordentligt till, emedan seden och vanan bland lotsarna att på skickligt och anständigt sätt fira sina familjhögtider härstädes alltid äro och troligen alltid förblifva rådande inom detta lilla "*meerumschlungna*" samhälle.

Och så kom den tredje dagen,
Mulen uppsyn hade den.
Festen slöts och glad var magen,
Och hvar en drog hem igen.
Och nu fins af hela festen
Endast *ett*, som du ej vet:
Att i regndusk reste presten
Och att himlen *ensam* gret.

En visa på höstqvällen.

Om jag ej er middagsslummer störer,
Skall jag sjunga liten visa för er.
Kring hvad ämnen hon sig ämnar hvälfva,
Vet jag lika litet som ni sjelfva.

Låt mig se, om solen skulle passa!
Hon har guld, men är nu ej vid kassa.
Hon har också kostat på sig mera
Hela sommarn, än hon gjort på flera.

Strålande hon hela tiden gassat,
Moln och skyar hon till fjälls förpassat.
Knappt en fläck på himlen de fått sätta
Eller i *det blå* fått gå och sqvätta.

Ack, det var en sommar utan like:
Skick och hållning i naturens rike!
Lif och luft man såg i minsta skrefva.
Det var riktigt roligt till att lefva.

Och på alla dessa sommarställen
Hvilket lif från morgonen till qvällen!
Der och öfverallt, vid bad och brunnar,
Helsan klunkades med öppna munnar.

Nu är det förbi med blomsterverlden,
Solen gett sig af på långa färden.
Himlen också börjat åt sig lappa,
Som ni ser, sin gråa vinterkappa.

Om ni i naturens bok kan läsa,
Titta upp, så faller på er näsa
Små visitkort: det är, ibland flera,
Vinterns sätt att sig rekommendera.

Det var håken, hvad nu himlen sållar!
Innan qvällen kan man göra bollar.
Man kan också låta bli, ty smaken
Är så fasligt olik i den saken.

Alla tak på Djurgåln äro hvita.
Menskor gå som gjorda utaf krita.
Bistra vindar oss till eldning tvinga,
Och i morgon hör man bjellror klinga.

Vintern kommit. Skymningsbrasan flammar,
Gamla vänner samlas i min kammar.
Det var just, i fall mig någon hörer,
Visan, som jag skulle sjunga för er.

Velocipeden.

Jag från pegasen redan har stigit ned
Och skaffat mig i hast en velociped.
Man sagt, att den kan aldrig få spatt och qvarka;
Med den jag hädanefter skall fram mig sparka.

Pegasen är för from för vår jernvägstid
Och kan ej jernvägsrasslet sig vänja vid.
Då stenkolsröken steg emot rymder höga,
Så fick han ondt i hufvu't och trifdes föga.

På *fågelhästen* satt man dock mjukt och rart.
Nu på velocipeden skall skönjas snart,
Hvad båtnad det kan bli för vårt skaldeqvitter.
Om versen ej blir knagglig, då hårdt man sitter.

Nu kan ej skalden falla ur molnen ned,
Då han för pegas fått en velociped.
Man kullbytterar lätt ibland *molnens kullar*;
Man mera komfortabelt på tre hjul rullar.

För hela menskligheten blir det en vinst
Och för supéfigurer kanske ej minst.
Man får en styf besparing för året öfver,
Då åkare och hyrkusk man ej behöfver.

Nu kan man nyttja skodon af sämsta skinn
Och helt och hållet spara galoscher in.
Man nu blott hädanefter hvart hus inreder
Med bås uti tamburn för velocipeder.

Man ömma fötter ej känner som förut,
Och ett par stöfvelsulor ta aldrig slut.
Man utan möda skuttar kring hela staden
Och slipper spatserkäppar på promenaden.

Man aldrig kan få snufva i regn och fukt.
Man ridhäst kan undvara med stall och lukt.
Och hö och halm, som hästar uti sig hvälfva,
Vi spara in nu kunna och dra oss sjelfva.

Skall ni till första Maj ha velociped,
Så spring, så att det ryker, till närmsta smed.
Och medan ni beställningar gör hos smeden,
Så slutar jag min sång om velocipeden.

En filosof.

Till verldsförakt och jemmerskrik
Jag stämmer icke mina strängar.
Det stämmer blott en god fysik,
Och den kan icke fås för pengar.
Jag vemod ej förstår mig på,
Men hvad jag skattar och behöfver
Är frid och fröjd från topp till tå,
Så mycket jag kan komma öfver.

Jag har, gunås, ej sinne för
Att mig i qval och grubbel sänka.
Jag mig ej mycket omak gör
För hvad min själ bör tro och tänka.
En Gud i skapelsen jag ser,
På mig ej dogmatiken biter.
Förnuftet jag min hyllning ger
Och umgås ej med jesuiter.

När qvällen med sin lampa står
Och alla himlens stjernor tindra,
Jag upp mitt öga hänryckt slår
Och kan en andaktssuck ej hindra.

Men om jag en gång skall bebo
Den ena eller andra stjernan,
Det rör mig ej, det får bero,
Jag lägger aldrig det på hjernan.

När dagens gyllne sol går opp
Att lysa öfver berg och dalar
Och djur och menskor, blad och knopp
Hon ammar, lifvar och hugsvalar,
Jag, liksom hon, mig griper an
Och går att dagens värf bestyra.
Jag tar min verld så godt jag kan
Och knåpar som en liten myra.

Jag tror en allmaktshand, som styr
Och ställer för oss, arma krakar!
Jag tviflet såsom pesten skyr,
Förvissad att Guds öga vakar.
Den oron kan jag ej förstå
För hvad som *möjligen kan stunda:*
Jag tror, det går som det skall gå,
Och ej ett solgrand annorlunda.

Lyckan.

Hvad lyckan nyckfull är ibland:
Än tar gudinnan oss om hand,
Än ger hon oss på båten.
Ibland vill hon oss ingenting,
Ibland hon trillar hjulet kring,
Så att man blir belåten.

Dess logika vet ingen till;
Och ingen, tänka hur han vill,
Kan blifva klok på lyckan.
Den rike gör hon arm ibland,
Ibland hon räcker *vacker hand*
Åt tiggaren på kryckan.

En lat i hast till välstånd kom,
En idog hela lifvet om
Får lugna sig och knåpa.
En lärd ej alltid fått så fett,
En getaherde har man sett
Få biskopsstaf och kåpa.

Grossörn är rik och klok som två,
Men stupar likafullt ändå,

Trots flit och kapitaler.
Men lyckan gör en konst deri:
Hon ger en dräng på lotteri
Straxt *sextontusen Thaler*.

Hvad är Fortuna för en fru?
Jag vet ej mera jag än du:
Ett väsen som sig slingrar.
Hon passas skall, då hon är när;
Jag passar nog, men närsynt är
Och har för korta fingrar.

Jag vet ej hvilken lag och rätt
Hon följer eller på hvad sätt
Hon träffas skall på färden.
Men *ett* vill jag då hålla med,
Att man *sin egen lyckas smed*
Är säkrast här i verlden.

En höstseglats.

Himlen mulnar,
Våt och sölig,
Fjärden bulnar
Och blir knölig.
På dess toppar
Slupen hoppar.

Nordan skottar
Sjön framför sig,
Argt han spottar,
Blott han rör sig:
Tvi, en tocken!
Berga focken!

Båten pumpas
Snart behöfver.
Snart vi sumpas:
Sjön slår öfver.
Högt går svallet!
Pass på fallet!

Fira bommen,
Låt det basa!
Torr är gommen

Utaf fasa:
Fall för grundet!
Öppna sprundet!

Lilla droppen
Ifrån hälen
Opp till knoppen —
Flög han genom
Hela själen,
Så det hven om.

Nu tycks slupen
Godt sig hålla:
Hvad den supen
Kan förtrolla!
Sjön ger med sig,
Lägger ned sig.

Luften klarnar.
Om I kiken,
Sen I qvarnar
Der i viken;
Bruk och sågar,
Fält och rågar,

Fors, som slamrar,
Skog och holmar,
Två tre hamrar,
Ugn, som bolmar,
Lax, som fångas,
Kor, som stångas.

Bland kalkoner
Kring en trappa
Stå baroner
Med sin pappa:
Kors för raggen,
Hissa flaggen!

—∘:∘∘∘:∘—

Vår tid.

Vår tid är svår,
I Svea land
Den klagan går
Kring land och strand.
Det är nog rätt,
Men märk ändå:
Vårt lefnadssätt
Syns det ej på.

Att pengar här,
Kredit och lån
Är ungefär
Som *ta från mån*,
Men denna brist
Bör förebrås
Oss sjelfva visst,
Godt folk, gunås.

Vår kraft är död,
Vårt sinne slappt:
Om vi ha bröd
Till nödtorft knappt,

Af utländskt skräp
Är landet trångt,
Och qvinnans släp
Är lika långt.

Snart en och hvar
Bedyra vill,
Att hvad han har
Ej räcker till.
Hvad är som gör
Vår ställning så?
Fåfängan bör
Man skylla på.

Det enkla skys
I bord och stol,
Och aldrig sys
En hemväfd kjol.
Der sitter frun
I ländstoln qvaf
Och ej ett dun
Hon dammar af.

I dans och flärd
Går dottren se'n.
Och hennes verld
Är bara en:
Hon gör sig grann,
Pianot slås,
Men laga kan
Hon ej en sås.

På tok det går
I landet än,
Tills qvinnan får
Förstånd igen;
Och mannen ser
Sig innan kort
Behöfva mer
Af samma sort.

Gör så godt du kan.

Lifvet har så många skiften,
Jorden har sitt gamla stök,
Och på vägen intill griften
Sjelf du äflas med försök.
Derför ses du modet fälla,
Då du strid och misstag fann:
Vet du ej hur du bör ställa,
Gör så godt du kan!

Grip dig an med lif och anda,
Kroppen skapad är till gagns.
Lifvets värf är mångahanda,
Idoghet dess qvintessens.
Legd att stå för skott och kula,
Plöja eller köra spann,
Stycka byxor eller sula,
Gör så godt du kan!

Fyll din pligt i alla väder
I hvad ödet satt dig till.
Är du född att garfva läder
Eller dömd att strypa sill,

Har som konung folket bedt dig
Att ta tron och spira an,
Har du ock till pajas gett dig,
Gör så godt du kan.

Ej förmågan himlen dömde:
Knuten är blott att man *vill*.
Man kan mera än man drömde,
Om blott viljan hjelper till.
Hör du nöd och armod snyfta,
Ser du qvalets tår som rann;
Kan du bördan fullt ej lyfta,
Gör så godt du kan!

Om din lyckas rullning motas —
Det kan ej gå väl i allt —
Tro mig, lifvets skråmor botas
Bäst, om man tar saken kallt.
En gång skyfflas stoftets öden
Uti grafven om hvarann:
Att bli vän och bror med döden,
Gör så godt du kan.

Magistern.

Romans.

Magistern läste blott och skref
Och rufvade på kunskapsmassan.
Han magrare med hvart år blef
Och ej stort fetare blef kassan.
Man konst och lärdom sällan ser
Att lyckan har förstånd att skatta:
Apollo vet nog hvad han ger
Åt dem, som sjunga och författa.

Magistern var med hull och hår
Naturen hela lifvet trogen:
Ur staden flydde han hvar vår
Och bodde i ett torp i skogen.
Till tvång och glitter bar han hat,
Sin frihet gaf han högsta priset;
Med böcker och med spickemat
Var han som uti paradiset.

Ett grefligt gods låg midt emot
På stranden af den stora fjärden,
Dit aldrig med sin lärda fot
Magistern utsträckt spatserfärden,

Dess prakt och ståt och herrlighet
Hans åtrå dit ej mäktat rycka.
Det händer dock, der minst man tror,
Att roten ligger till vår lycka.

"Det var en afton. Qvällen låg
Och drömde på sin bädd i vester,"
Men i en blink blef sjö och våg
Tvärtom emot "Egyptens prester".
Det åskade och stormen röt,
Så man fick efter andan kippa.
Magistern såg en båt, som flöt
Och kantrade emot en klippa.

Magistern flög. Det stod ej på
Förr'n vågen fick för ökan vika.
Och snart han såg två damer stå
På skäret slankiga och skrika.
Han trodde knappt att det var sannt,
Att den, som råkat uti stöpet,
Var fröken sjelf med guvernant,
Och grefvens enda barn på köpet.

Från skuldran blöta och till vad,
Han bjöd dem uti båten stiga;
Men fast han bugade och bad,
Han knappt dem kunde få att tiga.
Magistern skrek, att det var bäst
Att modet härvidlag ej tappa;
Och rodde sedan som en häst
Till frökens söta mor och pappa.

Det blir ett väsen utan tal:
Grefvinnan ömsom ler och gormar,
Och hela slottets personal
Med jubel mot magistern stormar.
I grefvens famn med *Ack!* och *Ve!*
Han slöts som mellan ett par karmar:
Det var ej hvardagsmat att se
Magistrar uti grefvars armar.

Magistern fick för nit och mod
Att hjelpa damerna från skäret
Med skog och äng och spanmålsbod
Ett fjerndels mantal för besväret.
Det händt förut och sker ännu
Att man kan mindre få än detta.
Att guvernanten blef hans fru,
Är öfverflödigt att berätta.

Och detta allt magistern har
För slumpen att få rädda fröken
Och sitter nu som bergad karl
På hemmanet och mår som göken.
Ett gammalt ordspråk har jag lärt,
Hvarmed jag vill romansen smycka:
Ett pund förstånd är ofta värdt
Långt mindre än ett uns af lycka.

Visa.

Hur verlden vexlar och består,
Det lönar knappast att begrunda.
Vår verld precis går som den går
Och ej ett stoftgrand annorlunda.
Man föds och kanske stannar qvar
Och döps till menniska af presten,
Och ingen nöd man sedan har,
Om man allt annat har för resten.

Om det är önskligt eller ej
Ifrån en högre börd att stamma,
Jag svarar både ja och nej,
Ty det kan göra just detsamma.
Om lyckan anförtro mig vill
En furstlig spira eller lästen,
Det gör så ytterst lite till,
Om man allt annat har för resten.

En gåta är och blir det oss,
Hur ödet med oss styr och ställer.
Jag låter folk och kungar slåss,
Blott det vårt svenska skinn ej gäller.

Fritt påfven sjelf utdela kan
Välsignelsen med stora gesten,
Jag är välsignad mer än han,
Blott jag allt annat har för resten.

Det är ej allom gifvet att
Hos lyckan komma opp i smöret.
Bäst är att ta sitt öde gladt
Och hålla tummen på humöret.
Går dig emot på jordens ring
Och fattigdom blir hvardagsgästen,
Tro mig, att det gör ingenting,
Om man allt annat har för resten.

Att grubbla och ta lifvet tungt,
Det må den lärde, bäst han gitter.
Mig bryr ej jordens medelpunkt,
Ty han kan sitta der han sitter.
Om jag kan andas friska tag
Och få ibland en *knapp i vesten,*
Då är mig verlden just i lag,
Om jag allt annat har för resten.

Så vexlar lifvet af och an,
Tills man blir grå till kropp och sinne.
Och är man tjensteman, välan!
Och man har år och tjenstår inne,
Man afsked tar från Revision,
Från Posten, Lifgardet och hästen,
Likgodt, man lefver på pension,
Om man allt annat har för resten.

Höst- och qvällsbetraktelse.

Sandhamn 1869.

Mel.: "Bröderna fara väl vilse ibland
Om glasen, men icke om krogen."

Gästerna fara sin kos efter hand
Ett par tre familjer i stöten;
Gamla, som stappla på grafvarnas rand,
Och unga med blommor och band.
Här var så lustigt och ljufligt ibland,
Kaffekalaser, seglatser och möten.
Ömsom man lefde i vatten och sand
Från morgon till qvällsolens brand.
Hösten plötsligt vår fröjd begrof,
Nu ser man ej annat än nät och flöten,
Måsar hvässa sin näbb till rof
Och kryssa sin ensliga lof.

Ensam på kullriga klippan jag står
Och ser huru böljorna brusa.
Vindarna spela i rockskört och hår
Och kråkan på strandhugg sig slår.
Ack, den kanaljen, han oväder spår!
Skyarna tjockna och tallarna susa.
In mellan skären holländaren går

Och klyfvarn i vändningen slår.
Stum är knipornas sommarsång,
Och hafvet, som speglade skyar ljusa,
Vältar sig nu uti grus och tång
Med böljor som *Trebackarlång*.

Se, huru lotsbåten vräker och far,
Med faror och hafsbrott förtrogen,
Rustad till strids med ett ref eller par,
Och kragtag med böljorna tar.
Se, hvilken skåra i djupet han skar,
Se, hvilken kurril som klappar mot bogen!
Lotsen sin snugga i mungipan har
Och stundom i storskotet drar.
Lugnt han frestar, vid vindens tjut,
Om virket är godt uti nordanskogen,
Håller om rorpinn, med ögat förut,
Sin solbrända femfingers-knut.

Svartgråa skyarna jaga hvarann
Och spöklikt i rymderna simma!
Ila och gno, som de körde med spann,
Och sandhvirfveln far likadan.
Gapa mot hafvet och se hvem som kan,
Jag kan ej lotsbåten mera förnimma:
Toppen i vågorna plötsligt försvann.
Farväl! Jag försvinner som han.
Natt spänner sin mörka pell
Och jorden sig dränker i dugg och dimma.
Fyrbåken tänds uppå Korsö häll,
Nyss ombyggd af kapten Sandell.

Böljor, farväl! Jag är trött på er dans,
Och dito, I vindar, som brusen!
Ack, om det nu blott ett himlaljus fanns
Eller en lysmask tillhands!
Hvar är nu vägen? Jo, här någonstans.
Der ser jag hemmet och der brinna ljusen,
Der kan man få sig en finpomerans
Och komma till trefnad och sans.
Kära, bränsle på spiseln lägg,
Ty nu är jag svulten och våt och frusen!
Nu vill jag torka mitt våta skägg
Och hänga min lyra på vägg.

Visa.

Mel.: "Jag spelar och jag dansar,
Jag sjunger blott och ler."

Jag flyttat har till landet,
För landet är jag svag.
En tok är den, som kan det,
Och inte gör som jag.
Jag tog mitt pick och pack och for,
Hoc est, med allt som jag och mor
Behöfde.
I Sköfde
Hon fick två söta kor.

Vår lilla röda stuga
Står skuggad af en lind.
Två höga björkar buga
Och ta emot vid grind.
Och trädgård ända ned till strand,
Der sjelf jag satt hvartenda grand.
Och häckar
Och bäckar
Och två potatisland.

Oss berg och skogar skygga
Mot stormens il ibland.
Och båt har jag vid brygga

Och strömmingsnot på strand.
Jag köpte höns och gris och gås,
Jag köpte säd, som skulle sås,
Från Riga.
Och piga
Vi stadde från Borås.

Kalaser se vi sällan,
Och gudskelof med skäl.
Det är just sjelfva källan
Och konsten att må väl.
Man bjuder ej, då ingen bjöd;
Kanske en vagn per år med nöd
Här stannar:
På grannar
Fins här ej öfverflöd.

Syns stundom *svarta hästen*
Och chäs med gullgul rand,
Det fogden är och presten,
Som helsa på ibland.
En risp uppå vår förstuqvist!
Att ha kalas båd' först och sist
Ej näns man.
Med länsman
Man får sin enkla whist.

Af hvad jag sagt I fatten
Nu visst mitt lif och kall.
Får jag blott nämna katten,
Så är min visa all.

Och fins det någon som mig spör,
Hvad vi för resten ta oss för:
In summa:
Min gumma
Gör korf och jag likör.

Min sångmö! Låt oss tänka
Och hålla liten rast:
Hvem skall jag visan skänka
Att få den spridd i hast?
Jo, jag far, medan vinden blås,
Och visar, fröjdefullt, förstås,
Mitt foster
För moster,
Som bor i Alingsås.

Mitt afsked från tulltjensten vid Sandhamn.

Jag följer dit mitt öde vill,
Om det blir aldrig så.
Min sångmö, sätt ej lipen till,
Det hjelper ej ändå!
Från denna strand och detta haf
Det ropas nu: "Försvinn!
Här skall bli andra bullar af,
Din tjenst skall snart dras in!"

Jag ser ej något ondt deri:
Mitt lif blir lugnt och fritt.
Jag suckat länge nog att bli
Mitt Sankt Helena qvitt.
Min lycka är väl också din:
Se så, min lilla tös!
Tag lyran nu och packa in
Och låt oss ta *adjös.*

Jag sköljt mig uti sjutton år
I detta vilda haf,
Så färgen gått utur mitt hår,
Hvad som ej blåst utaf.

På *kobbar*, skär och *hvita gäss*
Jag ledsnat har komplett.
På torsk och flundror utomdess
Har jag mig spisat mätt.

Farväl, du hafvets stumma mobb,
Du strömming, skrabb och skäl!
Farväl, du gamla skärgårdssnobb,
Du glada mås, farväl!
Du ofta mig till löje stämt
Och piggat upp min själ.
Din gula näbb håll huggfrisk jemt
Och glöm ej att må väl!

I, glada fyrar, båda två,
Korsö och *Grönskärs* fyr!
Liksom de *visa jungfrur* små,
Sen till att oljan tyr!
Och fejen flitigt er lampett
För seglarn utanför!
I bugten kan ni komma lätt
För hvarje ingeniör.

Du telegraf! *) Din tjenst till slut
För mycket *optisk* var.
Du, liksom jag, har sjungit ut,
Det längre sig ej bar.
De som förut oss hyllat mest,
De se oss nu med harm.

---

*) Optiska telegrafen var utdömd samma år för att ersättas af en elektrisk.

Du vet, att *lika leka bäst:*
Låt oss gå arm i arm!

När skeppen komma hit igen,
Är allt förbytt sen sist.
Kaptener ge mig den och den
Sen jag kommandot mist.
Och nackstyf en och hvar då går,
Som förr på tå har stått
Och sent och bittid' år från år
Af mig *påskrifvet* fått.

Till fasta landet jag mig ger
Alltså på goda skäl.
Vi träffas ej på Sandhamn mer,
Min läsare, farväl!
Är du min sångmös vän ännu,
Så är du min också:
Glöm icke bort mig, söta du,
Var god och helsa på!

Vårpromenad på morgonqvisten.

Vintern med sin kyla far,
Våren kommer med sin låga.
Låt mig fråga:
Är han inte söt och rar?

Ömt han drar om oss försorg:
Rädisor och lök i knippor,
Dito sippor
Dukas upp på Munkbrotorg.

Solen basar vägg och mur.
I ett öppet fönster sitter
Med sitt qvitter
En steglitsa i sin bur.

Fryntligt uti lugn och ro
Varmt sitt morgonkaffe sväljer
Hon, som säljer
Skodon ifrån Örebro.

Der på andra strandens kaj
Svettas Sverges båda Kamrar,
Der man slamrar
Till den *femtonde* i Maj.

Nedanför arbetas plumpt
På en väg, man ej behöfver:
Snart deröfver
Kan man åka — fort och dumt?

Mälarbåtar på försök
Väsnas ren vid Riddarholmen:
Hvad I bolmen
Otäckt med er stenkolsrök!

Sångmö, låt oss gå! Hvarthän?
Benen utaf vårfröjd spritta:
Jag vill titta
Hur det växer löf på trän.

Huru våren ändå hann
Hit så tvärt, det vet Herren!
Strömparterren
Knoppas allt hvad knoppas kan.

Uti Norrströms silfverfors
Måsen rikligt sig försörjer
Och sig smörjer
Läckert med dess gula nors.

Här på vårens glam och sång
Lyster mig en stund att lyssna.
Sångmö, tystna!
Kaffe och cigarr, garçon!

Sjömannens afsked.

O, adjö och farväl,
Alla krabbor i land!
Nu tar sjön mig om hand,
Och från Mälarens strand
Styr jag ut lite grand,
För att vädra min själ,
För att bada min kropp
Uti vågornas dopp.

Jag har legat här nog,
Och min dag har gått fram
Som ett skepp, som har vind,
När det frusar för bog.
Frisk och röd blef min kind
Hos en skepparmadam,
Som höll spisning och krog —
Men si, menniskan dog!

Det förstås, man skall dö,
Om man sträfvar på sjö
Eller rotar i land;
Om man traskar i snö
Eller, het som en brand,
Trampar öknarnas sand.

Är man arm eller rik,
Skall man en gång *stå lik.*
Generös eller njugg:
Det gör aldrig ett dugg.

Ser man ut som ett lam
Eller värre än skam;
Är man kung eller czar,
Är man fri eller slaf,
Har man alltid sin graf,
Fast man inte vet hvar —
Frid med "*Tuppens*" madam!

Nu välkommen, o vår,
Med din värme och sol!
Jag mår bättre i år
Än jag mådde i fjol,
Då jag kom hem till jul
Från en blidare zon,
Rik på pengar, men gul
Som en gammal citron,
Torr och skrumpen och ful.

Vintern gjorde mig godt.
Nu har hyra jag fått.
Jag är kry som en vind,
Jag är lätt som ett dun.
Jag är knubbig och trind
Om båd' mage och gump;
Jag är stark som en pump
Och bardun.

Vi ha lastat på Hull,
Vi ha fått proviant
Och klarerat i tull.
Och kapten heter Brandt,
Mycket snäll och galant,
Undersätsig och fast,
Och har ruff och respekt;
Håller snyggt som en qvast,
Annars snarlik i hast
Klöfverknekt. Om ursäkt!

Han har haft äfventyr,
Han som andra, gunås,
Som på verldshafvet styr!
Han blef gift, det förstås,
Med en engel så blyg.
Han var kär som en tok:
Hvad den kärleken är
För ett surr och besvär,
För ett helvetestyg,
Då man inte är klok —
Uj, det känner jag nog!
Jag ger kjortlarna hin.
Men att frun från sin man
Rymde bort med en ann'
Och i Petersburg dog —
Hör ej hit, sa' Platin.

Det är tjugu år se'n.
Tiden rullar med fart,
Som vi veta förut.

Men jag gillar kapten
I hans fasta beslut
Att ej — *gilja så snart.*

Nu är lotsflagg i topp.
Nu skall ankaret opp.
Det är just mitt humör!
Vi ha ångbåten för,
Som skall dra oss till sjös
Ifrån stadslif och gräl,
Ifrån *Stadsgård* och möss,
Ifrån krogar och stop.
Jag hör styrmannens rop:
Kasta loss! — O, farväl,
Alla *krabbor* på strand!
Nu tar sjön mig om hand.
O, farväl, sköna fädernesland!

En höstpromenad på Djurgården.

(1869.)

Mel.: "Det gamla Göta lejon hvilar,
Med öppna ögon sofver det."

Har du betraktat Djurgålns lunder
I stats- och stadsfullmäktigt skygd,
Se'n lagen kom med blixt och dunder
Att rota i den glada bygd?
Jag vet ej, om jag mer mig vårdar
Att ställa hit min spatserfärd:
Jag har ej smak för kyrkogårdar.
Farväl, du gamla Djurgårdsverld!

Hvi äro Bacchi tempel stängda?
Kan törst och matlust bli ett brott?
Jag tycker ej om det befängda,
Jag det rättvisa älskar blott.
Om man har mage till att smälta,
Så är han väl gudsgåfvor värd;
Men skall man törsta här och svälta:
Farväl, du gamla Djurgårdsverld!

Du rår ej, du är kuggad vorden,
Och Bellmans park en straffanstalt.
Fins något värre här på jorden
Än sura miner öfver allt?

Jag vill ej bo här, om det gäller
Att hyresfritt bo hos min värd.
Till munk är jag ej skapad heller:
Farväl, du gamla Djurgårdsverld!

Om man vill törst och hunger stilla
Och det på Hasselbacken gör,
Och dricker kaffe på Novilla
Och äter qvällsvard hos Vasseur,
Jag vet ej hvad det staten tränger
Att skörta upp en värdshusvärd,
Att han midt för vår näsa *stänger* —
Farväl, du gamla Djurgårdsverld!

Ja, himmel, snöa gerna öfver
En jord, som ej förstånd vet af!
Och jag vet ej, hvad jag behöfver
Stå här och frysa på en graf.
Du lämpas icke mer för sången,
Den eger här ej hem och härd.
Din sol i moln är nedergången —
Farväl, du gamla Djurgårdsverld!

Hvad är vårt lif?

Hvad är vårt lif? Ja, om jag det blott visste,
Du skulle då om svaret ej gå miste.
Jag bedt de lärde mig upplysning ge,
Och jemt opp lika mycket visste de.

Hvad är vårt lif? Jag många hört, som grubbla,
Att lifvet skulle vara blott en bubbla;
Och när jag frågte, hvad en bubbla var,
Så svartes blott: den lyser och den far.

Hvad är vårt lif? Det är, om du behagar,
Ett regn- och stormmoln, som i rymden jagar.
Hvad är ett moln? Då svaras mig med hån:
Det kan du se, din tok, i vattensån.

Hvad är vårt lif? Det är en broms som surrar,
Fast ingen riktigt vet, hvarför han hurrar.
Han hurrar ändå? Ja, då svaras det:
Det är för det, att han ej bättre vet.

Hvad är vårt lif? En liten ökenkälla,
Som sorla kan en liten stund och svälla.
En liten källa? Ack, då svaras torrt:
Att den försvinner, då den torkar bort.

Hvad är vårt lif? Det endast är minuten,
Som far förbi och sedan är förfluten.
Den kommer och den far liksom en pust.
Hvad är en pust? Ja, det är knuten just.

Hvad är vårt lif? Det är ju det jag frågar.
Det är kanske, om jag det tänka vågar,
Ett eget sätt att lefva, som upphör
På lika eget sätt, så snart man dör.

Hösten.

Det stormar uti nordanskog,
Det susar uti luft och bölja,
Och aldrig hösten tycks få nog
Af vatten att planeten skölja.
Och med ett evigt sus och brus
Till annat han oss icke eggar,
Än fort oss knåpa inom hus
Och vistas inom fyra väggar.

Och lika käck till sjös som lands,
Han gärdsgårdar och skutor krossar,
Och hejdukar han har till hands,
Som äro ena rara gossar.
Hans favorit är den, som bäst
Kan snurra kring Heimskringlas panna:
Från norr och syd och ost och vest
De äro annars likadana.

Hvad är att göra här vid lag:
Att snarka eller vara vaken?
Jag vet ej sjelf, och frågar jag
En annan, hvad han tror om saken,

Han ropar: "knäpp din rock igen,
Jag på konserten skall dig föra!"
I detta regn! Nej, stopp, min vän!
Jag spel och sång ej orkar höra.

En annan ropar: "Kom, i qväll
Man dansar i ett städadt gille!"
Min sångmö, dina ögon fäll!
Man vill med dans förströ ditt snille.
När gråskägg skuttar som en ung,
När gubbar sig med dans befatta,
Min gerning nådigt skåda sjung
Och le med mig åt det besatta.

Nej, på en så upprorisk dag
Till nöjen eller sällskap väljen
Hvad helst ni vill, godt folk, men jag,
Jag väljer Bacchus och buteljen.
De komma ljufvast nu till pass
Att kroppen friska upp och tanken:
Hinc robur et securitas!
Som *Talis Qualis* sjöng för Banken.

Våren.

Våren är här,
Gladt är hans hof.
Fjerran och när
Hör jag hans lof.

Landet och stan
Gläds vid hans syn.
Lärkans sopran
Klingar i skyn.

Flammig syrén
Doftande står.
Göken på gren
Hostar och spår.

Sippan är täck,
Blyg står violn.
Fri liten bäck
Nyser mot sol'n.

Nyss satt i skog
Stackarn och frös.
Nu hörs det nog
Att han är lös.

Buller och bång,
Pojkstreck och spratt!
Frihetens sång
Sjunger han gladt.

Flora har fyllt
Korgen till rand.
Solen förgyllt
Vatten och land.

Nu måtte skam
Sitta här: Nej!
Böcker och dam
Passa mig ej.

Sunda förnuft,
Lägg dem igen!
Andas och känn:
Ah, hvilken luft!

Vid hafvet.

Höstsång 1870.

Är den kulna hösten
Nu ej här igen!
Jo, han känns på rösten,
Gamla fulingen.
Våt han är och blåsig,
Hårdhändt som en gast:
Nu får man ta på sig
Hvad man har i hast.

Ylle närmast kroppen
Får man inte sky;
Öfver hufvudknoppen
Hålla paraply.
Om man tror mig svärma,
Står det fast ändå:
Röda strumpor värma
Mera än de grå.

Molnen oss förläna
Skurar då och då:
Stöflar upp till knäna
Bör man dra uppå.

Blåsten ofta gör att
Man får fluss och gikt,
Fårull uti örat
Stoppar man då qvickt.

Stormen kommenderar
Böljornas armé.
Hafvet annekterar
Som en preussare.
Mer och mer det slukar
Af min strand och tång:
Under snart jag dukar
Liksom Mac Mahon.

Båt och bryggor dyka,
Högt far stybb och strå,
Tegelpannor ryka,
Fönsterrutor gå.
Om I inte sofven,
Sen I att jag snart
Blir, som gamla påfven,
Husvill ofelbart.

Jag ber tusen gånger!
Blyghet är min sak:
Mina pantalonger
Ha blåst sönder bak.
Sur och våt, jag lunkar
In uti mitt tjäll,
Hör hur flygsand dunkar
På mitt gamla spjell!

Ack, när han oss stenar
Och oss dränka vill,
Hvad sju attan tjenar
Hela hösten till?
Om han en gång fore,
Undrar jag just, om
Trefligast ej vore
Att han aldrig kom.

En liten utflygt på Mälaren.

Jag ville se huru Mälaren såg ut, som jag ej sett på mycket länge, och gick derför ombord på Aros en vacker Augustimiddag, för att plaska med så långt jag skulle finna för godt, utan någon uppgjord resplan. Vi backade ut från Riddarholmen, alldeles som när man krumbugtar baklänges till dörren, sedan man tagit ett höfligt afsked. Det var också en stor folksamling, som tog vår affärd i betraktande. Hattar och näsdukar, till och med blårutiga, satte den qvalmiga luften i rörelse, för att uttrycka en öm och ömsesidig välgångsönskan, hvilken artighet eller skyldighet icke upphörde förr än Aros vände aktern till och icke låddes om någonting annat än sitt åliggande att med görligaste första fortskaffa gods och passagerare till deras respektive destinationsorter. Det gick som en dans och Sundin stod som en gud på kommandobryggan. Mälarens stränder äro, som man vet af gammalt, förtjusande; men Mälarvattnet är gult och grådaskigt, som det förmodligen i alla tider varit hafver. Himlen var ren och blå, hvilket alltid är behagligt då man gör sjöresor, ehuru det nu var nästan till öfverflöd. Med undantag af vattnet täflade jord och himmel i fägring:

"Ögon! Hvem är mera skön,
Hvem är mera huld af de två:
Jorden så tjusande grön,
Himlen så tjusande blå?"

Jag satt i grannskapet af ett par fruntimmer, som afhandlade köksvetenskapen. Allting är bra att känna. Jag antecknade följande metod att göra *fräspannkaka:* "ett qvarter grädde, en jumfru socker, två jumfrur Stettinerhvetmjöl, fyra äggulor, en half jumfru smör." Då pannkakan är färdig, lindas den på en tjock käpp, som jag förmodar att man sedan sticker i munnen. Min aptit retades och jag gick ner i matsalongen och bjöd min mage på middag. En liten trind mage, som min, är alltid tecken till godt hjerta. Salongen var ljus och rymlig och anrättningarna delikata. Kaffe serverades på däck, der det är mera njutbart i förening med cigarr. Enligt franskt påstående är kaffe *une boisson intellectuelle.* Vete fan, men godt är det.

Eckerö kyrka ligger vackert vid stranden af Mälaren, omgifven af skog och ättekullar. Prestfjärden är stor och vid som prestsäcken, men lär ej vara öppen i båda ändar, utan tilltäppt i ena ändan af Stora Mälsåker, som ligger på Selaön. Ön tros ha sitt namn af konung "Davids munskänk Sela", hvars efterkommande, såsom varande stora åkermänner, uppodlat och förskönat den. På en ö till höger reser sig Tynnelsö, Strengnäsbisparnes fordna palats, men nu, Gud vare lof, enskild egendom. Snart sågo vi det skyhöga tornet af den gamla biskopsstadens domkyrka, en utkik, hvarifrån nutidens bispar kunna titta efter Tynnelsö — men titta få de!

Strengnäs är en liten vacker stad,
Plaskande i Mälarns ljumma bad.
Välluktdoftande stå skog och lunder,
Blå är himlen, blå är sjön inunder.

Allt är mjukt och hemgodt hvart jag ser,
Man här liksom trifs att sitta ner.
Men dervid vi också ej förgäte,
Att det skaptes till ett biskopssäte.

Kyrkan, som sig bör, står midt i byn,
Med ett torn, trehundra fot i skyn.
Hon blef vid invigningen en brasa.
Här till konung utsågs Gustaf Vasa.

Skolungdomen staden öfvergett:
Det är ännu alltför sommarhett.
Likafullt till minnes jag mig tecknar:
Blåa sammetsmössor här ha djeknar.

Villan är förunderligen söt,
Sprungen upp i hast ur jordens sköt:
Nyss ett rös! Hur kan det sig förhålla,
Det fins menskor än, som kunna trolla.

Sen jag vida omkring staden ränt,
Åt jag frukost hos en assistent,
Drack konstantia, så att det knall i
Hufvudknoppen. Det var hos *Cavalli*.

Hur jag gått och stödt mig på min käpp,
Strengnäs riktigt fallit på min läpp.
Derför har jag, för att Strengnäs prisa,
Också sjungit denna lilla visa.

Jag stod på stadens hamnbrygga och betraktade de glittrande vågorna, som rullade in mot stranden, matta och

medtagna i tjugufyra graders värme. Det måtte kännas skönt att vara najad och få bada så der beständigt och slippa svettas på mellanstunderna. "Hvart skall jag ta vägen?" tänkte jag, då en ångare från Vesterås landade vid bryggan för att intaga gods och passagerare. "Jo, till Mariefred." Och med den tanken gick jag ombord, sedan jag lyckligt lotsat mig fram mellan en arkipelag af körsbärskorgar samt sjelf försedd med en strut i hvar hand, oberäknadt en i hvar bakficka af min bonjour. En sotarpojke såg på mig och skrattade med sina hvita tänder. "Det var mig en ny sate, sa fan, fick se sotarn." Framför mig gick ombord ett äkta par, arm i arm, med fullkomligt lika många bärstrutar som jag, om icke flera. Jag påminte mig Washington Irvings oförsynta anmärkning: "En gift man med sin hustru under armen påminner om en ljusstake med vidhängande ljussläckare." Frun hade förmodligen i brådskan uppskörtat sig nog mycket för att kunna så mycket bättre bevara sitt strutförråd. För mig gjorde det ingenting och för henne sjelf troligen lika litet. På resor får man ej vara så noga. Enligt bibeln visade ju sjelfva drottningen af Saba sina "lårben" för konung Salomo.

Vi kommo lyckligt till Stallarholmen, der passagerare alltid kunna påräkna att på gifvet tecken få båt emot sig för att komma i land till gästgifvaregården. Taxan är 20 öre person, och då får man sitta i en beqväm ökstock, tills man efter högst fem minuters rodd befinner sig på det torra. Denna utmärkta lägenhet begagnade äfven *undertecknad.*

Jag fick häst af Grandin
Och en trilla så fin.

Genom grindar och dam
Bar det af utaf hin.
Och i svettbad jag samm
Framför solens kamin
Stora landsvägen fram.

Jag for Histad förbi
Och till Bäfsnäs jag kom.
Jag for prestgårdar om
Med små prostar uti
Eller som *skulle bli.*
Och jag såg många ting:
Jag såg holmar och näs,
Jag såg råg, som man skar,
Och en häst eller par
Såg jag larfva omkring
I det frodiga gräs,
Och jag tror, vid en grind
For jag om doktor Lind
Uti chäs.

Då man åkt ungefär fem fjerdingsväg, får man från en hög backe, som jag vill kalla för Stadsbacken, en vidsträckt och storartad utsigt af Mariefred och dess undersköna omgifningar. Gripsholms gamla riddarborg presenterar sig majestätiskt vid sin glindrande fjärd, omkransad af skogar, bördiga fält och förtjusande öar och stränder. Gripsholm är det vackraste slott jag sett, och jag skulle bestämdt bo der, om det vore mitt. Mariefred är icke heller otrefligt, ehuru en ibland de minsta städer "I gamla Svea land."

Uti Mariefred,
Uti Mariefred,
Der gick jag gator upp och ned,
Naturn var grön att se uppå
Och fet och fet.
Fast himlen nästan var för blå
Och het och het.
Mot törsten och mot soln jag stred
Uti Mariefred.

Jag stadens kyrka såg,
Jag stadens kyrka såg,
Som täckt bland träd och blommor låg;
Såg damer nedanför på plan:
Begrep, begrep,
Att det var namnsdag uti stan,
Och *rep* och *rep*,
Och *Vilhelmina* såg jag med
Uti Mariefred.

Till Gripsholms gamla slott,
Till Gripsholms gamla slott
Jag genast gått, om blott jag fått.
Men konsten är, mot vin och mat,
Chimär, chimär.
Jag åt en middag, delikat,
Hos *Pehr*, hos *Pehr*,
Drack superfint sherry med
Uti Mariefred.

Och sen man kroppen stärkt,
Och sen man kroppen stärkt,

Bröt natten in så oförmärkt.
Och Mälarn glatt och glansig låg,
Som plån, som plån.
Jag gick på bryggan ned och såg
På mån, på mån.
Och sen förnöjd till kojs jag skred
Uti Mariefred.

Om natten sof jag godt,
Om natten sof jag godt.
Och sen jag morgonkaffet fått,
I slottet gick jag slag på slag
Och dref och dref
Bland gubbar, tystare än jag,
Och klef och klef
I torn och trappor upp och ned
uti Mariefred.

Men här var ingen rast,
Men här var ingen rast,
Ty tiden ute var i hast.
Jag frukost åt och stark var den
Och stor och stor,
Tog afskedsknäppen om igen
Och for och for,
Omhuldad, frukoststinn och bred
Ifrån Mariefred.

Mariefred var en fredlig stad. Der slapp jag höra talas om kriget. Jag har fått tillräckligt af politik på andra ställen. Jag är ingen vän af krig och ingen beundrare af krigiska bedrifter.

Hvad som dock grämer mig ibland,
Är att se menniskor så dumma,
Att man hvarann med väpnad hand
Skall sprätta sönder efter trumma.
Men, tänker jag, när slikt vi se
Och sundt förnuft vi deri sakna,
Det *enda sättet* är kanske
Att en gång folket få att vakna.

Låtom oss höra hvad annat godt folk har att säga om krig. Jacob Baltazari, kyrkoherde i Lena, säger i en predikan 1649: "Kriget är ett mordsvärd och alla landsplågors anförare. Kyrkorna bli vårdtorn, klockorna bli cartouger, böckerna patroner, kronan en stormhatt, spiran ett spjut, äpplet ett lod" o. s. v. — Pater Hyacinth säger: "Kriget är ett ideal af synden, af satan och det oskäliga djuret. Krigets upphof ligger i högfärden, snålheten och i alla våra dåliga passioner." — Lord Byron säger på ren svenska genom Talis Qualis:

"Historien skådar tingen blott i stort.
Men om vi granskade dem i det lilla
Och mätte krigets vinst, som vi det bort,
Vi skulle häpna åt, att det kan spilla
Så mycket guld, gunås, som det har gjort.
För litet slagg, för ärelystnans villa —
En torkad tår är större vinning än
En ocean af blod från fallna män."

Krigsäran är han ej mycket artig emot, då han säger att den

"Är, kamp för härd och frihet undantagen,
Ett simpelt skryt med mord på ljusa dagen."

Parker säger: "Krigsäran är den tommaste af alla utmärkelser, men den farligaste af alla passioner."

"Den ära, som kommer af epåletter och fjädrar, denna sprättande ära, färgad i blod, är i våra dagar icke hjeltemod, utan en efterapning af en längesedan förgången barbarism."

"Frid är vilkoret för all existens och den enda möjligheten för alla att ega bestånd tillsammans. Friden är lif. Tvedrägt är döden."

"Styrelserna lära folken: de krossa, de utplåna, de omstörta. De se icke, de oförsigtige, att de just genom sina egna handlingar lära folken huru man krossar, huru man utplånar, huru man omstörtar och huru makten är det vanskligaste af allt, näst äran."

Vi återgå till fredligare ämnen och lemna krig och politik.

"Kung Beles söner gerna drage
Från dal till dal att be om svärd!"
Jag gick ombord på ångarn Brage
Helt fredligt på min Mälarfärd,
Jag glömmer kejsare och kungar.
Är jag ej neutral, så säj?
Jag vet att jag på Mälarn gungar,
Men hvart jag far, det vet jag ej.

Men det råkade på att vara en stormig dag. Jag hade aldrig föreställt mig att det skulle kunna storma ordentligt och gå någon sjö på Mälaren; men jag blef tagen ur min villfarelse,

Ty himlen hotade med skurar
Och skyarna, de jagas vildt,
Hvar dam uti salongen kurar
Och herrar svepa sig i filt.

Och vågen öfver bogen yrde
Och nordan röt ur svartblå sky;
Och jag var glad att båten styrde
Helskinnad genom *Nockeby*.

De natursköna stränderna försonade mig till någon del med den gemena väderleken. Inga nakna och skrofliga berg, allting lummigt, vänligt och inbjudande.

Ack, det är hårdt på detta viset
Att guppa upp och ned som vi.
Deruppe ligger paradiset,
Fast det vår nasus går förbi.
Emot att höra stormens tuba,
Som dallrar genom ben och merg,
Jag heldre satt med *Ljunglöfs Cuba*
Bland blommorna på *Blackeberg*.

Jag spisade min middag ombord, som var både god och billig, hvarefter jag gick på däck och fortsatte mina geologiska forskningar.

Det duggade från himlabågen,
Men regnet, Gudskelof, försvann.
Vi kuskade igenom vågen
Och landade vid *Kanaan*.
Der låg det anspråkslösa tjället,
Småskräpigt på sin gröna strand:
Det var visst Kanaan, men stället
Var icke något Kanaans land.

Hesselby skall vara ett präktigt slott, som jag ej fick se, emedan det ej behagade visa sig från segel-

leden. Vi landade likväl vid den i fordna tider så kallade Hesselby krog, hvarifrån vägen går upp till Stora Hesselby.

Och, gungande för vinden, hviska
De höga björkar med hvarann.
En herrgårdsdräng står med sin piska
Och tar sin verld så godt han kan.
En torparunge höll till godo
Att äta krusbär ur kaskett,
Och nedanför på bryggan stodo
Två damer och en "solskensprätt".

Vid Löfstafjärden hade vi Österby, hvaraf vi sågo ingenting annat än en förfallen brygga. Görveln tordes vi ej på, utan togo af vid Ventholmen och kilade in i Svartsjölandet.

Jag käppen tog i hand och påsen
Och steg vid Hillersjö i land.
En kyrka låg på högsta åsen
Och ett slags värdshus låg vid strand.
Der fanns det öl att törsten släcka
Och att få qväll gick som en dans;
Men bränvin fanns ej, kan ni tänka,
Och *rum för resande* ej fanns.

Jag utverkade mig likväl nådig tillåtelse att passera natten i skänkrummet med fyra fönster och en glasdörr, två lampetter och en disk. Lika godt, man tar seden dit man kommer. Innan jag gick till kojs, besåg jag Hillersjö och dess trädgårdsanläggningar. Egaren sjelf var borta. Allt var ungt och grönskande. En egendomlig

pumpinrättning såg jag, nemligen en berså pumpväxter med stora och små pumpor kring tak och väggar. En ko, som betade på kyrkogården, upplyste mig om att hon mådde väl och tillhörde klockaren. Hennes fromma utseende harmonierade med stället.

Natten var lugn och välgörande. På morgonen i god tid, i soligt och klart väder, var man ombord igen och innan kort åter på Löfstafjärden med en praktfull herrgård till venster midt emot Lybeck. Mälarens gullgula bölja rullade mot stranden.

Gevären blixtra, hornen skalla
I trakten af Hellichii slott.
Det är ej menniskor som falla,
Det är ett slags "*pultroner*" blott,
Och skotten knalla, eko svarar
Och jagten låter segerrik:
Hedin och Kullman jaga harar
Kring backarna vid *Riddersvik.*

Kersö, hvaröfver vägen går till Drottningholm, är en förtjusande holme med en präktig villa, inbäddad i löf och rosor.

Vid Kersö vi en Bagge togo
Som passagerare ombord,
Och solens strålar vänligt logo,
Fast vinden spelade från nord.
Och träd och blommor yppigt skifta
Och skogen klang af fågelsång,
Och kammarrådet stod och vifta
Med hatten ifrån sin balkong.

Menniskan är en kastboll i ödets händer. Det går väl an, då man kastas på ett någorlunda hyggligt sätt, och detta var verkligen händelsen med mig. Jag kastades nemligen helt oförmodadt ombord på en speljakt. Inbjudningen var lockande, och jag vill derför kalla den lilla kutterungen för Sirén, ehuru han hade ett mycket mer vidtfrejdadt namn. Det var emellertid uppfriskande att komma på en segelbåt och tillika komma i erfarenhet af att Mälaren är navigabel äfven för speljakter.

En liten treflig lustjakt är Sirén,
Med kuttertackling, flaggor och kanoner.
Den kunde skötas kanske utaf *en*,
Men skötes bättre utaf två personer.
Dess egare är också dess kapten,
Fast han har diplomatiska fasoner.
Han är en sjöbuss och, om ni så vill,
Han grönsallat förstår att laga till.

Salong och kök, de finnas bådadera,
Två saker godt att ha till kofferdis,
Med glugg i väggen till att transportera
Guds gåfvor in och ut på herrskapsvis.
Och vill man slå sig på att pokulera,
Så har man *ljufligt fludium* på is;
Och bli måltiderna ibland för starka,
Så fins det soffor, der man godt kan snarka.

Att segla Mälarn fram på detta sätt,
Det är ju riktigt till att högtid fira.
Det blåser icke mer än jemt och nätt
Att vimpeln blåser ut ifrån sin spira.

Men skulle vinden skralna, är det lätt
Att kasta ankar och sig ta en vira,
Det fordras endast att man spelet kan
Och är så många med, att det går an.

Jag har aldrig seglat på Mälaren förr än nu. Att färdas på ångbåt kan egentligen ej kallas för seglats. Man skall ha fock, klyfvare och storsegel och, om man så hafva kan, en gaffeltopp, som kan ge akt på vindarnas humör. Vi hade *toppen* oppe, till tecken att det var en stilla, susande morgonvind, som förde oss fram förbi leende lundar och stränder. "*Natur, hvad du är skön!*"

Jag svärmat för naturen allt från min barndomstid,
Nu är jag gammal vorden, som ni ser.
Jag svärmar lik förbaskadt och det får bli dervid,
Jag älskar sol och blommor mer och mer.
Om jag till Skåne kuskar, om jag till Lappland far,
Kan ej mitt sinne annorlunda bli.
Jag gröna pantalonger också för jemnan har
Att visa för naturn min sympati.

En liten sångfågel i aldungen.

På stranden en liten sångare sitter,
Han börjar sin morgon med sång och qvitter.
Han tycks så förnöjdt och lugnt ta sin dag.
Det gör han rätt i — så tycker jag.

Han gratis har kläder och dessutom föda,
Då skall han väl göra sig någon möda.
Han sjunger ju också rätt friska tag.
Och det gör han rätt i — så tycker jag.

Tenorer som hans äro mycket rara.
Det skulle väl inte så oäfvet vara
Att få en talang med hans föredrag
Till Stora teatern — så tycker jag.

Ty ännu har det ej kommit derhän,
Att några talanger just växa på trän.
När derför de träffas, så är mitt förslag
Att ta dem till vara — så tycker jag.

Till sjös, äfven på en speljakt, kunna många saker inträffa, som man ej har kunnat förutse. Jag vill, i brist på annat för tillfället, i korthet berätta hvad som i en förtjusande vik och i nästan fullkomlig stiltje inträffade på vår trefliga farkost *frukostdags*.

Jag sorglöst mig sträcker på hyttens tak
Och röker min lilla cigarr med smak.
Jag ser huru solen med guldkrona står,
Jag ser hur hvart moln uti djupet går.
Allt glindrar så solklart och sommarljust:
Jag blossar och njuter förtjust, förtjust!

Sirén skar i vågen sin silfverrand,
I böljan sig speglar den gröna strand.
Och skogen sig speglar också deri
Och gläds åt sin lyckade fotografi.
Det ångar ett blomdoft ur minsta pust:
Jag sitter och andas förtjust, förtjust!

Då blir uti köket ett skrammel och gny:
Kapten bär en korf och en kalfstek med sky.

Han skifvar med konst sin rökta lax
Och ropar: "Se så, nu är frukostdags!"
Det talet var verkligen ej så konfust:
Jag reser mig opp förtjust, förtjust!

Och detta var just hvad jag ville berätta och ej ville låta gå förloradt för den nu lefvande generationen eller undanhålla för någon framtida litterär fornforskare.

På eftermiddagen skulle en ångbåt från Köping vara att förvänta. Jag afbidade denna lägenhet för att återkomma till mitt gamla älskade Stockholm.

Och gick från jaktens glada lag
Ombord med fröjd och gamman.
Kapten poet är liksom jag,
Och skalder hålla samman.
Hans båt jag egnar allt beröm,
Mitt samvete att fria:
Kaptenen heter Sederström
Och ångbåten Maria.

Och med denna resebeskrifning, benägne läsare,

Om jag nu har pröfvat
Edert tålamod
Eller eder söfvat
Med en sömn så god,

så ber jag tusen gånger om förlåtelse för det förra och önskar eder lycka till det sednare, samt tecknar vördsammast o. s. v.

Afsked från badorten 1870.

Farväl, min gamla hederliga ö!
Farväl, I berg och tallar, hela raden!
Nu lemna gästerna er *pö om pö*
Och flytta in igen till hufvudstaden.

Det gör mitt hjerta innerligt förnöjdt,
Att saltsjöluften kommit så i ropet:
Min kropp har också blifvit som en flöjt,
Så ren och luftig efter saltsjödopet.

Se till exempel denna individ,
Min vän kamrern, han var väl bland de sjuka!
Och nu så frisk, att han kan liknas vid —
Hvad skall jag hitta på? — en blomsterkruka.

Här gamla ungkarlar sig kryat opp,
Som om de äpplen fått utaf Iduna:
Likbleka nyss, förbi till själ och kropp —
Och nu som bromsar lefvande och bruna.

Och blek och dåsig ungdomen befanns:
Man vet hur stadsluft helsan undergräfver!
Nu ha de ögon fulla utaf glans
Och hals och kinder i couleur de näfver.

Och hennes nåd, som var så klen och svag,
Att rösten hväste blott som hos de stumma.
Ni skulle höra nu, ja, det tror jag:
Nu låter det som när man slår på trumma.

Nå, än vår glada löjtnant, som ni vet,
Han hörde väl, om någon, till de skrala!
Och nu ett lejon; gudskelof för det,
I fall vi sluta att bli neutrala.

Och apotekarn, som i giktverk skrek
Och pröfvat allt hvad läkemedel heter.
Nu kan han se att hafvet har aptek,
Som ej står efter några fakulteter.

Och nu till sist! Om jag ej skulle dö,
Jag nästa vår kanske dig öfverraskar.
Farväl, min gamla hederliga ö!
Nu piper skepparn och propellern plaskar.

Det är dock synd uppå vår gröna jord,
Att solens dagar så brådstörtadt flykta:
En sådan sommar till uti vår nord
Kanske man leta får med ljus och lykta.

Ett stycke minne från skolan och gymnasium i Hernösand.

För några och fyratio år sedan var skollifvet i vårt land i många hänseenden mycket olika mot hvad det nu är. Om det var bättre eller sämre, låter jag vara osagdt; men att det fanns mera lif och rörlighet bland pojkarna den tiden, torde ingen kunna bestrida, som varit i tillfälle att jemföra det fordna och nuvarande tillståndet i berörda hänseende.

Skolungdomen i Hernösand utgjordes, utom af stadens egna ungtuppar, förnämligast af söner från skilda trakter af Norrland, då man icke en gång behöfver undantaga Lappland, derifrån månget berömdt namn utgått och till och med biskopsämnen på skidor eller i akja och lappmudd från fjällen nedforslats till det aflägsna lärosätet.

Det var en ursinnighet bland allmogen den tiden att få sina söner till prester, hvarför äfven de största fororna af djeknar kommo från bondgårdarna, för att formas och förädlas i det stora ångermanländska "*stöperiet för framtidens snilleljus*". Det var också den tiden en lätt väg att bli prest; och om det icke alltid gick så väl, så gick det åtminstone fort, hvilket var hufvudsaken. Jag påminner mig härvidlag hvad professor Törneros i lifstiden yttrade om bordsbönerna: "Att läsa till bords är detsam-

ma som att läsa till prest. Man läser för att så fort som möjligt komma åt maten.“

Höstterminen började med Oktober, till hvilken ödesdigra tidpunkt man såg stora lass med ynglingar inkomma från landet, vanligen åtföljda af särskildt åkdon för matförrådet, bestående förnämligast af ostar, fårbogar, renkött, smör, bröd och dylikt. Deras bostad var merendels hos någon gammal förståndig enka eller jungfru, som höll spisning och mottog till förvaltning det medförda extra matförrådet eller torrskaffningen. Värdinnorna höllo ganska god ordning på pysarna, ehuru det fick lof att ske med en viss diplomatisk välvilja, för att kunna påräkna att få behålla förtroendet under en längre tidföljd. Bland andra var en gammal jungfru vid namn Öberg särdeles anlitad i denna väg och hade i många herrans år hållit djekneqvarter, så att hon till och med genom vana hade reda på pojkarnas lexor och tillhöll dem att idka sina studier ordentligt samt kunde sjelf deklinera både *dominus* och *mensa*. Hon hade någon gång hört ynglingarna, som voro mera försigkomna i latin, sinsemellan bruka vid något ombyte af matanrättningarna säga: *variatio delectat*, hvarför hon äfven i sin tur beledsagade inbärandet af någon ny rätt med sitt fryntliga: *varjachio dialektat*.

Skolkamrarna voro mycket enkla och anspråkslösa, vanligtvis försedda med limfärgade väggar i grått eller rödt och öfversållade med fantastiska kimröksprickar, grön kakelugn med svarfvade fötter, säng, bord och bokhylla, tvättskål af äkta krukmakareporslin med tillhörande såpkopp, samt en kista för kläder och toalettsaker, hvaribland möjligen någon liten smakbit från mamma var instucken. Söndagsgarderoben hänger på väggen under ett lakan.

Smorlädersskodon begagnades såväl helgdagar som i hvardagslag och meddelade åt det hela en viss zoologisk lukt.

Vid första inträdet i skolan inskrefs man hos den allvarlige gubben S—bom, som var rektor i storskolan, en kärngubbe i vetande, "*allvarlig som döden och domen*", med nedre läppen något utskjutande, hvilket gaf honom ett strängare utseende än hvad han, med sitt verkligt goda hjertelag, kanske sjelf önskat att besitta. Respekt hade han emellertid med sig, och ordning höll han i skolan, så det pep efter. Han läste i fjerde klassen, biträdd vissa dagar i veckan af en så kallad konrektor. Något fusk af pojkarna under rektorns lästimmmar var ej värdt att försöka, helst han hade för sed att, åtminstone hvad det geografiska beträffade, uppkalla ynglingarna i katedern för att låta dem på kartan göra reda för sitt kunskapsförråd. Mången torde ännu minnas huru det smakade, då gubben Jonas någon gång fann sig föranlåten att med ett visst imponerande målföre säga: "Gå och sätt dig, du kan ingenting!" Det kändes genom merg och ben, och man var glad att komma ur skuggan af hans stora romerska näsa. Hans son Pehr Erik hade, trots respekten, uppsnappat gubbens skrifna och af honom sjelf gjorda öfversättning af Sallustius, och i all tysthet lät han sina vänner få en och annan behöflig vink huru ett svårare ställe rätteligen borde förstås, ehuru man, för att ej väcka misstankar, noga aktade sig att komma fram med gubbens egna vackra ordställningar.

Rektorn, som hade sitt hus i närheten af skolan, bjöd ofta skolungdomen till sig, der man roade sig med musik och dans och der det till och med vankades punsch. Annars var det en vara, hvars åtnjutande man någon

sällsynt gång fick smyga sig till bakvägen på någon anspråkslösare källare, der man visste att man ej äfventyrade ett möte med någon af lärarna, om hvilka man hade sig bekant att de endast brukade besöka de större och förnämare förfriskningslokalerna. Likvisst inträffade med den som skrifver detta, att han som gymnasist, i sällskap med två andra kamrater, mötte helt oförhappandes sjelfva lektorn i grekiskan, den hederlige gubben L—h, klädd i himmelsblå bombasinstulubb med stor björnskinnskrage, just i dörren till en af stadens mindre källare, derifrån gubben utträdde en vacker månskensafton.

"Herrarna ämna sig in, ser jag," yttrade gubben, då vi litet småflata gjorde våra gymnastiska bockar. "Ja, det är ej något ondt i det," tillade han godmodigt och fortsatte sin väg, lemnande oss i den högsta förtjusning öfver så mycken sokratisk visdom, som vi tyckte uppenbara sig i hans sätt att bemöta oss i vår oförmodadt iråkade, högst generade ställning. Det var som ett högre väsende plötsligt visat sig och som försvann lika hastigt, under det den ljusblå tulubben förekom oss som ett stycke af himmelens sky, hvaraf hans guddom var omsluten.

Klockan 6 på morgonen ringdes i skolklockan, som satt i sin kopparhuf på taket af skolhuset. Denna befattning besörjdes turvis af herrar gymnasister i lägre afdelningen. De, som ej hade handlag för denna konstgren, fingo anlita någon hjelpsam kamrat, som gjorde tjensten och hade öfningen inne. Ringningen måste verkställas ordentligt och med all noggrannhet, ty vid minsta fel i takten fick ringaren vidkännas en ganska allvarlig och till och med handgriplig tillrättavisning af någon bland herrarna i de högre regionerna.

Klockan half 7 gjordes bön, såväl i skolan som i gymnasium, hvarefter lektionerna fortgingo till klockan 9, då man hade en timmes frukostlof, hvilket också användes matfriskt och ordentligt. Sedan lästes från 10 till 12 på middagen och från 3 till 6 eftermiddagen, då alla klasserna äfvenledes samlades till aftonbön.

I skolan hade gossarna, utom sitt hufvudbry för lexorna, äfven sina hushållsgöromål. De skulle nemligen turvis hvarje onsdags och lördags eftermiddag, då alla klasser voro fria från läsning, sjelfva sopa och städa läsrummen samt rengöra ljuskronorna, som voro af trä och alltid illa belamrade med ljustalg och smuts. Det var ett Augiasstall i smått och Carl den Tolfte stod aldrig i värre rök och dam än vi gjorde, då qvastar och damborstar kommit riktigt i gång. Ved till eldning efter sopningen fick hvar och en bära hemifrån eller dra på en kälke, då då det var lämpligt före; och ve den, som ej hade snyggt och putsadt till påföljande läsdagar!

Skulle man hinna med sina lexor, måste man knåpa sig upp sednast fyratiden på morgnarna och sällan fick man lägga sig före 10 eller 11 på qvällarna. Man pluggade i synnerhet latin bittida och sent. Om man var aldrig så sömnig, så hjelpte det ej. Man måste ha i sig ett bestämdt mått, beräknadt efter lärarnas omåttliga pretentioner. Ridderstads sångmö var då ej känd och erkänd af vederbörande:

"Pojken man pluggar från morgon till qväll med glosor och lexor,
Tråkad i förtid ut, själens friskhet förgår.
Mycket man offra må åt kunskapens träd, det är billigt;

Offra ej framtiden dock, offra ej ungdomen sjelf!
Gossens krafter, som blommans blad, äro svaga och fina:
Villigt andas de in solljus och värme och luft.
Nöjes du icke dermed, dig akta, ej skrid öfver måttan!
Stärka dem, det är en pligt, bryta dem, det är ett brott.

Det var som en naturlag, att ungdomen, så snart tiden medgaf, skulle roa sig i fria luften. Under vintern, då väldiga norrländska snömassor sällan fattades, uppskottades stora fästningar med hotande skottgluggar, der ofta blodiga strider utkämpades, och det var icke rådligt för någon opartisk att passera under sjelfva drabbningarna eller komma i bugten för kulregnet.

Skridskoåkning var ett favoritnöje, äfvensom kälkåkning och skidlöpning. Det fanns äfven ett slags skridskor, som kallades *gatlöpare* och voro nära en aln långa, med släta jern utan rand, hvarmed pojkarna brukade åka på de islupna gatorna och i backarna, hvaraf staden hade och troligen ännu har ett godt förråd. Ett synnerligt nöje var att narra någon skolpilt, som var nykommen, att gå in i boden till en gammal knarrig hökare vid namn Lindstedt och fråga efter och be att få se på *gatlöpare*, då man ofta fick se den lilla snarstickna gubben i sin gröna kaskett, med en torrfisk-knippa eller dylikt i högsta hugg, förfölja den narrade och uppskrämda pojken långt ut på gatan och ropa: "Jag skall ge dig, din sakramenskade lymmel, för *gatlöpare*," hvarvid kamraterna, som narrat pojken och nu stodo på lur i grannskapet, icke hade minst roligt.

Det var icke ovanligt om vintrarna att se skollärarna sjelfva, äfvensom andra af stadens embets- och tjenste-

gubbar, ända från landshöfdingen, taga sig en kälkmotion på middagarna i den så kallade *stadsbacken*, der mången kullerbytta vände upp och ned på magistrar, landssekreterare, rådmän, läkare och kanslister under mycken munterhet och gamman.

Någon gång under vintern anställde gymnasisterna och de äldre bland skolgossarna ett slags karnevalståg genom stadens gator. Man valde dertill en vacker månskensqväll, då man fick se påfvar och kungar, Bonaparte och hin håle, oxar och åsnor, galande tuppar af kolossal storlek, grymtande fyrfotingar, lappar och hottentotter, musikanter af alla slag, fiolspelare och lurblåsare, trumpetare, pipare och triangelpinglare.

Hela staden var i rörelse. Trappor och plank voro belamrade med skådelystna, som voro utgångna för att beundra det mer eller mindre lyckade och snillrika i kostymeringen. Detta oskyldiga nöje var särdeles omtyckt utaf stadsborna, hvilka också gåfvo sitt bifall tillkänna genom skallande hurrarop och handklappningar. En annan rolighet af mindre oskyldig beskaffenhet var också den tiden på modet, men försiggick endast under de mörkare vinterqvällarna, såsom i sjelfva verket hörande till mörksens gerningar. Det var de brukliga slagsmålen mellan gymnasister och gesäller, hvilka ständigt åsågo hvarandra som hund och katt under ett evigt hån och spe om dagarna, hvilket skulle återgäldas medelst blodiga drabbningar om qvällarna och nätterna. De hade också många gånger till följd en mängd blånader och besynnerligt omformade och i alla regnbågens färger kolorerade näsor.

Ett annat nöje af mera idyllisk art var äfven att, då det led åt vårsidan, gå ut till någon by i stadens

grannskap och *äta ägg*. Man slog sig tillsammans några stycken och fotade af, företrädesvis till Gådeå by, en qvarts mil från staden, der man beställde kalaset, och under väntan på dess tillredning slog man boll eller roade sig med att hoppa öfver käpp, gå på händerna med benen i vädret, *hoppa bock* och dylikt.

Bordet var snart serveradt. Smör och bröd och ett par vanliga mjölktråg, upprågade med kokta färska ägg, samt bunkar med god gräddmjölk utgjorde anrättningen, hvilken med otrolig hastighet försvann från det hvita finskurade furubordet. Derofvanpå dracks kaffe, hvarefter kalaset betaltes med några få skilling till mans och återtåget företogs under sång och munterhet.

Att gå på styltor var äfven ett mycket omtyckt nöje. Man kunde stundom få se styltgångare på styltor, som voro öfver tre alnar höga från fotklossarna till marken, och för att komma upp på dem fanns ingen annan utväg än att söka sig något lågt tak eller dylikt, hvarifrån man kunde ge sig af på sin äfventyrliga och halsbrytande vandring.

De stadsboer, som hade råd att hålla informatorer för sina söner, valde dem företrädesvis bland de gymnasister som voro från Norr- och Vesterbotten, liksom de gamle romarne togo sina augurer helst från Fiesole i toskanska landet. En informator hade husrum och mat samt 50 à 100 rdr i lön och fick vanligen till julklapp en kardus Gefle Vapen af sin patron, ett västtyg af frun, ett sigill af sin discipel och ett guldvirkadt urband af dottern i huset, om det fanns en sådan. Att få en hygglig informator i huset var en mycket glädjande och högtidlig företeelse, och kunde han spela fiol eller klavér, så var han guddomlig.

Sjelfva undervisningen i gymnasium är ej mycket att säga om. Latin och hebreiska pluggades med fart och äfven med framgång, då lärarna i dessa båda ämnen voro erkändt skickliga och utmärkta. I nästan alla andra ämnen hade lärarna ingen synnerlig förmåga eller vilja att väcka håg och intresse. De lefvande språken behandlades tyvärr som bisak och meddelades i små portioner, en gång i veckan, såsom det syntes endast för att det skulle så vara.

Då man lyckligen blef intagen i första klassen på gymnasium, fick man hålla till godo benämningen *kalfvar*. I andra klassen upphöjdes man till *oxar* och i tredje och fjerde klasserna titulerades man för *korfvar* och *paltar*. Dessa sista benämningar hviskades endast, emedan ingen underordnad vågade uttala dem högt, så kärt det var hvar och en att behålla armar och ben i behörigt och felfritt skick. Kalfvarna tilläto sig aldrig att på gatan gå förbi en korf eller palt utan att ordentligt och på fullt allvar lyfta på hatten eller lufvan. I annat fall hade morgondagen i sitt sköte en tillrättavisande och hejdundrande örfil eller någon annan knotig traktering.

En annan skyldighet ålåg äfven kalfvarna, nemligen att klockan 3 eller 4 på morgonen i tur gå omkring i qvarteren och väcka de *herrar* gymnasister, som derom gifvit befallning dagen förut. Man måste äfven, om så påfordrades, elda i deras kakelugnar och stoppa deras morgonpipa. Mången gång fick man derför för säkerhet tala vackert vid brandvakten att bli väckt på bestämd tid för att ej möjligen komma att försumma sig, ty då hade man icke något godt emottagande att förvänta, när man kom upp på gymnasium.

Det som utgjorde glanspunkterna i stadens nöjen, voro de så kallade gymnasistbalerna, hvilka voro tre till antalet och återkommo årligen på sina bestämda tider: *marknadsbalen* i Oktober, då höstterminen började och den vanliga höstmarknaden inträffade, *fettisdagsbalen* och *första Maj-balen*. Alla tre voro till anordningarna lika, ehuru fettisdagsbalen ansågs som den förnämsta och var också den roligaste och alltid mest besökta i anseende till det präktiga vinterföre, som då vanligen erbjöd sig och som lockade landtherrskaperna från när och fjerran att infinna sig. Från bruk, prestgårdar och andra gårdar inströmmade gamla och unga, danslystna och skådelystna. Officerare från Jemtland, hvilka reste ned från fjällen för att svänga om med Ångermanlands fagra döttrar, hvimlade dagarne förut på gatorna med sina grå kappor och svarta handskskinnsmössor och väckte de angenämsste känslor och förhoppningar hos stadens unga damer, hvilkas uppfinningsgåfva betydligt ökades och utvecklades vid anordningen af balkostymerna, hvarmed man här och der i fönstren kunde se att de voro sysselsatta.

Till balarrangörer och värdar utsågos af gymnasisterna tvenne dansanta och sällskapsvana kamrater, åt hvilkas unga krafter hela bördan af det ganska maktpåliggande bestyret broderligt och välvilligt anförtroddes. Listor kringskickades i staden till fäder och icke fäder till anteckning, alltid med en fin urskilning att icke *gräddan*, som mest påräknades, skulle bli för mycket utspädd och tillställningen få någon bismak af någon alltför lågställd borgarhalt. Entrén, som kostade 2 rdr, betaltes af herrarne. Damerna bjödos, äfvensom några honoratiores, såsom landshöfdingen, biskopen och lärarna vid läroverket m. fl.

Balen anställdes i skolhusets så kallade *festivitetssal*, en lokal af kolossala dimensioner, prydd med fem kristallkronor, byster af konung Carl den Fjortonde Johan och kronprinsen Oscar samt en kateder vid ena väggen, utsirad med rika ornamenter i hvitt och guld med tvenne bronserade sfinxer, liggande en på hvardara sidan på sina upphöjda och ornerade fotställningar, hvilka, om man vred en liten smula på den löst liggande sfinxen, hade en fördjupning i midten, som med förkärlek begagnades af de mera hemmastadde att vid baltillfällen gömma sina hufvudbonader, för att ha dem på ett säkert ställe. Likväl var det ofta efter balens slut en ganska svårlöst gåta att under sfinxen i den hoppackade samlingen få reda på sin mössa.

Till danssalen funnos inga sidorum. Endast snedt öfver farstun voro de så kallade konsistorii-rummen för tillfället upplåtna, dels till kapprum och dels för äldre herrar, som ville spela och röka, och der både spelbord och brädspel voro placerade och hvarken *Gefle Vapen* eller lackade lerpipor saknades. Här kunde man till och med få sig ett glas punsch, om man nota bene särskildt vände sig till pedellen eller gymnasii-vaktmästaren, som bodde på stället och hade serveringen om hand. Annars hörde ej några spirituosa till trakteringen vid sådana tillställningar. Hvar och en fick mot särskild betalning bestå sig sjelf och äfven andra, om man så önskade. Att man gerna mellan danserna trippade den teologiska vägen in i konsistorium, behöfver jag ej nämna. De, som önskade någon större frihet, förfogade sig ännu en trappa upp på vinden, der den vänliga pedellen hade sina boningsrum och der man ganska ogeneradt kunde njuta af Bacchi ljufva fluidum och dra en och

annan liten förtjusande rök. Denna lokal begagnades mest af dem, hvilkas ben och fötter icke voro invigda i den charmanta danskonsten.

Vid dörren i balsalen var musikläktaren, en träställning, omklädd med mörkrödt kläde och upplyst af talgljus, som stodo i jernhylsor. I kronor och lampetter bestods det vaxljus. Musiken, som utfördes af gymnasister, bestod af fiol, basfiol, flöjt och trumma. Som det fanns goda lärare i musik i staden, så voro många bland ungdomen deruti mycket skickliga och försigkomna.

Sedan te var kringburet, öppnades balen af båda värdarna, som i en långdragen angläs förde någon af de högtuppsattes fruar eller döttrar. Sedan kom den efterlängtade valsen, och det ansågs för ett ovanligt danspar, som stod ut med tre hvarf kring den stora fyrkantiga danssalongen. Kadrilj och vals omvexlade derefter med få hvilostunder. I anseende till salens storlek arrangerades vanligen två eller tre kadriljer. Det var en lust att se en god dansör med de äfventyrligaste battemanger skutta i höjden, så att man nästan tviflade på hans jordiska återkomst. Det var tidens sed att ha sina ben i ordning och godt skick, då man skulle visa sig i dansen. Man skämdes att dansa illa, och derför såg man sällan någon som gjorde det. Officerarne i Jemtlands jägaruniform med de små förgyllda jägarhornen å de gröna frackskörten togo sig väl ut i dansen och voro särdeles goda dansörer. En flicka, som fick dansa med en löjtnant, kunde icke dölja att hon var i sjunde himmeln, och mången gammal fru, som ännu lefver, har de hernösandska gymnasistbalerna att tacka för den husliga trefnad eller otrefnad, som hon sedan fått upplefva. Den civila baldrägten för kavaljererna

bestod af skor med bandrosor, svarta redgarnsstrumpor, tåstötta med kallikå, svart eller blå frack med dito benkläder, mångrosiga västar med ett slags genombrutna och förgyllda *hängknappar*, hvit halsduk med spetsigt framstående fadermördare och som knöts baktill, så att den satt alldeles slät framtill. Fracken hade långa skört med kort lif, ju kortare desto bättre, med knapparna högt upp på ryggen och så bredt emellan som möjligt. Var det blå frack, så skulle de blanka knapparna framtill sitta mycket tätt tillsammans. Hängde en kulört sidennäsduk fram ur bakfickan, så var det ännu fullständigare. Någon enda sprätt kunde man få se med hvita handskar, men annars voro kambrikvantar de vanligaste för både herrar och damer. Var det möjligt, skulle herrarnas hår vara anordnadt à la Carl Johan. Det var ingenting ovanligt att se herrar qvällen före baldagen gå till kojs med hufvudet belamradt af papiljotter och inknutet i en blå och hvit näsduk i brist af nattmössa.

Omkring klockan 11 inträdde ett längre och äfven mycket efterlängtadt uppehåll i dansen. Man började litet hvar känna sig sugande. Supén var enkel. Vaktmästare och jungfrur kommo inbärandes med kolossala brickor, upprågade med smörgåsar, dels på knäckebröd, dels på limpa och hvetebröd, i mindre och större format, med olikartadt tillbehör af ost, salt kött, kalfstek och oxstek m. m. Damer och kavaljerer försedde sig nu i största hast efter tycke och smak. Man åt så mycket man behagade, och det såg rätt egendomligt ut, då ett par hundra menniskor, alla med smörgåsar, vandrade omkring i salen under den största munterhet och belåtenhet, mumsande, konverserande och kurtiserande. Ett glas svagdricka eller öl, en kopp bul-

jong eller chokolad afslutade supén. Någon snaps eller annan spritdryck vankades icke, så att *nemo saltat sobrius* fann här ingen tillämpning. Icke heller kunde man säga med Bellman, att "*tockna baler gör vår ruin*", ty det var nöjet och icke öfverflödiga och kostbara anrättningar, som afsågs vid dessa tillställningar.

Sedan supén var vederbörligen afslutad, drogos handskar och vantar på igen. *Valsen på maten* spelades upp, det var den så kallade inklinationsdansen, som nu i svindlande fart beskref en lysande bana kring salen och satte myror i hufvudet på muttrar och tanter, hvilka med oupphörligt vridande nackar och uppmärksamma blickar följde de förbisväfvande paren.

På eftermidnatten serverades kaffe och sällan slutades balen före klockan 6 på morgonkulan, då äfvenledes den lilla kaffetåren kringbjöds. Dagen efter balen var allmänt skollof, och vid middagstiden såg man grupper af herrar och damer, som sammanträffat för att enligt öfverenskommelse på balen göra en promenad utom *tullen* och bereda sig en behöflig vederqvickelse i den rena och friska vinterluften samt upplifva minnet af gårdagens nöje och tilldragelser. Ett yrväder, som möjligen kunde inträffa, gjorde intet undantag eller afbrott i promenaden. Den gick för sig lika bra i lappskor och väderhufvor.

Skål på ett nybygdt fregattskepp.

För hin i våld, långt upp i polens bygder,
Der folket skryter med sin solskensnatt,
Der är *Victoria* född med alla dygder,
Som *Löfgren* bulta kan i en fregatt.
En pansarskuta tycks hon kunna snäsa,
Så jättelik till rigg och bog och språng!
Beundran kan jag i hvart öga läsa,
Och assuransen med sin fina näsa
Kan icke vädra upp ett fel en gång.

Som Albions drottning, bär hon segrens namn,
Och bättre namn I aldrig finna kunnen:
Hon segra skall till sjös, och i hvar hamn
Skall hela verlden slicka sig om munnen.
Hvar konnäsör, flottist och sjökapten
Skall öfverallt för majestätet buga:
"Hvem rår om skutan?" frågar man hvarann.
"Jo, det är den och den och han och han:
Hva sa'? Jag tror att det är namn som duga!"

Med flit jag deras namn ej här ger an,
Så slipper hvar och en att bli besjungen.
Det hufvudsakliga är här, min sann,
Att man en sådan skuta bygga kan

Och ändå pengar ha fullt upp i pungen.
Likgodt! Vi dricka rederiets skål.
Victoria skickas må till hottentotten,
Till Fez Marocko eller andra hål —
Klang för dess väl, så mycket som hon tål —
Den skåln, go herrar, dricka vi i botten.

Skogsbäcken.

(Höstbild.)

Du lilla bäck, som lika muntert snackar!
Jag trott du längesen dig larmat trött:
Hvem är du pratar med, din lilla stackar',
Sen alla blommor dött?

Jag rundtomkring ser frusna träd och stubbar,
Der hvarje lif för höstens vindar flytt:
Du pratar för dig sjelf, som gamla gubbar,
Som blifvit barn på nytt.

Du yrar, snälla vän, och sorglöst glömmer,
Att sommarn flytt med sina solskensdar:
Har du på solen sett dig blind och drömmer,
Att du har henne qvar?

En snöstorm kom och skogens barn förskräckte:
"*Kennst du das Land, wo die Citronen blühn?*"
Dit flydde nyss vårt hela sångarslägte
Med fart igenom skyn.

Nu vilda djuren sig i kulor skydda,
Och masken borrar sig i jorden ned.
Och myran timrat opp sin vinterhydda
Och tagit opp sin ved.

Den gamle Bore hvar som helst oss hittar,
Har vattuskräck och tål ej någon vak:
Du sätts i glasskåp, der hvar pojke tittar
Och skrattar på din bak.

Gå ej för länge bara här och mullra:
Du vet ej ordet af en vacker dag,
Förrän från fjällen snölaviner kullra,
Som bli din sarkofag.

Fly, om du kan! Du hinns ändå omsider,
Och dödens fläkt i nordanvinden känn!
Gud vare hos dig! Dröm om bättre tider
Tills det blir vår igen!

Första snön.

Se, molnen skockas. Skogen står så dyster
Och lyss, som om han någon fjerran väntar,
Ej liten fågel mera sjunga lyster:
På grenen sitter han och barrved späntar.

Han har väl kalla rum och är väl ute
Kanske också att mätta lilla kräfven.
Han annars ej så der i kylan sute:
Men det fins fattigt folk bland sparfvar äfven.

Hvad lyssnar skogen på i skumma qvällen?
Han ser hur vintern redan står och hyttar.
Det tunga moln, du ser der öfver fjällen,
Är vinterns packvagn, hvarmed hit han flyttar.

Det går en susning genom skogens granar,
Och vinterns förbud känns i nordanvinden.
Och innan man vet ordet af och anar,
Så har man honom plötsligt inom grinden.

Ren ligger bäcken frusen och förlägen,
Der förr han skuttade bland stybb och stenar.
Ekorren ensam kry och oförvägen
Far med ballongpost mellan trädens grenar.

Allt bådar vintern uti bild och toner
Och många tecken till hans allvar spörjas.
Naturen byter om dekorationer:
Ridån är uppe, vinterscenen börjas.

I luftens ishaf silfversvanor simma,
Naturen diktar, hennes känslor *yra*.
När alla träd poeter bli och rimma,
Då slutar jag och hänger upp min lyra.

Julresan till landet.

Ekipaget redan står
Blankt och präktigt framför trappan;
Fällen jag om benen slår,
Varm och insvept uti kappan.
Hejsan, hejsan, hvad det går!

Bjellerklangen vidt omkring
Repas upp af berg och skogar.
Spring, min snälla fåle, spring!
Och låt se med ben och bogar
Att du är från *Westerling!*

Frukta ej! Ditt goda hull
Skall ej lida minsta smula:
Du skall få din skäppa full,
Jag skall bort i dag och jula
Tre qvarts mil från Roslagstull.

Öfver *Värtans* vinterfäll
Vore genväg, som I veten:
Ägirs fru är mycket snäll,
Men försåtlig: evigheten
Får väl vara för i qväll.

Medge att det vore skam
För en genväg att oss blöta:
Pålle! Vi ge fan madam,
Vi ha annat till att sköta:
Trafva, så vi komma fram!

Ett par backar ha vi än,
Sedan se vi herrgårdstaket.
Der bor häradshöfdingen:
Du får hafra för omaket,
Vi ha blott en qvart igen.

Der finns qvarn och mejeri,
Smöret tjernas med turbiner.
Fröknar finns det i parti,
Men af åtta flick-kusiner
Är jag *en* blott kär uti.

Och som gård och grund jag har,
Friar jag i qväll till Greta.
Om jag får ett hyggligt svar,
Och det roar er att veta,
Far jag hem förlofvad karl.

Sedan vill jag, öm och glad,
Om det också låter löjligt,
Bröllop ha i Stockholms stad,
Helst på *Phœnix*, och, om möjligt,
Vigas utaf *Liljeblad.*

Då man är till.

Gerna må du klandra färden
Genom lifvet, bäst du vill,
Det är ändå här i verlden
Roligt till att vara till.

Ha vi minsta skäl att bråka
Under lifvets snabba gång?
Tänk hvad präktigt vi få åka
I planetens luftballong!

Stjernorna kring himlapolen
Till vår högvakt sig förent.
På vår resa omkring solen
Ha vi månen till betjent.

När du föds, man klä'r och bär dig:
Du är all omtanke qvitt.
När du dör, är kammarn färdig
Att inflytta hyresfritt.

Som en mor naturen träder,
Öm och hjelpsam, mot sitt barn:
Dra ej gratis himlens väder,
Om du har en väderqvarn?

Ha vi skurar ej, som skölja
Fält och ängar vidtomkring;

Gunga icke haf och bölja
Våra skepp för ingenting?

Det förstås, man kläder nöter;
Men naturen vare tack,
Ty en gumse, som man sköter,
Ger oss snart en vacker frack.

Lef och verka! Lyckan knoppas
Ej på någon ann' fason:
Den som latas och *blott hoppas*,
Han är född till dårhushjon.

Emot ofärd bäst man fredas,
Om man blott gör *hvad man bör*;
Lifvets härfvor lättast redas,
Om man klokt sig tänker för.

Gläd dig under lifvets öden,
Tänk ej ängsligt på din graf.
Den, som grubblar öfver döden,
Har till hälften kolat af.

Mina fönster i November.

Isbelupna äro mina fönster;
Kom och titta på dem båda två!
Du kan aldrig tro, hvad vackra mönster
Vinterns andar ritat deruppå.

Kan en mästare med konstens penna
Få en stjerna som den här? O, nej!
Kan en sådan spets du få som denna
Med brodér-nål? Nej, det kan du ej.

När man börjar, vill man aldrig sluta,
Man det sköna finner mer och mer:
Kom och se uppå min andra ruta
Dessa landskap i ett *fritt manér*.

Man har ofta mycket skilda tycken
Uti allt i konst, som frambesvärjs:
Ser du ej, hur dessa landskapsstycken
Täfla i natur med Edvard Berghs!

Allt är så naturligt, berg och backar,
Skog och alper, blommor, snö och is!
Det är derför fågelpacket hackar,
För att komma åt mitt paradis.

Se, hur sniket utanför de titta,
Det är idel syndiga begär:
Jo, det skulle smaka att få sitta
Sjungande i silfverpoppeln der!

Här kan man erinras om det flydda,
Här finns mer, än jag har vetat af:
Står ej här en "*mossbelupen hydda*",
Står ej här ett "*kors på Idas graf*"!

Om en smul' du orkar ryggen buga,
Här bland granar, vattenfall och spång,

Kan du till och med se Geijers *stuga*,
Som han fann *vid femton år för trång.*

Denna bit till fantasien talar:
Eld och snö dig bara föreställ!
Detta här är "*Ceylons brända dalar*",
Och det här är "*Nova Zemblas fjäll*".

Detta snöfält, som i hörnet slutar,
Är den snö, som "*bäddar grafven kall*",
Detta träd, som emot branten lutar,
Är en gammal "*balsampoppels fall*".

Denna bugt påminner oss om *Skuru:*
Vilda berg och nedanför en sjö!
Denna bara fläck framställer, huru
"*Vindens drifvor smälta bort och dö*".

Här "*bland bergen*", säg mig, hvad är detta?
Låt mig se hvad du kan hitta på!
Det är Sandströms *Villa Canzonetta,*
Som han kallar för sin "*lilla vrå*".

Jag just tycker mig en smul' förmögen:
Nya taflor komma med hvar dag.
Hvilken lycka, ack! Och hela högen
Rår jag om och förevisar jag.

Det är väl! Men bladet kan sig vända.
Rutans verld är af en skör natur:
Hela herrligheten dränks kanhända
Innan qvällen i en vattenskur.

Hos min vän på landet.

Pastorale.

Jag bor från stora verlden
På landet, jag,
Har klöfverfält och gärden
Och vattendrag,
Der stora fiskar gånga
Och äfven små:
Om de sig låta fånga,
Kan man dem få.

Jag jagtmark har, hvars like
Är sällsynt rar,
Och kräftor i ett dike
Med håf jag tar.
Om ned till ån vi qvista
För nöjes skull,
Skall du få se en *kista*
Med ålar full.

Min spanska nasse stönar,
Så fet och rund.
Till julen han mig lönar
Med sexton pund.
Han mojar sig i mylla
Och solens sken
Och kan på svält ej skylla
Som herr Bazaine.

Du föreställd skall blifva
För mina kor:
Brunetta och *Gullvifva*
Och *Stora Mor;*
Och kalfven mellan *Kullan*
Och *Rosenklöf*,
Sir Arthur mellan *Pullan*
Och *Sommarlöf!*

Här hönsherrskapet gör sig
Små bunkalag.
Se, hvad de hugga för sig!
Ja, det tror jag:
Ett ordstäf jemt jag fäster
Mig vid med fog:
Höns, käringar och prester
Få aldrig nog.

Der bortom viken snurrar
Min väderqvarn.
Och här en spinnrock surrar,
Som spolar garn.
I väfstoln Kajsa slamrar
Och väfver dräll.
I smedjan Petter hamrar
Med skräll på skräll.

På fälten nästan höres,
Hur skörden gror.
Men ändå stundom störes
Min lycka, bror!

Allt, som lycksaligt skattas
På jordens ring,
Jag har, men ändå fattas
Mig någonting.

Hårdt är det att försaka
En hälft. Ack, ja!
"*En öm och trogen maka*"
Bör hvar man ha.
Jag uppgör och kasserar
Förslag hvar dag. —
Bäst är, du *annonserar*,
Så tycker jag!

Doppare-dagen 1870.

Ett litet vinterstycke.

Lilla sparf! Du är visst mycket fattig,
Att du hungrar är ej heller fritt.
I mitt gamla päronträd du satt dig,
Som Zacheus fordom uti sitt.

När den kalla vintervinden kular
Och af frost naturen öfverdra's,
Brukar jag, som nu, vid alla jular
Bjuda sparfvar till mig på kalas.

Öfversnöade stå berg och backar,
Och jag känner knappt min egen däld.

Gamla gärdsgål'n står med sina dackar
Som en julbock utklädd och förställd.

Lilla sparf! Se här är gyllne bingen,
Som af julax nyss tillhopabands:
Sopa bort en smula snö med vingen,
Och du har din lilla risp till hands!

Ensamheten kanske dig fördystrar,
Jag vill föreslå dig någonting:
Flyg och invitera dina systrar,
Bröder och kusiner rundtomkring!

Se, der borta sitter uti snåret
Straxt en svärm, som du kan stöta på:
Säg, att det är jul en gång om året,
Bed dem komma till mitt table d'hôte.

Och var sedan värd, så godt du kan det,
Jag har sjelf ej tid, min snälla vän!
Bjud och truga, som man gör på landet,
Bed dem komma nästa jul igen!

Sidensvansen, talgoxen och tytan
Eller andra till ditt sällskap välj!
Jag skall bort och *doppa uti grytan*:
Lycka till en glad och treflig helg!

Månens sång 1871.

Som en brandvakt går jag här och lunkar,
Ömsom prisad, hånad och beledd.
Melankolisk, som en gammal ungkarl,
Och med månsken, såsom han, försedd.

Jag på visst sätt är kasserad vorden
Och af himlen slagen till en slant,
Fast för syns skull, gubevars, åt jorden
Dömd att vara hennes lifdrabant.

Fastän sekler efter sekler flykta,
Leds hon ej att löpa solen kring.
Jag får låna eld och hålla lykta
Året om för hennes himla-spring.

Jag nog hört, att jag är blek och glåmig:
Det är nog att jag är som jag är,
Då till lifs man ej har råd bestå mig
Ens så mycket som en atmosfer.

Uti köld jag puttrat många gånger,
Men min klagan var som för en döf,
Då här finns till rock och pantalonger
Ej så mycket som ett fikonlöf.

När man jemt och samt i skjortan ser mig,
Har det namn af månsken fått till slut.

Någon gång till kappa jorden ger mig
Gamla moln, som hon har slitit ut.

Ej en krog finns på den öde färden,
Ej en vattpuss ens, som är bekant.
Och jag trotsar att i hela verlden
Finns en sämre lottad lifdrabant.

Ja, vid Gud! Jag ångrar nästan äran,
Att jag jorden varit har till gagns,
Ty jag ser omsider med förfäran,
Att jag gjort en sämre konnäsans.

I elände hennes slägte rör sig,
Knappt ett tuppfjät går det mera fram.
Jorden har så mycken dumhet för sig,
Att det just är både synd och skam.

Menskligheten, grym och pligtförgäten,
Är i ny och nedan likadan,
Och jag räds till slut, att *Guds beläten*
Slå sig på att äta opp hvarann.

Och när jorden fylls af blott förryckta,
Och Belzeebub fått foten in,
Då är bäst jag släcker ut min lykta,
Och att solen också släcker sin.

SEHLSTEDT

SÅNGER

OCH

VISOR